04

megazin za hakiranje stvarnosti

04 megazin za hakiranje stvarnosti, broj 7, mjesečnik/ca,
godina druga, svibanj 2005., cijena 10kn

TAKTIČKI MEDIJI ALL'ITALIANA

JIMMY WALES - WIKIPEDIA

CRTALIĆ: KUSTOSIMA SU UMJETNICI TOPOVSKO MESO

PUSTOLOVINE MIME SIMIĆ

PACIFIZAM KAO PATOLOGIJA

osovine dobra ⋆ kolumna ⋆ slušna obmana ⋆ poezija
slobodarske prakse ⋆ komikaze strip blok ⋆ fotografija

megazin 04 [07]
megazin za hakiranje stvarnosti

izdavač: savez udruga klubtura

uredništvo: karolina pavić & kruno jošt & tanja topolovec & pero gabud & lela vujanić & vid jeraj & ivana armanini & ivana pavić & vesna janković

suradnici: marcell mars & marijan crtalić & viola varga & miroslav zec & marko strpić & marina kelava & saša nužda & franjo glušac & hachemi tami

prelomili: klis + ttopolovec

adresa redakcije: mi2 lab/su klubtura, Svačićev trg 1, ZG
tel/fax: 01/457 25 91
web: www.uke.hr/04
e-mail: 04@clubture.org

tisak: Gipa Art, Zagreb

naklada: 2000, lipanj 2005.

ostvareno kroz savez udruga **club**ture
www.clubture.org

suradnja: net.kulturni klub mama [ZG]
mi2 lab [ZG]
udruga uke [KŽ]

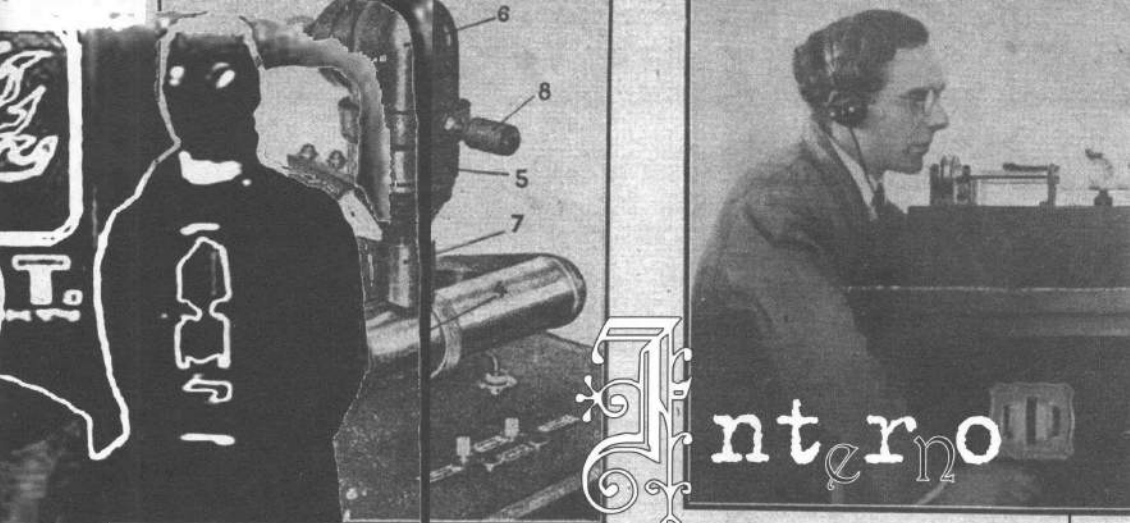
donatori: GRADSKI URED ZA KULTURU GRADA ZAGREBA
ZAKLADA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA [ZG]

ISSN 1845-2469

naslovnica: http://www.sanprecario.info/

Interno

Militantna anarho-lezbo strip pustolovina, hakiranje, taktički mediji, nasilna akcija... koga to uopće zanima? Zine užasno pretenciozna naziva za koji jedan moj frend kaže: Elitistički fanzin i nedovoljno dobar časopis – očito su vam ambicije veće od sposobnosti....

Nakon kojih pola godine trajanja dolazi točka na kojoj se nađete na kraju snaga. Jedna od dragih osoba raspuca se i ode, ostali se gube u drugim projektima i međusobno potapaju s ego spikama – i jebeno sve to izgleda tužno... A onda se, s druge strane, javljaju ljudi koji čitaju Nulačetvorku od prvoga broja i support i sve, pa ti se opet čini - ma ok, ovo je kriza nakon koje se dižeš i ideš dalje... Putem dolaze i neki novi ljudi s nekom novom energijom.

Svaki čovjek neka nova energija.

A svaki zine u tom je smislu jedan pojedinačni život za sebe, sastavljen od svih grupnih pizdarija, procesa, mijenjanja, brijanja, međusobnih utjecaja, hejtanja, ljubavi, zajedništva. Pa onda još piši aplikacije; pa grantovi, funderi, projektni i core timovi...

one-of-us@04.zine.org wrote: *sad kako sam ovih par dana razmisljao o casopisu, stalno mi se javlja osjecaj da se sve dosta stihijski dogadja, mislim da bi se na tome trebalo poraditi... ali pretpostavljam da je to i normalno s obzirom na prirodu ljudske komunikacije. ja sad dosta serem, ali mi nije cilj srati radi sranja nego da to dovede do pozitivnih promjena koje je potrebno realizirati. npr. kod dizajna, konkretno, ne servirati ono sto se trazi, nego propitivati, poticati na razmisljanje*

reply to one-of-us@04.zine.org: *Čekam na odgovor ostatka redakcije, s kojima sam u čudnom kontaktu zbog urote tehnologije spram mene. Možda trebaš scenarij na tu temu?*

one-of-us@04.zine.org wrote: *pa ja ne mogu vjerovati, jeste vi svi jebeni retardi...koji jebeni kurac. jel ne mozete zakljuciti da se aplikacija ne pise za nas nego prema jebenom budgetu koji se opet pise zajedno s jos jednim projektom...*

reply to one-of-us@04.zine.org: *Ja bih i nju u uredništvo. Btw, bio frend i kupio novi broj i kaže da je dizajn sve bolji i bolji.*

Najvažniji su ljudi koji ga rade.
Kad nestane zajedničke energije, nestaje svega.

04 kolektif

P.S. Danas smo odlučili da ćemo se nakon nekoga broja jednostavno samoukinuti. Pa čitajte dok možete....

OVU STVAR NE ŽELIM I NE SMIJEM ZAJEBATI

Jimmy Wales,
pokretač **Wikipedije**

razgovarao: **Marcell Mars**

Tražite li danas na Internetu definiciju nekog rijetkog pojma, najčešće će vas prvi rezultat pretrage uputiti na stranicu www.wikipedia.org. Na toj je adresi, naime, Wikipedia, slobodna enciklopedija s preko 1.700.000 leksikografskih jedinica i 199 jezika, čiji je pokretač Jimmy Wales sredinom svibnja u Zagrebu održao treće predavanje u ciklusu Društvo znanja i slobodna razmjena informacija koji organiziraju Swarm Intelligences projekt i CARNet. Nulačetvorka objavljuje skraćeni intervju s Walesom, dok je integralna verzija dostupna na http://www.gnupauk.org/FlossTxt011.

Wikipedija je najveća višejezična enciklopedija na Internetu koja je posljednjih godina postala jedan od najopširnijih i najpoznatijih elektronskih izvora informacija i znanja na svijetu. Od drugih je enciklopedija razlikuje to što se za kreiranje sadržaja u potpunosti oslanja na suradničko pisanje na Internetu: svatko je slobodan dodati i preurediti bilo koji tekst u njoj. Razlikuje je i to što zbog tehnoloških mogućnosti brzog i lakog objavljivanja kojemu svi imaju pristup, Wikipedia puno brže leksikografski prati aktualne fenomene.

Svi sadržaji na Wikipediji objavljeni su pod GNU Licencom za slobodnu dokumentaciju i mogu se slobodno preuzimati, nadopisivati i dalje objavljivati. Ostvarivanje kvalitete sadržaja, koje druge inicijative masovne suradnje na Internetu poput Slashdota ili Ebaya rješavaju formalnim reputacijskim sustavima, Wikipedia ostavlja na dogovor svojim autorima. Usklađujući različite stilove i mišljenja sa zajedničkim ciljem što potpunijeg i nepristranijeg predstavljanja činjenica, oni pak stvaraju istinsku zajednicu.

Jimmy je na ideju o slobodnoj enciklopediji došao 1999. godine, na vrhuncu svoje uspješne karijere čelnog čovjeka web portala Bomis.com. Početkom 2000. kao projekt Bomis.coma osnovana je Nupedia, a za njezinog je glavnog urednika izabran profesor filozofije Larry Sanger. Nupedia se pokazala neučinkovitim sistemom za objavljivanje članaka, ponajprije zbog sustava reputacije i odobrenja članaka prije samoga objavljivanja. Pokretanjem Wikipedije kao uspješnog nastavljača Nupedije došlo je i do razilaženja Walesa i Sangera, nakon čega nastaju i različite interpretacije važnosti i uloga u procesu odlučivanja i razvoja Nupedije i Wikipedije. U duhu Wikipedije, kontroverzne opise povijesti projekata moguće je naći na samoj Wikipediji.

04: Koje ste stvari naučili na neuspješnom prethodniku Wikipedije, Nupediji?

Iz iskustva rada na Nupediji zapravo smo naučili to da **pri razvoju softvera za socijalnu interakciju, softvera koji povezuje ljude s ciljem da nešto naprave zajedno, ne treba razmišljati samo o lošim stvarima koje ljudi mogu napraviti u tom procesu, već da umjesto toga možemo vjerovati ljudima. Možemo vjerovati da će razina društvenih normi, navika i kulture ophođenja riješiti većinu tih problema.**

Često koristim ovaj primjer: kako bi izgledalo uređenje restorana kada bi ono bilo vođeno logikom nepovjerenja? Mogli bi izgraditi čelične kaveze oko svakoga stola da se ljudi slučajno ne počnu bosti noževima i to bi rješenje vjerojatno potpuno smanjilo mogućnost napada nožem u restoranu, ali to bi definitivno bilo užasno loše rješenje u kontekstu civiliziranog društva. Spoznaja da živimo u društvu u kojemu se ne trebamo bojati ljudi koji neposredno iza nas jedu svoje obroke noževima i vilicama nešto je što vas makar na trenutak može učiniti sretnijim i zadovoljnijim.

Nepovjerenje u ljude i njihove namjere posebno je izraženo na Internetu i dio problema leži i u dizajnu softvera i web aplikacija koje koristimo na Internetu.

04: Jesu li postojale neke stvari izvana koje su bitno utjecale na razvoj Wikipedije?

Svi veliki medijski događaji, poput terorističkog napada 11. rujna na Svjetski trgovinski centar, katastrofe izazvane tsunamijem ili smrti Pape i biranja novog, povećavaju promet i dolazak ljudi na Wikipediju u ogromnim razmjerima.

Prvi takav događaj koji smo primijetili bio je za vrijeme i neposredno nakon napada 11. rujna. Na Wikipediji je do tada bilo svega par paragrafa o "blizancima" i Svjetskom trgovinskom centru, ali je vrlo brzo osvanula serija članaka o samim zgradama, Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, arhitektu koji je projektirao "blizance", povijesti aviokompanije čiji su avioni bili kidnapirani, o izvršnim direktorima aviokompanija, Al Quaidi i drugim temama vezanima uz napad.

Ono što Wikipedia pruža, a nemoguće je naći u medijskim izvještajima, jesu pozadinske informacije o samim temama. Ponekad s vrlo širokim i dubokim zahvaćanjem u pojedinu temu, kao i u njoj srodne teme. Naravno, napisane prema Wikipedijinom pravilu o neutralnoj perspektivi. Dostupnost pozadinskih informacija ključna je razlika između medijskog izvještavanja i enciklopedije...

Također je zanimljiva sposobnost Wikipedije da se razvija gotovo u realnom vremenu. Broj članaka s pozadinskim informacijama raste iz sata u sat od trenutka kada se medijski spektakli obznane na TV stanicama

04: Osim enciklopedije, Wikipedia je pokrenula i cijeli niz drugih projekata poput Wikinews, Wiktionary, Wikibooks, Wikispecies, Wikisource..? Kako se ti projekti razvijaju i je li njih takoder moguće razvijati istim pristupom i metodologijom kao i slobodnu enciklopediju?

Wikinews je zanimljiv projekt u kojemu se susrećemo s brojnim problemima u pokušaju da u potpunosti zadržimo pravila koja vrijede za Wikipediju. **Prvo pravilo jest neutralnost.** Wikinews nikako ne smije biti nova Indymedia. Indymedia je ok, ali mene osobno ne zanima previše, a i mi ne možemo imati takvu ulogu u izvještavanju.

Već u samome početku susrećemo se s problemom što će ići na početnu stranicu, tko će o tome odlučiti, hoćemo li imati urednike, koliko ljudi treba odlučiti je li nešto ok za naslovnicu i slično. Kao i u Wikipedijinom slučaju, puštamo da se stvar razvija, čekamo probleme da bismo ih tek tada pokušali riješiti.

U slučaju da se na naslovnici počnu pojavljivati nedovršene i zbrljane priče vjerojatno ćemo uvesti neki tip supervizije. No, mi nastojimo imati organski pristup u kojemu se sve razvija s obzirom na dinamiku, sadržaj i ljude uključene u proces.

04: Koliko je kod izvještavanja uopće moguće primijeniti princip neutralnosti? U slučaju digitalne mrežne enciklopedije prostor koji se može posvetiti nekoj temi neograničen je. No, u slučaju vijesti sama forma nameće neka ograničenja: prvo selekcija vijesti za naslovnicu, a nakon toga i kratka forma vijesti (koliko god nakon toga mogli opširno opisivati temu). Možemo li očekivati neku hibridnu formu Wikinewsa koja bi donijela nešto novo u medijskom izvještavanju?

Točno je da je u području izvještavanja izuzetno teško postići neutralnost. No, naš je cilj od samoga početka izgraditi snažan senzibilitet za relevantnost i na tome senzibilitetu graditi dalji razvoj projekta. Senzacionalnost je nešto što treba izbjegavati. Mene u zadnje vrijeme užasno živcira količina pažnje koja se pridaje suđenju Michaelu Jacksonu; kada uzmemo u obzir što se sve u svijetu događa, poput postavljenih bombi u Iraku ili na Srednjem istoku, i usporedimo to s Michael Jackson bla-bla-bla storijom, nevjerojatna je razlika u globalnoj relevantnosti tih priča. Puno je bitnije pitanje kako će se razvijati demokracija na Srednjem istoku, kako će tamošnje susjedne zemlje pronaći mir....

04: Mislite li da je ta minimalna pravila koja omogućavaju otvorenost i interakciju za gotovo sve ljude bez ikakve diskriminacije, kao i vrijednosti koje postavlja i iza kojih stoji Wikipedia, moguće primijeniti u širem društvenom kontekstu?

Hmmm... To zvuči kao jako dramatično pitanje (smijeh); stvarno ne znam... Nadam se... Pogledate li nešto dalje u prošlost i tradiciju američke kulture, postoji veliko podudaranje tih vrijednosti i vrijednosti iza kojih stoji Wikipedia. Thomas Jefferson je rekao: "Najbolja je vlada ona koja najmanje vlada." To je stvarno jedna klasična američka ideja. Postotak brutto nacionalnog dohotka koji troši američka vlada bitno je manji od postotka bilo koje europske vlade. Ovo je moj mali obol obrani Amerike danas (smijeh). Znači, neovisno o tome kakvo su predsjednikovanje i službena vanjska politika trenutačno na snazi, postoje neke vrijednosti iza kojih Sjedinjene Američke Države tradicionalno stoje, a to su sloboda i povjerenje u ljude.

04: Za kraj... Što biste napravili kada bi, recimo, neka vrlo priznata enciklopedija, poput Britannice, odlučila spojiti svoje sadržaje s Wikipedijom. Kako biste pregovarali, što bi vam bilo važno zaštiti u takvim pregovorima?

Ne vjerujem da će se to ikada dogoditi. To su dvije toliko različite kulture da ne vjerujem da se to uopće može dogoditi, ali kako je pitanje više hipotetičko, mogu reći da bi mi to bilo puno teže odgovoriti prije tri godine, kada smo još uvijek bili mali. No, danas je situacija bitno drugačija. Mi njih ne trebamo... Pristao bih kada bi nam dozvolili da im promijenimo ime (smijeh)...

Situacija s Wikipedijom takva je da sam ja sva svoja prava dao u ruke neprofitne organizacije koja stoji iza

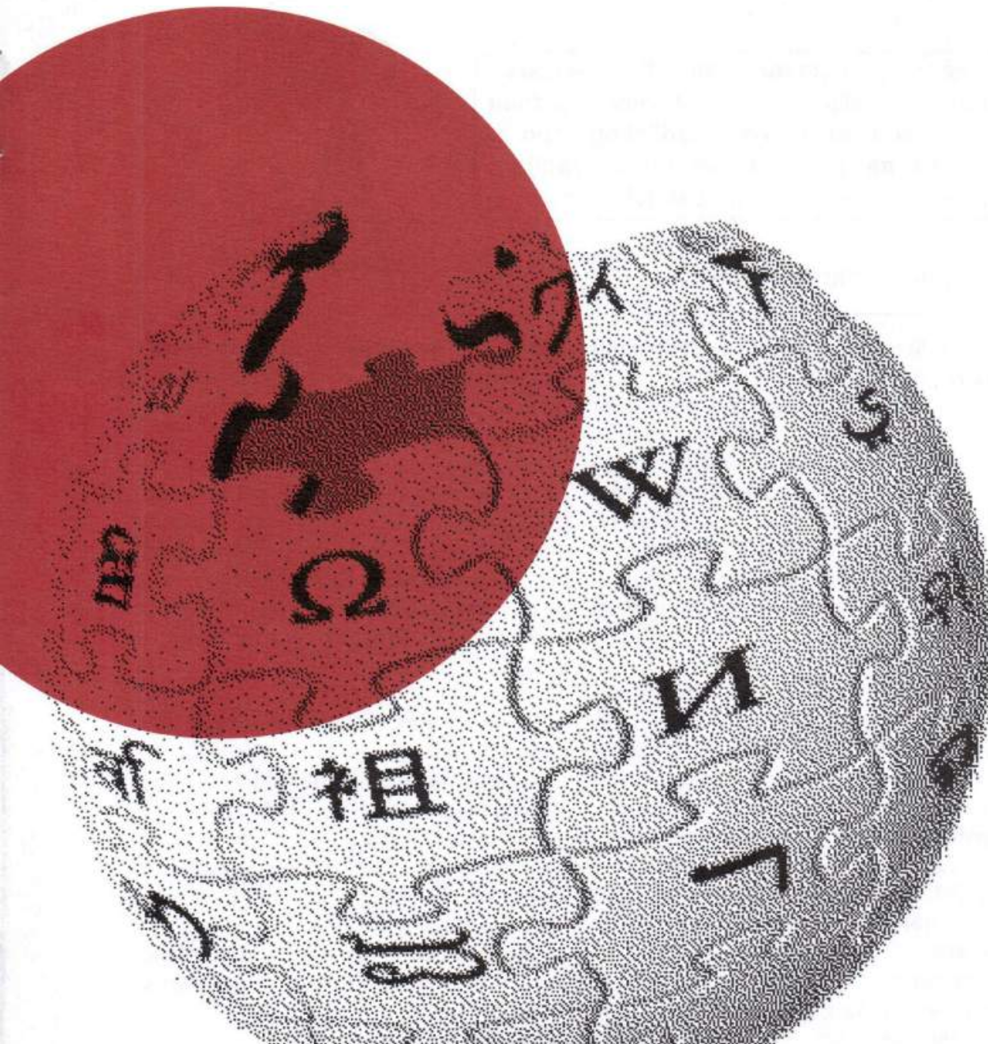
Wikipedije. Ponekad se pitam je li to najpametnija ili najgluplja stvar koju sam ikada napravio (smijeh)...

Projekt sa sličnim mrežnim prometom poput Wikipedijinog danas bi se na tržištu mogao prodati za 400 milijuna dolara. Upsss (smijeh)... Naravno, glupo je tvrditi da je to bila loša poslovna odluka jer Wikipedia danas ne bi bila tu gdje jest da nije otpočetka mišljena kao neprofitna, slobodna enciklopedija koja nije u privatnom vlasništvu.

Plan i cilj koji ima Wikimedia Foundation jest – postati međunarodni projekt na što više jezika. **Ostati apolitični, neutralni i neovisni.** Nešto poput Crvenog križa.

Osobno sam za Wikipedijom potpuni fanatik, luđak. To znači da jednostavno ne marim za neke stvari. Kako god Britannica ulazila u naš vidokrug, mene se to previše ne tiče. **Mi smo jednostavno toliko značajnija stvar od Britannice... Prava enciklopedija treba biti radikalna, Britannica nije radikalna, Britannica je dosadna... Mislim da će ono što mi radimo s Wikipedijom biti zapamćeno kao što se pamti Aleksandrijska knjižnica. Ljudi će govoriti: Wikipedia je jedna od nekoliko sjajnih stvari koja su se dogodile u ranim danima Interneta.**

Nema toga novca, ili Britannice, koji me mogu poljuljati; ja ovu stvar nikako ne želim i ne smijem zajebati. To je veće od mene, po tome će me ljudi pamtiti.

TAKTIČKI MEDIJI *all'italiana*

Fajl **ovoga broja tematizira alter-medijske prakse u Italiji: donosi interview s jednim od pionira talijanskog medijskog otpora, pogled na povijest nezavisnih radija i razgovor s rimskim videoaktivisticama**

pripremila: Ivana Pavić

Talijanska zajednica radikalnih nezavisnih medija jedna je od najnaprednijih u svijetu; po načinu na koji prožima ostale društvene pokrete, ali i po intenzitetu kombiniranja stare i nove tehnologije, inovativnim formama protesta i širenja informacija, uspostavi novih društvenih odnosa koji škode medijskom monopolu državnih i korporativnih medija i tradicionalnom odnosu producenta i konzumenta.

Taktički mediji u Italiji logičan su odgovor na medijski monopol jednoga čovjeka, ali i rezultat duge tradicije medijskoga otpora. Sedamdesetih se, u okviru pokreta Autonomije, pojavila hrpica nezavisnih radija, od kojih mnogi emitiraju i danas. Pioniri radikalne medijske subverzije ostali su na sceni, preuzimajući ulogu zagovarača i teoretičara. Zadnjih godina eksplodirali su novomedijski projekti, koji se ne zaustavljaju na netu – najinovativniji istovremeno koriste tradicionalne elektronske medije i nove alate za horizontalnu komunikaciju.

Stvaranje alternativnih medija ne znači samo drugačije izvještavanje, nego i rušenje tradicionalnih načina kreiranja i konzumiranja informacije, stvaranje nove dinamike medijske proizvodnje u kojoj nestaje razlika između proizvođača i potrošača i medija kao kreatora značenja. Izgrađuje se autonomna infrastruktura i novi tip socijalnih odnosa – horizontalnih, demokratičnih i suradničkih.

Talijanska alter-medijska priča nadopunjuje se s borbom protiv monopolizacije znanja i tehnologije, razvojem i upotrebom slobodnog softvera i alternativnih licenci – kolektivnom kreacijom i konzumacijom znanja i kulture.

Telestreet, mreža od skoro 200 piratskih televizija širom Italije, najbolji je primjer kombiniranja stare i nove tehnologije. Sve te mikrotelevizije koriste New Global Vision – projekt koji je upotrebom peeer too peer tehnologije umrežio niz servera s kojih svi TV kanali koji sudjeluju u projektu, ali i svi ostali, mogu preuzeti snimljene materijale, izdane pod Creative Commons licencom.

Talijanske medijske prakse stvorile su nove strategije odbijanja i odavno su nadišle nacionalne granice. *Fajl* ovoga broja donosi interview s jednim od pionira talijanskog medijskog otpora, pogled na povijest nezavisnih radija i interview s rimskim videoaktivisticama. Nadamo se da će vas inspirirati i potaći na akciju.

intervju **FRANCO *BIFO* BERARDI**, teoretičar medija i aktivist

BITNO JE OTKRITI TOČKE U KOJIMA SE IMAGINARIJ DROBI

U trenutku u kojemu mediji sve agresivnije ulaze u naš svakodnevni život, posebice u kreiranje želja, nužno je moći svjesno utjecati na našu komunikaciju i tako odriješiti čvorove koje mediji konstruiraju u našoj odnošajnoj i psihičkoj sferi

vju preuzet s: www.girodivite.it

Franco Bifo Berardi talijanski je pisac, teoretičar medija i medijski aktivist. Aktivan u anarho-sindikalističkoj grupi Portere operaio tijekom olovnih sedamdesetih, osnivač je časopisa A/traverso i prve nezavisne radio stanice u Italiji - Radio Alice. S Felixom Guattarijem surađivao je na polju šizoanalize. Osamdesetih je surađivao s časopisima Semiotexte (New York), Chimerees (Paris), Metropoli (Rome) i Musica 80 (Milano).
Knjige: Contro il Lavoro (Milano, 1970.), Enfin le ciel est tombé sur la terre (Pariz, 1978.), Mutazione e Ciberpunk (Genova, 1993.), Cibernauti (Rim, 1995.), Felix (Rim, 2001.), La Fabbrica dell'Infelicità (Rim, 2002.), Il sapiente il mercante il guerriero (Rim, 2004.) Suosnivač je e-zina rekombinant.org i projekta Telestreet i borac protiv medijske diktature.

Posljednjih smo godina svjedoci alarmantne koncentracije medijske moć u Italiji. Možemo li to nazvati postignutom videokracijom?

Govoreći o videokraciji moramo prije svega misliti na prevlast vizualnog u duhu zapadne kulture. Nadmoć određenog čula - na primjer, čula vida nad čulom mirisa ili dodira. Post-moderni um sve više stremi k djelovanju putem vizualnih modaliteta, gubeći pritom mogućnost osjetilnog razlikovanja povezanog s mnoštvom osjetila. Sljedeća razina tiče se prevlasti televizije nad cjelinom medijskoga prostora.
Kao što znamo, struktura TV medija, u usporedbi s formama koje nude drugi mediji, ima tendenciju k hijerarhijskoj i pasivizacijskoj formi. Postoji i treća razina povezana s konceptom videokracije, ona

najdirektnije politička, a to je konstrukcija ekonomske, financijske i političke prevlasti unutar jednog medija koji u sebi nosi najveću moć da utječe na formiranje kolektivnog imaginarija. Zbog toga razaranja demokratskih sistema u epohi Berlusconijeve i Murdochove prevlasti u talijanskom i globalnom medijskom prostoru na određen način predstavljaju najnapredniji stupanj nadmoći, ali bi to istovremeno moglo značiti i najavu predstojeće krize, trenutka u kojemu će se ova predominacija televizije i vizualnog pokazati u *patološkoj* maniri i pokrenuti procese koji će onda nastojati dekonstruirati ovaj sistem.

Alter-globalistički pokret u posljednjih je nekoliko godina stvorio značajna iskustva na polju komunikacija, dajući život različitim formama medijskog aktivizma, jako inovativnim u usporedbi s tužnom slikom koje smo dio. Vjeruješ li da realiteti nastali unutar pokreta mogu pridonijeti nadjačavanju trenutne medijske diktature? Koje bi forme mogli zadobiti?

Od Seattlea nadalje, dakle od nastanka Indymedije, s obzirom da se te dvije stvari preklapaju, pokreti su radili na jednoj jako važnoj stvari, a to je građenje kontrapozicije umrežene prema televizijskoj formi. Takvo djelovanje srodno je duhu pokreta, tako da je bilo gotovo prirodno koristiti vezu među različitim realitetima koja ima horizontalne, demokratske, pa i globalne karakteristike, da bi se suprotstavilo centralističkom modelu televizije. Međutim, to je samo dio puta. Ovaj je proces zasigurno doveo do kreiranja instrumenata koje pokreti nikada nisu imali, otvorio je mogućnost zajedničkoga djelovanja na globalnom planu. Ono što i dalje nedostaje jest kapacitet da se prekine dominacija u medijskom prostoru.

Istina je da je jedan umreženi medij u stanju izdržati dulji vremenski period pod pritiscima, ali je dobro imati na umu da pritom ostaje minoran, po broju čitatelja i zasigurno u formiranju javnoga mnijenja. Kako raste broj korisnika mreže, način njenog korištenja postaje sve više televizijski. Iskustvo mreže suprotstavljene televiziji imalo je vrlo važnu funkciju spašavanja kulturne autonomije pokreta i jednoga dijela društva, ali nije uspjelo pobijediti u odlučujućoj bitci na taktičkom planu.

Danas treba razmišljati o potrebi da se opskrbimo strateškim alatima i, iznad svega, o mogućnosti napada na spregu medijske moći i kolektivne svijesti. Vjerujem da će u ovom smjeru krenuti novi tijek istraživanja i eksperimentiranja, a to je ono što nazivamo culture jamming, tj. intervencija u komunikacijski i kulturni sustav.

Među mnogima koji prakticiraju «culture jamming» jedna je od najpoznatijih američka skupina vezana uz časopis Adbusters. Može li se djelovanje tih «ometača» iskoristiti da bi se postiglo ono što Bateson naziva ekologijom uma?

Apsolutno! Djelovanje medijskoga uplitanja razvija funkciju koju bismo mogli definirati kao terapeutsku, njegov je cilj razotkrivanje izmišljotina režima, iako je ovo oduvijek zadatak kontrainformacije. Realno, u kolektivnoj nesvijesti i kolektivnom imaginariju stvari ne funkcioniraju u terminima dobrog, lošeg, istinitog, lažnog... Stvari funkcioniraju na beskrajno kompleksniji način. Nije toliko odlučujuće sâmo iznošenje istine

naspram izmišljotine koliko činjenica da istina postoji. Bitno je otkriti točke u kojima se imaginarij drobi!

Kako ljudi odjednom odluče nositi kratke umjesto dugih suknji, ošišati kosu na jedan, a ne na drugi način, kako se u jednom trenutku prošire mode, želje, životni stilovi. Evo, **ovo su važne stvari - pokupiti one forme komunikacije koje imaju snagu kolanja virusa i kapacitet da zaraze i pokrenu autonomne i alternativne životne stilove.**

Rekao bih da na ovome tek počinjemo raditi. Zasad imamo neka iskustva sa *Subvertisingom* i *culture jammingom*, uglavnom na polju eksperimentiranja, ali još uvijek bez raširene prakse.

Osvrnimo se malo na političku situaciju u Italiji. Mnogi tvrde da u parlamentu postoji lobi, posebice kada je riječ o problemu komunikacija, koji nastoji održati situaciju oligarhije/monopola političko-ekonomske moći. Misliš li da je putem političkih snaga moguće pokrenuti dijalog na temu komunikacija i informacija?

Ja od politike uopće ništa ne očekujem. Politika kao takva, u vidu strukturirane kaste, nije u stanju sagledati problematiku komunikacije. To se događa ne samo zato što talijanski političari nemaju pojma - i ako ih poznaješ, to ti je i te kako jasno - nego i zato što politika kao odvojena praksa ima skoro nezadrživu tendenciju da komunikaciju tretira kao *sredstvo/instrument*.

Komunikacija je prostor, ona je oblik života. Uzmimo za primjer RAI (talijanska državna televizija); pokušajmo zamisliti da pitamo jednoga političara s ljevice, kojemu bismo, po njima, trebali vjerovati, kako u budućnosti vidi tu ustanovu. Jednostavno bi je dodijelio ljevici kao što je dosad pripadala desnici i kao što je prije toga pripadala... I tako dalje.

Prema mišljenju političara, kontekst komunikacija odnosi se na instrumente koje je moguće iskoristiti na dobar ili loš način, lijevi ili desni. Slijedeći takve sheme razmišljanja nikada nećemo izaći iz postojećih okvira. Čak se pokazalo da ovakvo instrumentalističko poimanje komunikacije rezultira davanjem podrške autoritarnim i nedemokratskim snagama. Problem je u tome što bi se *komunikacijom* trebali baviti svi građani, dakle *komunikatori*; **medijski aktivizam ne treba postati stvar aktivne manjine, nego dominantni stil u odnošenju prema medijima.**

Zato misliš da bi medijski aktivist trebao biti političar i pjesnik istovremeno?

U trenutku u kojemu mediji sve agresivnije ulaze u naš svakodnevni život, posebice u kreiranje želja, nužno je moći svjesno utjecati na našu komunikaciju i tako odriješiti čvorove koje mediji konstruiraju u našoj odnošajnoj i psihičkoj sferi.

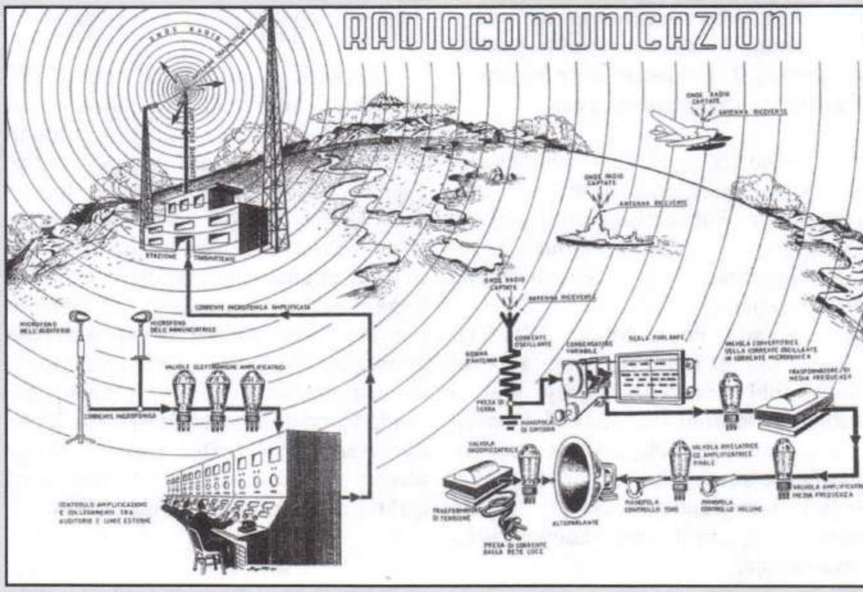
radio stanice koje su oslobađale frekvencije

REVOLUCIJA U ETERU

Potiče volju i potrebu za komunikacijom među onima koji ne pristaju na koncentraciju moći u rukama velikih korporacija

archivio Camera Chiara

napisali: Ivana Pavić i Filippo Bailey

Radio je u Italiji do kraja 1974. bio isključivo u domeni državne radiotelevizije, koja je kreirala program slijedeći rigidne sheme, nudeći isključivo konformističke sadržaje. Uvečer 23. studenog stanovnici Bologne koji su pretraživali radijske frekvencije u potrazi za lokalnim radio stanicama imali su se prilike susresti s novim emitentom čiji je signal pokrivao grad i širu okolicu. Mnogi su se iznenadili kada su umjesto jednoličnoga glasa spikera koji čita vijesti čuli mladog i nabrijanog Marca Panellu koji je grmio protiv državnog monopola nad informacijama. Ta mala stanica koja je emitirala s bolonjskih brežuljaka zvala se **Radio Bologna**. Grupica predvođena Robertom Faenzom, s malo sreće i starim vojnim odašiljačem, smještena u auto-prikolici, ucrtala je put onome što se danas naziva nezavisnim medijima.

U programu su se, osim voditelja, mogli čuti i obični ljudi koji su telefonski sudjelovali u emisijama, ali i materijal snimljen na cesti, u radničkim četvrtima – pravi model necentralizirane, participativne komunikacije. Rađao se, dakle, prvi slobodni radio, stvoren da oslobodi frekvencije i pretvori sve konzumente informacija iz pasivnih u aktivne sudionike. Predsjednik RAI-a pod hitno je osnovao *task-force* čiji je zadatak bio snimati i slušati sve programe Radio Bologne: veliko uho bilo je više no ikada zainteresirano za program malog piratskog radija.

Hoćemo sve i odmah

U burnim poslijeratnim godinama nastaju *drugačije* kulture i kontra-kulture, antagonističke i/ili izvanparlamentarne. Vuku porijeklo iz šezdesetosme, iz srpnja 1960. ili iz situacionističkog pokreta iz pedesetih... I stapaju se u prvu generaciju koja odrasta u političko-socio-kulturnom okruženju potpuno drugačijem od svih prethodnih. Prostor informacije postaje teren na kojemu se odvija borba za moć između radničke klase i državnog kapitalizma. Jezik, literatura, intervencija u informativni prostor... postaju prakse u kojima se redefinira odnos klasa, a ne njihova jednostavna simbolička zastupljenost.

Radio Alice, koji je emitirao samo trinaest mjeseci 1976. i 1977., postao je glas Sedamdesetsedmaškog pokreta. Alice, «književna avangarda za subverziju poretka dominantnog diskursa», predstavlja potpuno novu poetiku izvještavanja, crpi inspiraciju iz egzistencijalističkog nomadizma, Majakovskog, Williama Burroughsa i ideje odbijanja rada. Program se sastojao od dadaističkog eksperimentiranja jezikom, čitanja znanstvenofantastičnih priča, izjava ljubavi, muzičke anarhije nastale miješanjem punka, Beethovena, Johna Coltranea i Jimija Hendrixa, pornografije, joge i direktnih prijenosa s okupiranih fakulteta i trgova na kojima su se događali okršaji bolonjskih studenata i policije.

Sve je ovo *staroj* ljevici bilo potpuno neshvatljivo. Alice nazivaju «vragom koji prlja jezik, prenosi lažne informacije koje proizvode realne događaje». Na represiju vlasti nije trebalo dugo čekati. Radio Alice zatvoren je upadom policije koja je prenošena direktno u eter.

Istovremeno su širom Italije nicale nove slobodne stanice.
Radio Aut u Cinisiju (Sicilija) bio je posvećen satiri na račun narko-biznisa lokalnih mafijaških bossova i političara. Pokretač Radio Auta, Peppino Impastato, svoj je društveni angažman platio životom: nekoliko dana nakon kandidature na lokalnim izborima njegovo je tijelo nađeno položeno na željezničku prugu, razneseno dinamitom. Istraga je ispočetka tvrdila da se radilo o nesretnom slučaju prilikom planiranja terorističkog akta ili o samoubojstvu. Slučaj je otvaran još tri puta. Osamdesetjednogodišnji boss Gaetano Badalamenti osuđen je na doživotni zatvor 2002. Događaji su dokumentirani u filmu «100 koraka», koji se mogao vidjeti u off-programu lanjskog Zagreb Film Festivala.

Neke od radio stanica nastalih sedamdesetih, kao što su rimski **Radio Onda Rossa** i **Radio Blackput iz Torina**, emitiraju još i danas. U znak protesta na zakon iz 1990. koji je regulirao dodjelu novih frekvencija, pokrenut je ilegalni **Radio Onda Diretta** koji je od 1992. godinu i pol emitirao iz socijalnog centra Leoncavallo u Milanu, pokrivajući signalom dobar dio grada. Tijekom anti-G8 protesta u Genovi Radio Gap preuzima jednu frekvenciju i tako krši *crvenu zonu.*

Plodno tlo mreže

Internet se odmah pokazao plodnim tlom za širenje komunikacije i kontrainformacije: s malo novca moguće je pokrenuti web radio i izvještavati čak iz najudaljenijih dijelova svijeta. Sastanci vrhuške G8, krvavi protesti, rođenje pokreta koji pruža otpor neoliberalističkoj globalizaciji... Sve to potiče volju i potrebu za komunikacijom među onima koji ne pristaju na koncentraciju moći u rukama velikih korporacija. Prilikom svjetskoga samita WTO-a u Seatlleu, 1999., novonastala mreža nezavisnih medija Indymedia za samo jednu noć uspijeva postaviti na noge web radio koji je sljedećih dana prenosio zahtjeve prosvjednika i svjedočio o brutalnoj represiji policije.

Radio GAP (Global Audio Project), mreža sedam *community* radija, počeo je emitirati 16. srpnja 2001. iz Media centra Genova Social Foruma koji su nekoliko dana kasnije poharali karabinjeri. Njime je kreiran online informacijski servis s materijalima slobodno dostupnim pojedincima i drugim radio stanicama, pa i onima koje nisu dio mreže. Kao što je Alice predstavljala pokret iz '77., Radio GAP postao je glas novog pokreta. Projekt se nastavio i nakon protesta, a na web stranicama nalazila se arhiva svog materijala snimljenog od Genove na dalje. U noći s 29. na 30. rujna 2003. provaljeno je u prostorije agencije koja je osiguravala tehničku podršku projektu, pri čemu su nestali svi materijali snimljeni tijekom protesta u Genovi.

Iz iste potrebe da se kreira vlastiti medij, potpuno nezavisan od mainstreama i tržišta, nastao je i najmoćniji softver za *live* prijenos zvuka putem Interneta. MuSe je slobodan softver koji u realnom vremenu proizvodi *audio stream* koji se sastoji od zvuka preuzetog iz mikrofona (spojenog na zvučnu karticu) koji je moguće u realnom vremenu miksati s audio-datotekama s hard diska ili s drugim streamovima preuzetima s Interneta. Softver ima jednostavno sučelje koje i ne-guruima omogućuje da svoj glas pošalju u eter. Minimalni zahtjev za korištenje jest računalo s brzinom procesora od najmanje 200Mhz, 64Mb memorije, zvučnom karticom i vezom na Internet. MuSe radi pod svim distribucijama GNU/Linuxa, ali je moguće koristiti i live distribuciju DyneBolic koju nije potrebno instalirati: dovoljno je ubaciti CD i restartati računalo. DyneBolic će automatski prepoznati hardver i ponuditi već instaliran MuSe, spreman za upotrebu.

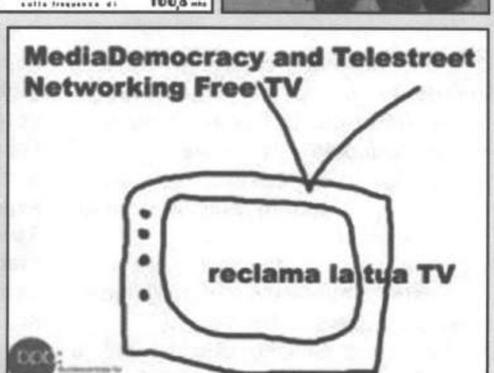
Slobodan pristup tehnologiji nužan je za slobodnu medijsku produkciju jer omogućava potpunu autonomiju, povećava entropiju i fluidnost semantičkog prostora u kojemu se krećemo. Bez hrabrih pionira iz sedamdesetih, sve to zasigurno ne bi bilo moguće.

videoaktivizmom protiv televizijskoga monopola

ŠAŠAVA IDEJA KOJA JE POSTALA JAKO OZBILJNA

Eksperimentirajući s novim formama komunikacije stvaramo prostor da predstavimo svoju borbu, priču i viziju

text i foto: Ivana Pavić

Nije novost da je Italija ekstremni primjer koncentracije medijske moći. ON kontrolira 90 posto TV prostora i najveću nacionalnu izdavačku kuću. Razgovarali smo sa curama koje prave probleme. Uče, podučavaju, snimaju, režu, presnimavaju, prikazuju i prokazuju. Tøra - Candida TV, Francesca - Indymedia Italia i Kry - Radio Onda Rossa, Candida TV.

04: Što je aktivizam, a što videoaktivizam?

Francesca: Današnji mediji predstavljaju metaforu društvenih odnosa i odnosa moći , aktivizam smatram načinom na koji je moguće radikalno utjecati na takvu stvarnost. Mislim da je izgradnjom medija koji će omogućiti nove tipove komunikacije moguće mijenjati postojeće odnose moći. **Nezavisni i samoorganizirani mediji vraćaju dijalog u javnu sferu ili izgrađuju novu javnu sferu u kojoj komunikacija pripada zajednici, ljudima koji imaju priču.** Indymedia i Telestreet, horizontalni i samoorganizirani projekti, za mene su modus kojim je moguće oslabiti medijski monopol i vertikalni način na koji izvještavaju mainstream mediji. Moramo nastaviti eksperimentirati na ovome polju i stvoriti prave probleme medijskom monopolu. Komunikacija kroz medije i video također je dobar način predstavljanja samoga sebe. Političke stranke predstavljaju samo sebe, sindikati nisu u stanju sagledati promjene na tržištu rada... Izgleda da se tradicionalna politika reprezentacije iscrpila. Eksperimentirajući s novim formama komunikacije stvaramo prostor da predstavimo svoju borbu, priču i viziju.

Tøra: Za mene je videoaktivizam nešto što te tjera da budeš aktivan, da sudjeluješ. Računala i Internet omogućuju komunikaciju s ljudima koji su daleko, ali te istovremeno fiksiraju i udaljuju od lokalne zajednice. Kamera omogućava ljudski dodir, čini me aktivnim članom zajednice u kojoj živim. Tehnologija je zadnjih godina postala jeftinija i time dostupnija običnim ljudima. Možemo je iskoristiti za stvaranje protuteže establishmentu koji tehnologiju posjeduje godinama i koristi je kao instrument kontrole. **Želim ispričati priču iz druge perspektive, iznijeti svoje mišljenje, raširiti informaciju koju posjedujem i komunicirati s okolinom eksperimentirajući pritom s vizualnim elementima.** Ne sviđa mi se tip videoaktivizma koji se svodi na snimanje okršaja između demonstranata i policije, takav je pristup preuzet iz mainstreama. Naravno da treba dokumentirati i pokazati laži i nepravde, ali pritom

treba biti i te kako svjestan zašto i iz koje perspektive.

04: Kako ste postale videoaktivistice?

Kry: Već godinama sudjelujem u akcijama izvještavajući za nezavisnu radio stanicu. Na taj sam način aktivna: pratim sve događaje i uvijek znam sve detalje. Iako je jasno da bih tamo bila i bez kamere i mikrofona, uloga medija uvijek me obavezuje da djelomično ostanem po strani jer priču treba ispričati u cijelosti. Prelazak s radija na videoaktivizam dogodio se slučajno. Dotad skoro da nisam dodirnula kameru. Dali su mi je u ruke i poslali me da snimim ono što se događalo. Tijekom manifestacije u Napulju 2001. uspjeli smo snimiti policijsko nasilje koje je predstavljalo uvertiru onome sto se kasnije događalo u Genovi. Iako je policija zanijekala nasilje, naš videomaterijal bio je dokaz udaraca po leđima prosvjednika. To je bio prvi put, barem u Italiji, da su policijske laži bile razotkrivene. Nakon toga krenuo je val videoaktivizma. Puno je aktivista željelo snimkama manifestacija dokazati da policija laže kada kaže da nisu prijetili, tukli, pucali... Kasnije je policija iskoristila materijal videoaktivista da bi pokrenula tužbe protiv demonstranata; naše oružje okrenulo se protiv nas samih. **Danas je tijekom manifestacija kamera postala neka vrsta statusnog simbola i mislim da bi je trebalo koristiti puno savjesnije.** Ponekad mi se čini da u protestima sudjeluje više snimatelja nego demonstranata. Tako se crpi energija pokreta, a kamere ne prenose stvarne borbe. S grupom videoaktivista 2002. sam bila u Palestini. Mislim da je materijal koji smo tamo snimili jako važan i mislim da je smisao videoaktivizma odlazak na mjesta na koja kamere mainstream medija ne dolaze.

Tøra: Ne sjećam se kako i kada sam počela... Vjerojatno prvi put kad sam ponijela videokameru sa sobom na demonstracije i snimila ono što se tamo događalo. Ispočetka nisam znala što uopće znači videoaktivizam. Nekada je kamera djelovala kao nešto nespojivo s demonstracijama, bila je skupa igračka za snimanje obiteljskih uspomena ili tehnologija koju posjeduju komercijalni mainstream mediji. Možda je jedan od prvih puta moga spajanja aktivizma s videom bio odlazak na Second Incuentro demonstracije protiv neoliberalizma u Španjolskoj. Tamo sam snimila nekoliko intervjua sa zapatistima i naučila što je medijski aktivizam.

Francesca: Moje prvo iskustvo upotrebe tehnologije u kontekstu političkog aktivizma bilo je kroz Indymediu za vrijeme protesta u Seattleu. Počeli smo koristiti Internet na političan način i kreirati nove političke prakse i modele komunikacije suprotne neoliberalizmu. I moj prvi susret s videoaktivizmom dogodio se slučajno: uzela sam kameru i otišla snimiti marš zapatista. Nikada prije nisam u ruci držala kameru. U Meksiku, gdje sam provela dva mjeseca, snimila sam dokumentarac s lijevim magazinom La Jornada i to je prva ozbiljna dokumentacija koju sam snimila vlastitom kamerom.

04: Kakav je vaš osobni odnos prema kameri?

Francesca: Mala kamera koju imam moj je omiljeni alat; stalno je nosim sa sobom. Ne koristim je na tradicionalan način... Ponekad snimam u vrlo neočekivanim situacijama. Osjećam je, na neki način, kao dio tijela... Protezu ili nešto slično.

Tøra: Dugo sam imala sličan odnos s kamerom. Uvijek mi je bila u ruci i bila je nešto kao spona između mene i stvarnosti. Ponekad su me ljudi molili da je maknem jer su željeli komunicirati sa mnom, a ne s kamerom. Kada se pokvarila proživljavala sam nešto kao apstinencijsku krizu. Taj se period pokazao korisnim jer sam shvatila

da ne moram snimiti baš sve što se događa oko mene. **Za mene je kamera alat kojim istražujem.** Impresionira me način na koji funkcionira oko i svjetlo koje nam omogućuje da vidimo svijet. Sviđa mi se mehanizam kamere i ideja tehnologije koja predstavlja oko. Koristim je na puno različitih načina i još uvijek ne znam kakav će taj odnos biti u budućnosti.

04: Misliš li da je kamera u dokumentiranju događaja bolja od oka?

Tøra: Ne mislim. Mislim da je nevjerojatno što sve oko može vidjeti i koliko je velika informacija koju prenosi u mozak. Video je samo način reprodukcije priče, prenošenja onoga što smo proživjeli drugim ljudima, ali i kreativnosti i manipulacije. To je moj omiljeni način da ispričam priču; možda bi netko odabrao neki drugi.

04: Što je Candida TV?

Tøra: Candida TV **nastala je na suradnji nezavisnog radija, subverzivne informatike, kontrakulturnih pop-magazina, uličnog teatra, rave partija, podzemnog kina i videoprodukcije.** Jezgro grupe čine sedmero ljudi koji žive u Rimu i spajaju iskustvo samoorganiziranih skvotiranih centara i tehničko znanje na polju videoprodukcije. Ideje Candide jesu kreiranje community televizije koja će svima otvoriti mogućnost da nauče tehnički dio vezan uz TV produkciju i izgradnja svijesti o načinima na koji mainstream mediji manipuliraju informacijama. Kroz eksperimentiranje jezikom videa željeli smo naći nove načine upotrebe televizije. Krajem 1999. emitirali smo devet jednosatnih emisija na lokalnoj rimskoj televiziji. Ideja emisije bio je Pop Riot, uvođenje novih mema, sjemena svijesti, u mainstream, preuzimanje forme dnevnog TV programa koji smo doveli do apsurda. Program se sastojao od muzike, nezavisnog kina, poezije, nogometa, programa koji je prenosio poruke zatvorenicima i informacija o grijesima Katoličke crkve. Sljedeći projekt bio je lab za podučavanje djece korištenju audiovizualnih tehnologija. Nakon toga krenuli smo u kreiranje fikcije, a onda i u snimanje dokumentaraca. Ponekad otkačimo i na jednome mjestu skupimo svu opremu koju imamo i čitavu noć s muzičarima radimo live setove miksajući žive slike... Eksperimentiramo s videom i muzikom, ne znajući što će od svega toga ispasti. Candida je šašava ideja koja je s vremenom postala jako ozbiljna.

Francesca: Jedna od zadnjih stvari koje smo radili jest dokumentiranje borbe prekarnih radnika. U suradnji s GreenPepper magazinom, mrežom Chainworkers, Yomango projektom iz Španjolske, argentinskim Piqueterima i mnogim drugim medijski aktivističkim

grupama pokušali smo stvoriti neku vrstu P2P magazina. Shvatili smo da nam je međusobna suradnja s jedne strane otvorila put u puno dublje istraživanje, a s druge nas je inspirirala mnoštvom strategija otpora i intervencija u svakodnevnicu i dala nam osjećaj da možemo promijeniti i vlastiti život.

Kry: Zadnjih godina nastalo je puno grupa koje se bave nezavisnim medijima, posebice videom. Surađujemo s mnogima od njih, kao i s grupama koji su dio pokreta, a ne bave se specifično medijima. Naša transnacionalna mreža zahvatila je Srednji istok, SAD, Rusiju, Argentinu, Palestinu, zemlje istočne Europe...

Tøra: Jedna od dobrih stvari vezanih uz Genovu, koja je ostala u sjeni svih grozota koje su se tamo dogodile, jest ta da se tijekom protesta smiješalo toliko ljudi i energija. Tamo smo upoznali mnogo (video)aktivističkih grupa s kojima i dalje surađujemo.

04: Kako se financiraju ljudi i projekti?

Tøra: U zadnje vrijeme pokušavamo preživjeti od onoga što radimo. No, da bismo stvarno preživjeli, radimo sve i svašta. Ja povremeno radim u kafiću. Candida TV je 2001. postala organizacija (u legalnom smislu). Pokušali smo s fundraisingom, ali dugo nam nije uspijevalo dobiti nikakav novac. Ipak smo na ovaj način kupili opremu i dobili novac za putovanja. Ponekad svoje snimke prodajemo komercijalnim televizijama, u nadi da će ih objaviti. Zarađujemo i tako da prodajemo usluge (snimanja, montaže) organizacijama koje se bave socijalnim pitanjima.

04: Na koji način distribuirate video? Tko vam je ciljana publika?

Francesca: Važno je **izaći iz aktivističkih krugova i pokazati naše sadržaje široj publici; cilj je da dođemo tamo gdje inače ne stižemo, da naučimo koristiti sve moguće kanale.** Nastojimo izgraditi alternativnu infrastrukturu koja će ovome tipu medija omogućiti preživljavanje, infrastrukturu izvan klasičnih kanala u vlasništvu biznisa koja se zasniva na suradnji, a ne na kompeticiji. Koristimo nove tehnologije kao što je P2P da bismo distribuirali svoje sadržaje i tako nastojimo biti autonomni.

Kry: Nadam se da naš video, za razliku od klasične televizije, potiče ljude da budu aktivni i da nam se pridruže. O ljudima koji gledaju naš materijal ne razmišljam kao o publici, nego kao o potencijalnim prijateljima i prijateljicama s kojima ćemo uskoro surađivati.

intervju **Mima Simić,** autorica

Mima Simić jedna je od najradikalnijih anarho-lezbijskih feministica u Hrvata/ica od stoljeća sedmog, autorica niza urbanih subverzija, leaderica pop-religioznog benda Drvena Marija te autorica zbirke priča „Pustolovine Glorije Scott" o avanturama slavne londonske detektivke i njezine supatnice Mary Lambert... Priče su prvi put objavljene u cjelini, a zbirka je netom izašla u produkciji AGM-a; knjiga ima dva lica - okrenete li je naopačke, naći ćete i stripove nadahnute ovim literarnim remek-djelima. Promocija se dogodila 21. svibnja u Booksi: čitale su se priče, na zidu su se vrtjele projekcije stripova, a dugo u noć zabavljali su nas Mima & Roman Simić, Ante Perković te Iva Radat, prigodno okupljeni u bendu znakovita imena Drvena Marija.

kultne zbirke priča **Pustolovine Glorije Scott**

GLORIA VJERUJE U DRUŠTVENU (RE)AKCIJU

Štoviše, smatra to ne samo opcijom, već i dužnošću svake osobe

pitala i stripove nacrtala: **Ivana Armanini**
www.jedinstvo.hr/komikaze

04: Unatoč crnim prognozama izdavača, Gloria Scott doživjela je totalni trijumf; knjiga je na promociji planula, Booksa je bila dupkom puna, a atmosfera fantastična. Dijeliš li moje dojmove?

Apsolutno. Moja najveća briga, priznat ću ti, bila je nesretna okolnost da se promocija odvijala u isto vrijeme kada i Eurosong... I sama sam nekoliko puta pala u iskušenje da ostanem doma uz televizor – ali je na kraju ipak prevagnula činjenica da ga ne posjedujem. Što se tiče atmosfere u Booksi i broja posjetitelj(ic)a, koji je nadmašio sva očekivanja (120, rekoše mi), više sam nego zadovoljna. Jedino mi se nije svidjelo to što si spomenula, kako su palili knjige.

04: Knjiga je konačno izašla, koju joj ocjenu daješ?

Najveću moguću, dakako. Ne bih ni tebi ni sebi htjela kvariti prosjek. Uočila sam par sitnica (primjerice, izostanak akcentuacije u epskoj epizodi "Gloria Scott i poludjeli transvestit" koji se valjda izgubio u procesu lekture) koje bi u sljedećim izdanjima svakako trebalo korigirati, ali sa svojim sam dijelom generalno zadovoljna.

Također mislim da bi sljedeća izdanja trebala sadržavati više strip-epizoda; u najmanju ruku onoliko koliko je priča.

04: U predgovoru ističeš da je Glorijin najveći slučaj zapravo – tajna jezika, koji ste zajedno više negoli uspješno riješile. Jeste li imale kakvih problema u njegovoj recepciji?

Pa, moram priznati da se u procesu pregovora s izdavačem upravo Glorijin jezik – što doslovno, što metaforički – ispostavio kao najveći kamen spoticanja, jabuka razdora; ono što filozofi

vole zvati *cauda equina.* Urednik je (nazovimo ga Kruno) uporno inzistirao da se svi aoristi i imperfekti prekrste u neka "normalna" glagolska vremena, ne bi li se tekst tako učinio dostupnim i mlađim, nepismenim generacijama. Ja sam njegov prijedlog temeljito razmotrila, u sebi se ljuto namrštila, a potom i odbila. Da to nisam učinila, em se knjiga ne bi prodala u ovolikom nevjerojatnom broju, em bi me duh Glorije Scott proganjao dok iz mene ne bi iscijedio i zadnju kap tinte. Osim toga, puno važniji od samoga izdavanja bio mi je integritet teksta – da ga se moralo toliko stilski mijenjati za publikaciju, ne bih ga ni objavljivala. Uzgred budi rečeno, sve priče napisala sam prije dobrih 13 godina, i činjenica da odonda praktički ništa u njima nisam mijenjala svjedoči da je savršen takav kakav jest/bio. (Ili to ili da nisam nimalo napredovala kao spisateljica, čitateljica i/ili osoba, što je ideja s kojom se u ovome trenutku ne bih htjela suočavati).

04: Gloria Scott rodila se u tvojoj glavi 1992., kad si imala 16 godina i 80 kilograma; je li se od tada išta promijenilo?

Dijetom Glorije Scott izgubila sam više od 15 kilograma. **Specijalno izdanje "Dijete Glorije Scott" s kuponom iz 04 možete naručiti s popustom od 49 posto! Vrijednost proizvoda: 599 kn, Vi je naručite za samo 299 kn!** Uz priručnik ćete besplatno dobiti Glorijinu kuharicu, čudesnu drvenu zdjelu, kao i specijalni kišobran s rasklopivim bajunetom!

04: Glorijina je popularnost tolika da se mnoštvo tvojih prijateljica češće i više druži s njom negoli s tobom! Imaš li zbog toga kakve traume?

Budući da sam sama zauzeta simultanim seksualnim zadovoljavanjem više desetina žena, dobro mi dođe da Gloria preuzme moje socijalizacijske obveze. Drugim riječima, odlično se nadopunjavamo!

04: I ja sam također prvo upoznala Gloriju, i kada si se ti 2002. vratila iz Amerike, stripovala sam već pet njezinih ispovijesti, a da tebe nisam ni pitala! Može li se na to gledati kao na još jedan u nizu kriminalnih slučajeva Glorije Scott?

Dobro je da si potegnula to pitanje jer sam te upravo namjeravala obavijestiti da sam protiv tebe digla tužbu pri Općinskom sudu u Zagrebu zbog krađe intelektualnog vlasništva. Vidimo se na ročištu!

04: Što misliš o "ekranizaciji" svoga lika, jesi li je tako zamišljala? (Gloria nema fixni lik nego se transformira, kao i njezina kolegica Mary, iz epizode u epizodu.)

Premda si podla kradljivica koja će zbog svojih protuzakonitih djela završiti u buksi, iznimno te cijenim i divim ti se na umjetničkom planu. Uistinu, Gloria Scott kakvom si je prikazala svojim stripom identična je Gloriji – stvarnoj osobi, ali i liku iz mojih priča. Kada sam je prvi put ugledala umalo sam se onesvijestila zbog ove nevjerojatne (*unheimlich!*) sličnosti.

04: Što ti radiš dok ona paradira po raznim književnim i strip časopisima, izložbama i fanzinima diljem Europe?

Draga moja, ja sam ti već devet mjeseci na uvjetnoj kazni u Budimpešti. Zajedno sa svojom pametnijom, zgodnijom, no svinjskom polovicom privodim kraju rodne studije na CEU. (Za one kojima nijedno od navedenog ništa ne znači: blago vama!)

04: Unatoč javnoj tajni homoseksualnosti u crkvenim redovima, istospolni brakovi s pravom usvajanja djeteta još su uvijek tabu, na LGBT prideovima u Zagrebu i dalje ima pet puta više policajaca-zaštitnika od samih sudionika/ca povorki; pa zabrana umjetne oplodnje, najavljena zabrana abortusa, zabrana upotrebe kondoma... Kriminala i nepravde sve je više! Kada će se naša superjunakinja ponovno vratiti na posao i riješiti stvar? Možemo li je očekivati u novom tandemu s Drvenom Marijom?

Nažalost, opći društveni problemi izvan su Glorijine jurisdikcije. Ona je više usredotočena na pojedinačne slučajeve nepravde: krađe, silovanja, sakaćenja, džeparenja, šverca, ubojstava, bespravne gradnje kuća i sl. No, **da ne bude zabune, Gloria u potpunosti vjeruje u bilo kakvu društvenu (re)akciju – smatra to ne samo opcijom, već i dužnošću svake osobe.** Da se tako kojim slučajem pojavila u prvoj zagrebačkoj Pride povorci, sigurna sam da bi sestra Ruth (koje se sjećamo kao šarmantne dame s kipom djevice Marije i "Sieg Heil!" na usnama) završila u društvu slijepaca ili, još bolje, udruženju kljastih.

04: Kako uopće završavaju muškarci u tvojim pričama?

Svatko tko je imalo upoznat s likom i djelom Glorije Scott zna da Gloria ne diskriminira ni po kojoj osnovi. Muškarci, žene, djeca, transrodne osobe, homoseksualci, liječnici... Svi su oni jednaki pred licem pravde, licem Glorije Scott.

04: Što je s pornografskim dijelovima knjige u kojima Gloria eksplicitno vodi ljubav sa svojom pomoćnicom Mary, može li se očekivati skoro objavljivanje cenzuriranih dijelova? Je li friška lezbijska poezija suptilan nastavak ove romanse ili si pristala na kompromis s izdavačima?

Nažalost, na izbacivanje seksplicitnih dijelova teksta više me naveo zdrav razum negoli urednik; ne želim da moja obitelj, profesori(ce) i potencijalni poslodavci saznaju da imam lezbijske sklonosti, a to bi im svakako bilo palo napamet da je knjiga objavljena u integralnoj verziji.

04: Kako je završila prepiska s bijesnom urednicom časopisa Teen nakon miniranja* tog polupismenog žurnalističkog virusa (*kritičke studije objavljene u časopisu K, a kasnije i u Quorumu)? Jesi li se oporavila od pretrpljene intelektualne boli zadobivene u procesu detaljne analize tog fenomena? Puniš li nove Molotovljeve koktele na tu temu?

Željka Marčinko, urednica Teena, podrobno je proučila spomenuti rad i shvatila da je moja kritika u potpunosti utemeljena i opravdana. Pod utjecajem mojega teksta i probuđene savjesti odlučila je promijeniti karijeru i sada volontira u Centru za poremećaje u prehrani, kada joj obveze u Autonomnoj ženskoj kući to dozvole. Što se tiče nekih drugih žurnalističkih doprinosa, ljubitelji britke misli među vama mogli su svojedobno pratiti združenu kvazikolumnu filmske kritike u Zarezu iz pera prepametne Ive Radat i moga vlastitoga. Nažalost, neisplativost pisanja za kulturni dvotjednik primorala nas je da se počnemo baviti nekim unosnijim poslovima (Iva prostitucijom, ja krađom).

04: Tvoj brat Roman Simić piše, ti pišeš... Radi li se tu o nekoj obiteljskoj zavjeri?

Definitivno. Cilj nam je (a sada je i Ivana Bodrožić, Romanova zaručnica, dobila Gorana) pokoriti hrvatsku književno-kulturnu scenu. Roman je zadužen za heteroseksualnu prozu, ja za lezbijsku, Ivana za omniseksualnu poeziju, a Iva za aseksualnu književnu/kulturalnu kritiku. Djecu ćemo, kada dođu, poslati u sjemeništa i samostane, da osvoje i posljednji hrvatski kulturni front.

04: Osim što ste u istom književnom zanatu, ta incestuozna veza prostire se i na vaš zajednički bend "Drvena Marija". Možeš li nam otpjevati /copy-paste/ neki tekst benda po vlastitom izboru?

Teško je odlučiti se za omiljeni biser u toj niski sjajna đerdana... Ali neka to bude sljedeći stih: "Jaje od Godzille srce je tame".

04: Predstavlja li ta muzička ekspresija novi pravac u književnosti, napuštaš li obiteljski fetiš knjige ili živiš paralelno u više svjetova njegujući višestrukost svojih talenata?

Moram reći da je najljepši dar starosti gubitak pamćenja. Tako npr. ujutro sviram gitaru, a popodne vezem goblene. **Nijedan talent nije mi fiksni jer ga se navečer već više ne sjećam. Drugim riječima, nije stvar moje vlastite volje čime ću se baviti sada ili ubuduće. Sve ovisi o vremenskoj prognozi, geografskoj lokaciji i sadržaju hladnjaka.** No, što se tiče Drvene Marije, postoji mogućnost da ćemo pokušati oformiti kompletan bend najesen – s osobama koje *actually* znaju nešto svirati. Stoga pozivam sve čitateljice 04 da počnu vježbati razne instrumente te da se jave na skorašnju audiciju.

04: Sudjelovala si u urbanom incidentu ŽUG /Ženska urbana gerila/ osmišljavajući provokativne diverzantske akcije grafitiranja zagrebačkih billboarda; jesi li taj virus proširila na Budimpeštu i namjeravaš li nastaviti s hakiranjem marketinške kvazistvarnosti na ovaj ili neki drugačiji način?

Neugodna iskustva s policijom naučila su me da nikome ne vjerujem. Ne znam o čemu govoriš. Grafitiranje po plakatima? To je, draga moja, vandalizam!

04: Godinama uspješno operiraš po konzumerističkim hramovima; imaš li kakav savjet za generaciju koja tek počinje? Kako se sakriti od pogleda "Velikoga brata"?

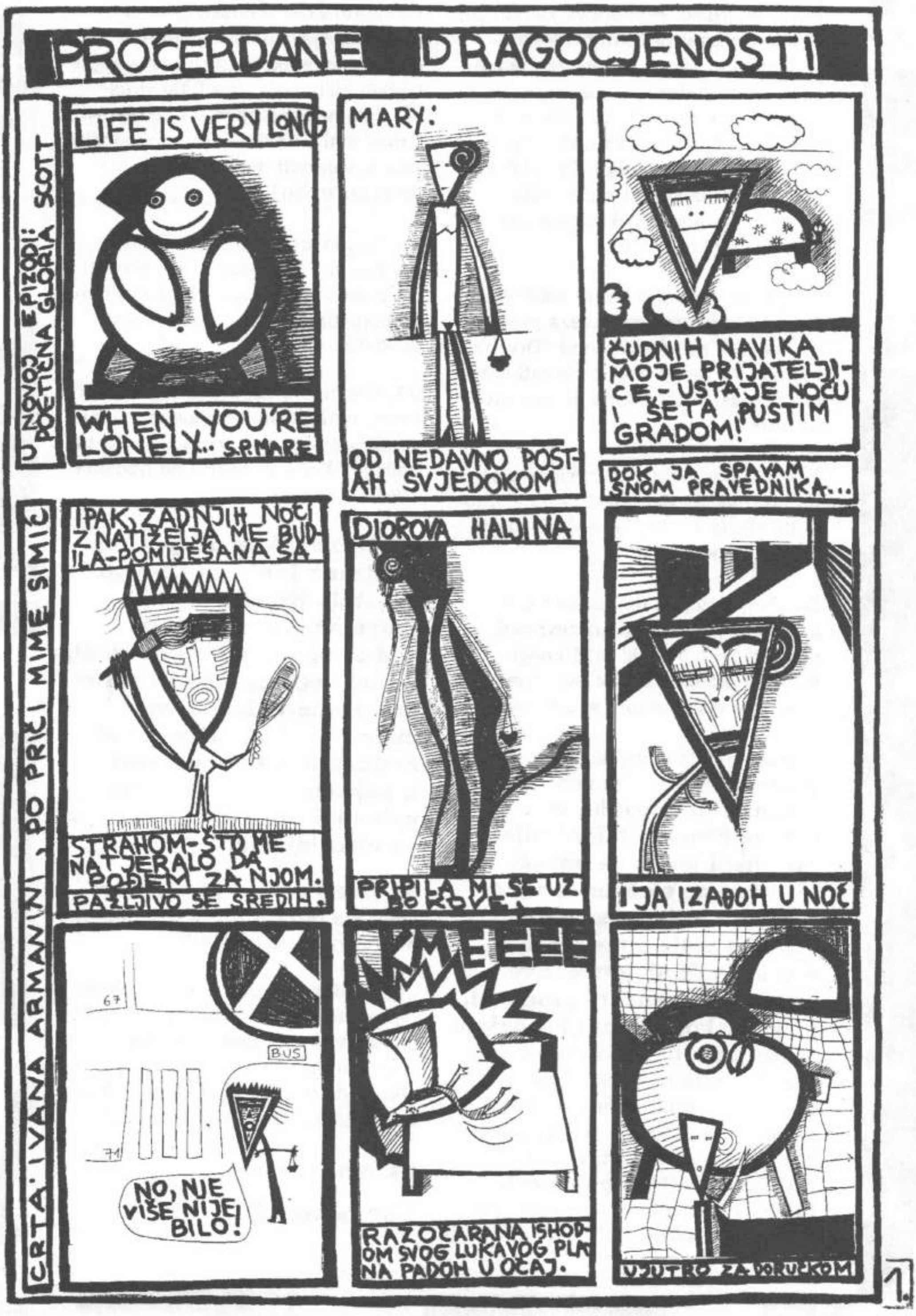
Hlače s velikim džepovima sa strane ženin su najbolji prijatelj. Krećite se u grupama, ko vukovi! Ne budite pohlepni – bolje žemlja u ruci nego pogača na polici kraj kamere. Izbjegavajte male trgovine, veliki lanci zaslužuju vašu pozornost. I, najvažnije od svega, ne uzimajte proizvode testirane na životinjama!

04: Možeš li živjeti od toga ili si prisiljena također trošiti pare državnih proračuna za stipendije?

Živim od svega pomalo; što stipendijice, što krađa iz tatinog novčanika, što kreativno prevođenje. Životni mi je cilj umrijeti bez dana radnog staža. Okružena desecima golih djevojaka i dobro zabundanih mačaka.

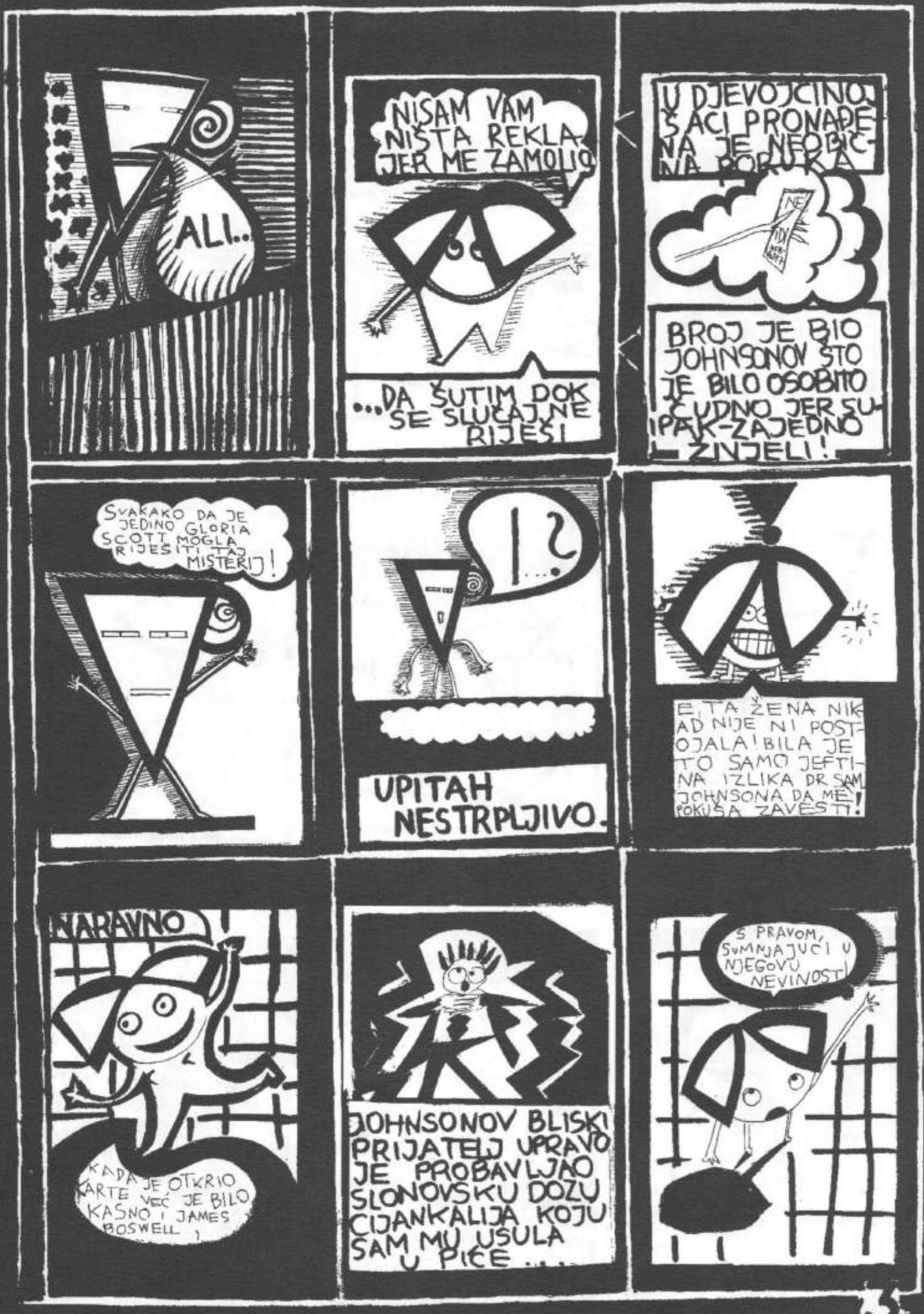
04: Poruka za kraj?

Kraj? Zar već? ☹

PROĆERDANE DRAGOCJENOSTI
U NOVOJ EPIZODI: POETIČNA GLORIA SCOTT
LIFE IS VERY LONG
WHEN YOU'RE LONELY.. S.P.MARE
MARY:
OD NEDAVNO POSTAH SVJEDOKOM
ČUDNIH NAVIKA MOJE PRIJATELJICE - USTAJE NOĆU I ŠETA PUSTIM GRADOM!
DOK JA SPAVAM SNOM PRAVEDNIKA...
CRTA: IVANA ARMANINI, PO PRIČI MIME SIMIĆ
IPAK, ZADNJIH NOĆI ZNATIŽELJA ME BUDILA-POMIJEŠANA SA
STRAHOM-ŠTO ME NATJERALO DA POĐEM ZA NJOM.
PAŽLJIVO SE SREDIH.
DIOROVA HALJINA
PRIPILA MI SE UZ BOKOVE,
I JA IZAĐOH U NOĆ
67
BUS
71
NO, NJE VIŠE NIJE! BILO!
KMEEEE
RAZOČARANA ISHODOM SVOG LUKAVOG PLANA PADOH U OČAJ.
UJUTRO ZA DORUČKOM
1.

GLORIA, NE SMATRATE LI DA MI DUGUJETE OBJAŠNJENJE?
ZNAM...
VJEROJATNO STE ČULI ZA SAMUELA JOHNSONA ?
NARAVNO DA JESAM. ON JE KRUPNA ZVJERKA, CLOVAŠ I ŽENSKAROŠ
POZNATI PREVARANT UNATOČ ČEMU(!) GA ŽENE VOLE.
POČELI SMO SE SASTAJATI TEK NEDAVNO.
ISKLJUČIVO NOĆU, NO TEK STROGO POSLOVNO.
DR. SAMUEL JOHNSON:
BUDUĆI DA POZNAJE SVE MOJE POSLOVNE TAJNE
POSUMNJAO SAM DA SU IH IZ NJE IŠČUPALI PRIJE PLUĆA
DVANAESNIKA I
ŽUČNE KESE
ALI ZAŠTO?...
SABRINA SALERMO, NJEGOVA ŽENA I LJUBAVNICA, PRONAĐENA JE U BAZENU ŠEFA SUPARNIČKE BANDE PRETUČENA, SILOVANA I NEODJEVENA.
DR. JOHNSON BIO JE STRIKTNO PRAĆEN DANJU, PA JE NOĆ BILA JEDINO VRIJEME ZA SASTANKE.

2.

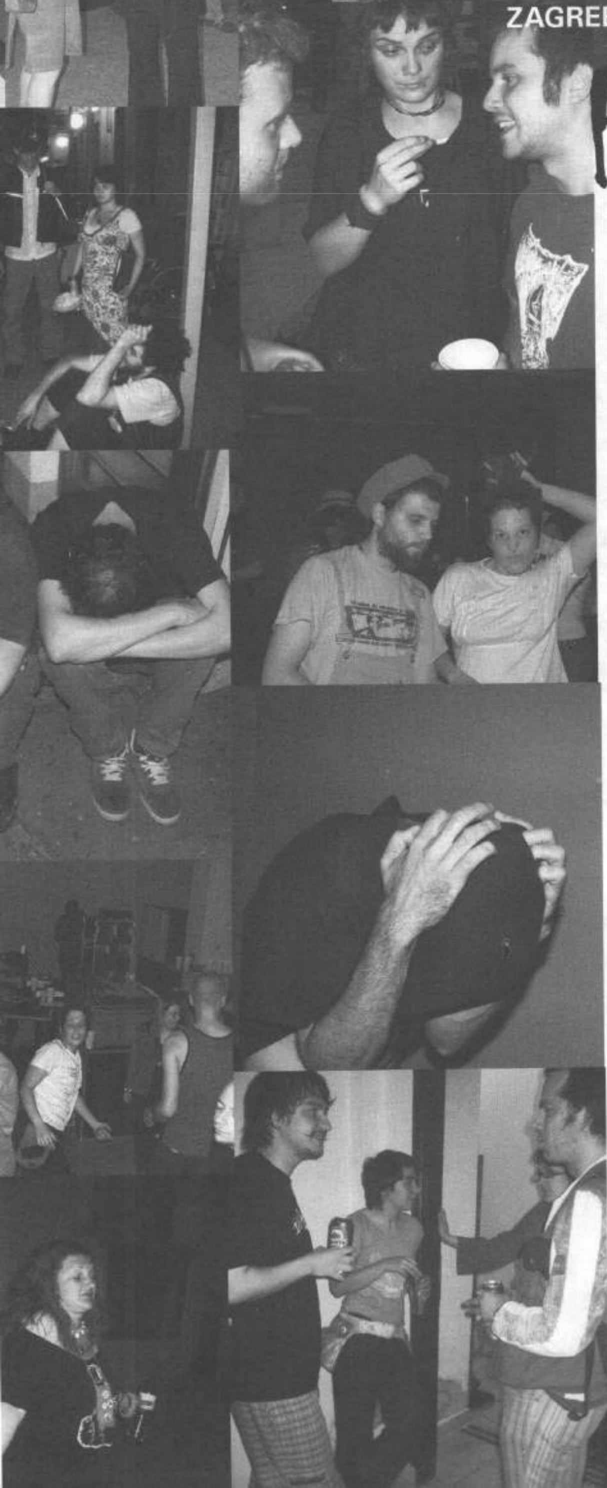

ALI...
NIŠAM VAM NIŠTA REKLA JER ME ZAMOLIO
...DA ŠUTIM DOK SE SLUČAJ NE RIJEŠI
U DJEVOJČINOJ ŠACI PRONAĐENA JE NEOBIČNA PORUKA
BROJ JE BIO JOHNSONOV ŠTO JE BILO OSOBITO ČUDNO JER SU IPAK - ZAJEDNO ŽIVJELI!
SVAKAKO DA JE JEDINO GLORIA SCOTT MOGLA RIJEŠITI TAJ MISTERIJ!
!?
!...?
UPITAH NESTRPLJIVO.
E, TA ŽENA NIKAD NIJE NI POSTOJALA! BILA JE TO SAMO JEFTINA IZLIKA DR SAM JOHNSONA DA ME POKUŠA ZAVESTI!
NARAVNO
KADA JE OTKRIO KARTE VEĆ JE BILO KASNO I JAMES BOSWELL
JOHNSONOV BLISKI PRIJATELJ UPRAVO JE PROBAVLJAO SLONOVSKU DOZU CIJANKALIJA KOJU SAM MU USULA U PIĆE...
S PRAVOM, SUMNJAJUĆI U NJEGOVU NEVINOST!
3

PA, SLUŠAJTE..
DAKAKO, MEĐU NAMA JE SVRŠENO.
PPSSS SS
NIKAD GA NISAM VOLJELA, A I NJEMU SAM JA TEK TROFEJ, PROLAZNA AVANTURA...
GLEDAJUĆI GLORIJU,
NAMEĆE MI SE OSJEĆAJ DA JE DUBOKO U SEBI
POVRIJEĐENA, TE DA JE U OVOM STAROM PERVERZNJAKU PREPOZNALA ODJEK NEKE SVOJE DAVNE LJUBAVI.
GLORIA SCOTT JE BIĆE OD KRVI I MESA.
THE END

ZAGREB, 24. DO 28. SVIBNJA 2005.
fotke: Pero Gabud & Ivana Armanini

FAKI 008

Napunio je 8. i još uvijek nema krova nad glavom. *Ali pod dugom nije strašno.* Što će reći da je Attack i dalje bez prostora, ali je u osmome izdanju svoga Festivala alternativnog kazališnog izričaja, za čiju je organizaciju bio zadužen tim u sastavu Sanja Burlović, Olja Jakišić, Maja Koroman, Sunčica Remenar i Marija Tokić, ponovno u Zagrebu predstavio raznovrstan program međunarodne produkcije performativne umjetnosti; poetskoga teatra, komedije, drame, fantazija, lutkarsko-glazbenih priča, prikazanja, instalacija, plesnih ilustracija... Iliti - *šarenilom grupa i projekata obogatio i razveselio ulice, javne prostore i ljude ovoga grada* – o čemu beskompromisno svjedoče fotke koje objavljujemo. I podsjećamo: engleski Psychological Art Circus s «Pričom o Ani O», Marakas, Rekanovićeva «Pozdravnica», amsterdamska Gruppa, «Rijetka pojava očekivanog», mostarski Teatar SIRA s «Usred grada tmurna, nalaktih se da povratim», Grupa PAAD, «Fefu i njezine prijateljice», berlinski Kranevit Theater, «Igre u pijesku», Art Chicken, «Ježeva kućica», Ikako-Nikako, Gangzta theatre, beogradski DMS i «JMBG», Tobić Tobić idol mladih i ilegalni poslastičari, «Ko je ubio kapetana Kuka», Liberdance, «Teleport» Pula/Amsterdam, «Resistance» Mihe Ciglara, Satanic Sisters Slaughterhouse...

X. organizirani kaos

izvori: www.baraka-kutina.com www.brunkovac.com

Svibanj. 21. Subota. Podne. Kutinom je još jednom zavladao kaos! Tradicionalni sportsko-glazbeni festival Organizirani kaos, jedan od najstarijih i najvećih u Hrvatskoj, barem što se alternative tiče, proslavio je svoj deseti rođendan.

I ovogodišnje je izdanje festivala počelo uobičajenim malonogometnim turnirom, koji se igrao na terenu Tehničke škole. Turnir je okupio rekordan broj ekipa željnih pobjede, njih čak 26, a najveća je atrakcija bio Goli Golman koji je svojom obdarenošću i talentom uveseljavao publiku i natjecatelje. Lanjska pobjednička ekipa *Tko je malom svinji iščupao uši* nije uspjela obraniti naslov; dugogodišnji pobjednici *Lovrini dečki* vratili su titulu u svoje ruke. Organizirani kaos nastavio se open-air koncertom u dvorištu ispred Barake, koji je popratilo oko 800 ljudi iz svih krajeva Hrvatske i susjednih zemalja. Nastupili su Last Hope iz Sofije, Straight Jackin i Hitman iz Beograda, Evil Never Dies iz Zadra, Debeli Precjednik iz Osijeka, FNC Diverzant iz Zagreba, pardon, iz Dugava, te Panj, Gregzeye i Krvavice iz Kutine; žestokim ritmovima i distorziranim gitarama bendovi su doslovno napravili pakao, a točno u ponoć na stageu su zapaljene baklje uz rođendansku tortu.
Za one željnih lakših ritmova u Baraci su se za veselicu na plesnom podiju pobrinuli zagrebački djs Joža i Vančo.

XII. tjedan suvremenog plesa

Što učiniti sa sjebanim PR-ovcima koji akreditacije dodjeljuju po privatnim preferencijama? Evo za njih najlošiji PR - prazna stranica. Iskoristite je za crteže, bilješke…

MARIJAN CRTALIĆ artertainment i ultimativni trash u Galeriji Močvara

Kustosima su umjetnici topovsko meso

piše: Lela Vujanić

Psihodelično, onirično, čak i traumatično i još kojekakvo video putovanje u srž TV istine o postanku svijeta. Svjetlucava video retrospektiva evolucijskih čudesa; od planktona, dinosaura, pa sve preko TV mitologije, svemira, gaženja ljudskih i životinjskih prava i svačega do ultimate fighta. Uz psy trance brijačinu mučna četiri sata pretvorit će se u lagodne četiri minute.

HANG THE VJ : MARIJAN CRTALIĆ + TRIBALIZER CREW
[Galerija Močvara / 11. 05. 2005. / 20:30]

• Dolazim točno u 21 sat, samo pola sata nakon službenog početka i već ispred Močvare kužim da se ne radi o elitističkom društvenom događanju jer se trensijana nadaleko čuje. Ulazim unutra i - bam: s jedne strane kino platno koje priča mitologiju svemira, postanka vrste, bing bang i svakojaka čudesa, krda bizona i dinosaura lete prema meni; a na suprotnoj strani DJ Sekkt vrti progressive. Crtalić, kao ultimativni trasher, koristi snimke s HTV-a; od Opstanka do holivudskih Aliena, raznorazni TV mitovi postanka i opstanka koji onda prelaze u prostore privatne mitologije – Crtalićevih videoradova. Makro i mikro, doživljeni kroz energiju plesa, zvuka i slike, ovdje su spojeni u konceptu arterteinmenta i partijanja do jutra. A nekoliko dana poslije, umjetnik opijen slavom daje intervju, pod budnim okom venecijanskog Šinca...

04: Izložba kao partijana, spoj pop kulture i arta; koja je tvoja priča oko ovoga rada?

Ovaj je rad nastao negdje 2003. godine – pokojni Šeki iz Tribalizera zvao me je da VJ-am na trance festivalu Underwater-Overground, a nešto sam slično već bio izvodio u Attacku, pa i davno prije u nekim drugim pričama. Na ovakav me pristup pogurala činjenica da u domaćem VJ-ingu često primjećujem samo prezentaciju VJ programa koji su uglavnom dominantniji od kreativnosti, zapravo nekreativnosti autora koji ih koriste, a rezultat je suhoparna i već odavno prožvakana MTV vizualna mehanika puno lošija od DJ-inga. Zato sam odlučio napraviti jedan anti-Vj-ing. Znači, snimiti materijal na VHS-u i pustiti ga s playera na projektor tako da i ja mogu u miru plesati.

U Močvari sam promijenio predznake istome ritualu i označio svoj VJ nastup kao događaj-izložbu koja u prvi plan stavlja VJ-a kao autora neovisnog o programu i ravnopravnog DJ-ima; čak ih dovesti i u situaciju da oni mjuzom prate moj video. Pozvao sam Biffela zato jer je on ziher jedan od najboljih u tom điru, a on je još dofurao Richmu i sve je skupa ispalo puno bolje od očekivanja. Ljudi su zbilja majstori, respect!

Ono što sam zapravo htio postići jest privući ljude koji idu na izložbe, ali ne i na partije, kao i one koji rade suprotno, pomiješati ih i preklopiti im u glavi više dimenzija istoga događaja. Artistička elita stalno se poziva na subkulturu, ali u principu nisu *na terenu* izbrusili nikakvo iskustvo, pa osim teoretiziranja nemaju nikakvih konkretnijih znanja o čemu se tu radi... Pa da malo osjete, da omirišu, da jednostavno poduvaju atmosferu... A partijaneri da osjete izložbu... To je bio jedan od mojih glavnih razloga - spojiti ljude, da vide da se na jedan jako pitak i sinestetičan način može puno toga reći; i potaknuti ih da djeluju u nekom pravcu koji nije samo pop konzumerizam, zabava i potrošnja koječega, nego da se može ići i malo dalje i dublje.

04: U kojoj su vezi korišteni materijali, odnosno što je odredilo upravo ovakav odabir?

Imam gomilu snimaka s TV-a, raznih reklama, dokumentaraca i filmova, znači od komercijalnog do artističkog materijala,

zajedno s mojim video radovima koji tematiziraju moju privatnost i identitet, ali sve po nekakvom senzibilitetu za svijet i moj život kao materijal koji je zahtjevan, a valjda i zahvalan za artističku, pa i aktivističku obradu. Nešto što je nesavršeno i treba mu pomoći, nešto što je puno raznoraznih priča i aspekata, a što treba umontirati u rad koji će i druge aktivirati da reagiraju. Imajući to u glavi, birao sam dijelove iz svoje videoteke i sklapao rad stalno misleći i na kombinaciju s tranceom. Psy trance inače se veže uz prirodu i duhovnost, ali u urbanom kontekstu, a ekipa koja to radi uglavnom je bivša punk ekipa, tako da, za razliku od šminka-partijanja, žele usmjeriti ljude nekim suptilnijim pravcima i tu su se moji interesi sreli s njihovima. I to je to.

Sadržajno, pak, moj se film trudi prikazati genezu živoga svijeta sa svim njegovim dobrim i lošim stranama i kreće od planktona i mora kao izvora života, preko dinosaura, pa sve do ljudi i novih medija, kompjutora, zbrke, filmova i na kraju se sve utapa u ultimate fight. Zadnjih sat vremena totalno sam udavio s ultimate fightom jer je ideja bila da upravo tom bespoštednom mlatnjažom i njenim produljenim trajanjem ljude na neki način maknem iz te hipnoze partija - da dokinem party pristup i posjetiteljima malo zagorčam život, da krenu razmišljati o tome i da ostane nešto što bi ih podsjećalo da nisu bili samo na nekakvom partiju. Nakon sat vremena ultimate fighta nestaje bilo kakva šokantnost nasilja, ono proizvodi zasićenost i postaje TV-tržišna roba. S druge strane, sva ta partijanerska ljepota, sinestezija i ugodnost zamijenjene su pričom o surovosti egzistencije (smijeh), o mačo formiranju svijeta u kojemu muškarac ide na muškarca golim rukama, pa ko jači, taj kvači; bez žena, bez priča o životinjama, samo gola mlatnjaža, pa ko izdrži - kome trens, a kome obojci....

04: Upotrijebio si sirove snimke s televizije, zapravo mnoštvo tuđih radova?

Koristim što hoću, nije me briga. Ja sam jednostavno shvatio i upotrijebio TV kao kutiju iz koje izlazi gomila koječega, iz TV programa sam pokušao napraviti svoj program - reciklirani TV art. Frend Šincek pitao me u kojem sam programu montirao neke scene, pa sam mu rekao da su to za mene obavili BBC, HRT i sl. Dok sam radio film, nisam još bio čuo za CC. Ljudi recikliraju stvari već eonima, pa tako i ja. Još me nitko nije tužio.

04: Zanimljivo je da je na izložbu došlo jako puno klinaca i ljudi koji nisu uobičajena art publika; s druge strane iznenađuje potpuni nedostatak "stručne javnosti", kustosa, povjesničara...

Močvara je za neke kustose poput čistilišta, prostor na geografskoj i valjda interesnoj margini, a i izložba-party valjda im je too much. Kustosi se pozivaju na subkulturu kroz utjecaje koji su prisutni, a koji su opet došli preko radova artista iz toga svijeta - većina kustosa o tome zapravo saznaje samo posredno, pa onda nemaju pojma o nekim intimnijim pričama kao što je otići na parti i doživjeti te ljude i cijeli taj fenomen... Jednostavno s time nemaju iskustva. Kada sam, primjerice, radio neke performanse, a produkt je bio noise, klinci su to odmah skužili, povjesničari umjetnosti ne... Većini njih nedostaje istraživački duh, spoznaja da se u ovakvim prostorima događa nešto bitno na što se oslanja suvremena umjetnička praksa i da je za razumijevanje potrebno malo *zabrijat*. S jedne strane postoji ta nezainteresiranost

institucija prema subkulturi, a s druge strane postoji averzija subkulture prema svemu što dolazi iz institucija. Ni jedno ni drugo nije ok.

04: Čini se da suvremena art scena, bez obzira na angažiranost pojedinih radova ili na referiranje na realni kontekst, još uvijek zanima samo neke, odnosno da nedostaje komunikacija sa širom javnosti?

Ono što mi smeta jest centralizacija i nepovezanost unutar Hrvatske, koja proizvodi potpunu neinformiranost o onome što se radi po provincijama; na primjer, u Rijeci su nedavno bile neke lude izložbe za koje se uopće ne zna... Nema informacija o tome, a kamoli o akcijama koje, primjerice, nekakav Šincek radi u Osijeku. Onda se priča kako je Tolj pozvao neke nepoznate ljude na Bienalle jer se jednostavno ne zna što ti ljudi rade.

Također, ono što mi se čini kao ogroman problem jest isprekidanost linije tržište-institucije-kustos-umjetnici-javnost. Začarani krug koji je napukao na više dijelova. Artisti i kustosi kao da rade jedni za druge, to su neke stručne spike koje se prezentiraju kao da se to šire javnosti uopće ne tiče i onda svi plačemo zašto nas nitko ne prizna, zašto ovo, zašto ono, a pravi je razlog u hermetičnosti pristupa i prezentacije suvremenog arta.

Poseban su slučaj tekstovi koje više ni ljudi iz struke ne kuže. Zato što su glupi, a ne zato što su komplicirani ili po nekim teorijskim shemama za koje mi nismo čuli; jednostavno su besmisleni i ne bave se artom, nego formom teksta. Zato sam ja odjebao tu priču i pišem sam za svoje kataloge. Ta nekomunikacija između struke i publike te nepoznavanje jezika medija

čini mi se specifičnim hrvatskim problemom jer vani postoje emisije koje su prilagođene javnosti – nisu ušle u mejnstrim i ne prikazuju estradni art, već, na primjer, Kulika kako gol skače po ljudima i slično. A to je opisano jednim razumljivim jezikom u kojemu stručna terminologija ne zamjenjuje riječi koje baš ne treba mijenjati. Ne postoji informacija u široj javnosti o tome što je suvremena umjetnost, a dio krivnje nije u seljačinama na vlasti ili u glupoj publici, već u samoj struci koja ne zna koristiti medije za promociju arta.

04: Odnos prema struci i kustosima?

Kustosima je zapravo dobro: imaju plaće ili honorare, institucije iza sebe... Sve skupa mi se čini kao da im je u interesu da korist od arta koju bi mogli dobiti i umjetnici – umjetnici ne dobiju. Čuvaju svoje povlaštene pozicije i honorare. Sve što rade honorirano je, a ja kao umjetnik ne dobivam ništa; čak su u nekim slučajevima bili upitni i putni troškovi, a o dnevnicama da ne govorimo.

04: Sišu ti krv, Crtaliću?

Pa je, jebote, mi smo im topovsko meso. Mi ne dobivamo ništa. Ja imam samo kataloge i podatke o tome gdje sam sve izlagao, ali nikakve koristi od toga, za život moram zarađivati na druge načine. Na primjer, glumeći nedavno u filmu Zdravka Mustaća «Planktoni», što mi se je jako svidjelo, za razliku od hrpe poslova koji mi idu na živce. Naravno, naša je krivnja to što se ne znamo mobilizirati i reći odlučno ne, a njihova je krivnja to što se pretvaraju da ne znaju što se događa. Jebi ga, mi smo umjetnici smušeni i blesavi, a oni su skoncentriraniji i lukaviji, pa nas karaju... •

Iako je Autonomni kulturni centar Metelkova socijalno-kulturološki fenomen koji je u svijetu često prepoznatljivi po svojim sadržajima i karakteristikama nego po državi u kojoj se nalazi, i dalje ostaje transparentan pred očima mnogih, ostaje realna utopija, socijalni eksperiment, dokaz netolerantnosti i hrabri ratnik protiv institucionalizirane kulture

ZA METELKOVU

ZA METE

ZA METELKOVU

ZA METELKOVU

ZA METELKOV

ZA METE

ZA METEL

ZA METE

Z

ZA MET

ELKOVU

A METELKOVU

Tekst: Viola Varga

LKOVU

KOVU

LKOVU

U

LKOVU

Predio Ljubljane oko Metelkove ulice, udaljen nekoliko minuta hoda od glavnog željezničkog i autobusnog kolodvora i koju minutu više od središta grada, višestruko je zanimljiv. Ondje je nekada bila Kravlja dolina, da bi potom austrougarska vojska s pašnjaka i polja protjerala stoku, sagradila sebi vojarne i tu se utaborila. Smjenjivale su se ondje razne vojske i kako je koja dolazila tako je mijenjala ime vojarnama, sve do 1991. kada je posljednja odmarširala iz Metelkove. Ubrzo je, 1993. godine, skupina od nekih stotinjak ljudi uspjela zavarati zaštitare, preskočiti ogradu te zauzeti sjeverni dio vojarne. To je ujedno bio začetak procesa kojim je ovaj dio grada postao središte slobodnog, neposrednog i nekonvencionalnog izražavanja, ali istodobno i meta gradskih vlasti koje su u nekoliko navrata pokušavale zatomiti djelovanje Autonomnog kulturnog centra (AKC) Metelkova.

Danas AKC Metelkovu čine galerija Alkatraz, klub Gromka, Mala šola, Trg brez zgodovinskega spomina, klub Monokel, klub Tiffany, radikalna infoteka Škratova čitalnica te umjetnički ateljei i radionice. Prošlih su godina mnogi političari na račun Metelkove pokušavali pridobiti pozitivne bodove u javnosti. Viktorija Potočnik najavila je za vrijeme svoga mandata ljubljanske županice gradnju triju akademija, nekadašnji direktor policije Marko Pogorevc hinio je liberalnost na plećima roza Metelkove, a aktualna županica Danica Simšić svoje je zadnje glasove na lokalnim izborima pridobivala u klubu Gromka. No, bez obzira na kvazizainteresiranost gradskih i političkih glavešina, Metelkova je oduvijek etiketirana kao okupljalište «prljavih» i «drogiranih».

Tko su ustvari ti «prljavi» i «drogirani» koji posjećuju Metelkovu odgovara nam Miha Zadnikar, koordinator Metelkove. «Gay populacija koja dolazi u klubove Monokel i Tiffany, punkeri, hip-hoperi, rockeri, alternativci, umjetnici, svi oni koji se žele slobodno izraziti, a nemaju mogućnost učiniti to negdje drugdje. Ovdje su svi smješteni na jednoj lokaciji, ali nikada nije bilo nekih većih incidenata. Istina je da se pojedine skupine ne miješaju, ali ne izražavaju ni agresivnost jedni prema drugima», veli Miha Zadnikar.

Zbog problema lokacije triju umjetničkih akademija, na Metelkovu se počelo gledati kao na prostor *nekulture*, što ubrzo postaje njezina tradicija. Neodobravanje gradnje akademskog multipleksa na ovoj lokaciji interpretirano je kao zauzimanje negativnog stava prema kulturi kao takvoj, odnosno kulturi koja bi bila proizvod

akademija o kojima ovisi opskrba umjetničkog tržišta *kvalificiranom* radnom snagom. A kultura nije ograničena samo na jednu. Kultura koja proizlazi iz rada akademija, institucija i kapitala samo je jedna od mnogih. Činjenica da je društveno prevladavajuća ne znači da je i jedina legitimna. Očito je da je sve išlo u smjeru kulturne diskreditacije Metelkove, a taj potez napada *dominantnom kulturom na kulturu* bio je krajnji društveni cinizam. No, iako su akademije od Grada dobile novu lokaciju za gradnju svojih objekata, Metelkovu nisu zaobišli novi napadi.

Od osnivanja do danas Metelkova je preživjela «požar, nametanje projekta gradnje triju umjetničkih akademija, medijske podvale, moralnu paniku neupućenih, kulturno-političko ignoriranje...», govori Andrej Morovič, jedan od znanih starosjedioca Metelkove s kojim smo razgovarali uoči konferencije za novinare održane 31. svibnja: problem Metelkove ponovno je postao aktualan. Odlukom Inspektorata za okoliš da se 1. lipnja započne s rušenjem objekta Mala Šola slovenska subkulturna scena dovedena je do margine svoga postojanja jer, kako kaže Morovič, «nije stvar samo u rušenju ovoga objekta koji je pod etiketom crne gradnje, nego i u tome što se svojevremeno planiralo rušenje tri četvrtine objekata na ovoj lokaciji, što čini upitnom sudbinu Autonomnog kulturnog centra Metelkova kao cjeline.»

Mala šola je pomoćni objekt/umjetnina i svojevrsni spomen na godinu 1997. kada je nelegalno srušena zgrada takozvane stare Šole. Projekt je izvela međunarodna asocijacija Axt & Kelle iz Njemačke uz pomoć studenata Fakulteta za arhitekturu pod mentorstvom dr. Marte Gruev i vodstvom mr. Petra Gabrijelčića. Tina Drčar i Bine Skrt, umjetnički tandem koji je oslikao unutrašnje zidove Male Šole i kojima je to bio diplomski rad na akademiji, ne vide svijetlu budućnost subkulturnoj sceni u Sloveniji. «Mladi umjetnici koji su puni ideja i volje, koji bi i besplatno radili, jednostavno ne mogu dobiti ni par kvadrata betona koji bi oslikavali», kaže Tina Drčar.

Na pitanje kako će se Metelkova braniti od najavljenih rušenja, Andrej Morovič odgovara: «Fizički - branit ćemo Metelkovu i svojim tijelima ako treba. Budu li prema nama postupali

mekano, i mi ćemo mekano uzvratiti.» Također je naglasio kako metelkovci nemaju želju da ovi događaji eskaliraju u bilo kakvo kršenje javnog reda i mira, pa su iz toga razloga na sam dan rušenja, koji je ipak protekao bez bagerskih aktivnosti, organizirali zanimljiv program s glazbom i filmovima, turnirom u stolnom tenisu, šahovskim natjecanjima i raznim predavanjima.

Možda bi prije bilo za očekivati da će Hrvatska imati većih problema s razvijanjem subkulturnih sadržaja od susjedne Slovenije, koja je još za vrijeme bivše Jugoslavije imala prave prodore umjetnosti u svijet politike s tada vrlo inventivnim umjetničkim kolektivom Neue Slowenische Kunst. Kulminacija subverzivnog djelovanja bio je plakat za Štafetu mladosti 1984., kada se podmeće *kukavičje jaje* u obliku kopije plakata za Hitlerjugend, čime je jasno denuncirana priroda rituala dvaju totalitarnih režima. No, danas je situacija potpuno drugačija. Iako je AKC Metelkova socijalno-kulturološki fenomen koji je u svijetu često prepoznatljivi po svojim sadržajima i karakteristikama nego po državi u kojoj se nalazi, i dalje ostaje transparentan pred očima mnogih, ostaje realna utopija, socijalni eksperiment, dokaz netolerantnosti i hrabri ratnik protiv institucionalizirane kulture.

Plastificirana ljudska drama druge bajke

piše: **Miroslav Zec**

U središtu Vinkovaca neki se utopio, u podrum Ministarstva gospodarstva ušla je zmija, dvoje se ubilo, izgorjela su dva kamiona, a za Uzbekistan je najavljena neovisna istraga. Tamo se ne zna koliko su ih točno ubili - prošli tjedan ubijeno je *točno* između 169 i 745 osoba. Brojčana nejasnoća zbunila je, a neugodna situacija pomalo zabrinula stranu diplomaciju, pa je tim povodom u Andižan (koji nije glavni grad Uzbekistana, nego je to Taškent) došlo *točno* 36 stranih veleposlanika i diplomata. Ako broj nestalih osoba, koji iznosi *točno* 576 (745-169), podijelimo s brojem stranih diplomata koji su navratili do Andižana, dobit ćemo okruglih 16. I ova je slučajnost, kao i apsolutna većina vijesti kojima sam izložen, potpuno lišena ikakve praktične važnosti za moj život.

U glavi su mi dvije totalno različite medicinske aktualnosti. Jedna je slabo popraćena vijest koja navodi kako je prema procjeni Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) neizbježna pandemija ptičje gripe. Druga vijest je showbiz bomba s toplom ljudskom crtom, koja opisuje kako se Kylie Minogue ovih dana podvrgnula operaciji raka dojke.

Ptičja gripa dođe mu nešto kao obična gripa, osim što je smrtonosna i prenose je ptice. Dosad su od nje umirali siromašni azijski djelatnici pretrpanih farmi pilića i bila je lokalizirana na područje Vijetnama i okolice. Kylie je, pak, ikona-zaštitnica pubertetske muške masturbacije impregnirana plastikom. Obično je vidiš u svjetlucavom sintetičkom okružju glazbenih spotova, sve dok, u svojoj trideset i šestoj godini, Kylie nije dobila svoju prvu ljudsku ulogu. Oko tjedan dana debitirala je po elitnim melbournskim bolnicama.

Svoj je debitantski ljudski nastup, pak, ptičja gripa ostvarila u peradarskim postrojenjima. Ništa zato, rekli su nadležni i spalili par milijuna pilića. U principu bolest nije predstavljala veću opasnost jer nije bila prenosiva među ljudima. No, prema tvrdnjama stručnjaka iz WHO-a, situacija bi se ubrzo trebala promijeniti nagore. Svinje, koje su podložne i ljudskim i ptičjim oblicima gripe, sjajna su podloga za vrlo izgledne procese mutacije virusa. Divlje ptice često se služe pojilištima za svinje, pa su glavni kandidati za širenje bolesti. U Kini su tako prije par dana pronađene ptice selice koje su uginule od virusa H5N1 – oblika ptičje gripe opasnoga po ljude. Kinezi su odmah naručili tri milijuna doza cjepiva i zatvorili pristup prirodnim rezervatima.

Mjesta za zabrinutost zbog navedenih podataka ipak nema. Kylie je, doduše, otkazala australski dio turneje Showgirl, ali vrhunski su doktori za samo par dana stručno skockali njenu sisu. *Can't get you out my head, but I can get you out of my breast.* Obožavatelji su tim povodom izrazili podršku, ona zahvalnost, liječnici veliku zabrinutost za zdravlje ugledne pacijentice. Rak dojke glavni je uzrok smrtnosti kod australskih žena. Ipak, nema sumnje da će u ovom slučaju sve dobro završiti, smrtnost od ovog oblika raka znatno je rjeđa među pop zvijezdama nego u ostatku populacije. Kylin dečko, neki Olivier Martinez, shvatio je zahvaljujući stanju njene dojke kako je Kylie ljubav njegovog života i odlučio je sretnu vezu ovjekovječiti brakom. Tako su nas barem obavijestili mediji. Onda su sutradan povukli tu vijest i tako na prikladan način zaključili cijelu uzaludnu medijsku epopeju oko nesuđenog karcinoma.

Ptičja gripa nije nikada bila dovoljan razlog za brigu, ona je samo neugodan pozadinski šum u procesu informiranja. A ta apokaliptična bajka potisnuta je u drugi plan tučom jetseterica ispred londonskog noćnog kluba. Čupale su jedna drugoj kosu, jednoj je ispala sisa i kamera je sve uredno dokumentirala. Vijest koja zadovoljava dva aspekta narodske znatiželje uvijek je dobrodošla. Ljudi žele znati kako žive oni koji imaju odvratno puno para, a bogami žele i vidjeti kako se razmažene kokoši nestručno šamaraju.

Nasilje i nenasilje - diskusija bez odgovora

Piše: Marko Strpić

Iz sadašnje se perspektive ne nazire ni približan zaključak. Što možda nije ni bitno. Jer koji se god odgovor pronađe, teško da dugo može ostati definitivan i konačan. Uostalom, konačne odgovore i definicije opet možemo gledati kao oblik nasilja, a to samo nastavlja diskusiju

U svim društvenim pokretima pitanje nasilja i nenasilja zauzima važno mjesto jer kada bilo koji od pokreta priželjkuje društvene, političke ili ekonomske promjene, sukob s institucijama moći neizbježan je. Svaka promjena toga tipa pretpostavlja ukidanje određenih privilegija ili zadovoljavanja određenih interesa aktualno vladajuće/dominantne skupine u društvu.

To znači da bi svaka promjena dovela do ukidanja svih ili dijela privilegija za tu društvenu skupinu ili njezin dio, što će ona zasigurno braniti, ponekad i svim sredstvima. Pritom treba dodati da su danas sva društva organizirana hijerarhijski, odnosno na principu nasilja (jednih nad drugima, pod prijetnjom kazne/sankcija), ma kako ono bilo upakirano. Dakle, možemo tvrditi da je društvo u kojemu živimo nasilno i da je njegova struktura utemeljena na nasilju, a to društvene pokrete dovodi do pitanja - *što s nasiljem?*

Utvrđivanje pozicija

Sklonost polarizaciji stavova i ideja u lokalnom je kontekstu (iako ni na globalnoj razini često nije drugačije) posebno zastupljena, pa tako i pitanje nasilja i nenasilja postaje *ideološko* pitanje, pri čemu ponekad ostaje malo mjesta kompromisu, barem kada je riječ o diskusijama, bilo živim ili onima na papiru. Ipak, realnost je nešto drugačija od *ideološkog* laprdanja i zastupanja apsolutnih pozicija.

No, govorimo li o tom *ideološkom*, možemo reći da postoje tri osnove skupine - oni koji zagovaraju nasilje, oni koji zagovaraju nenasilje i oni koji se pitaju *koliko nasilja?* ili pak *kakvo nasilje?*, ostavljajući tako prostor i za jedno i za drugo, ali i za promišljanje toga gdje počinje i gdje završava nasilje, je li nasilje protiv stvari jednako nasilju protiv osoba (gledamo li stvar antropocentristički), odnosno živih bića (gledamo li stvar nešto šire).

Tu su pozicije različite, pa često unutar istih ili sličnih grupacija pronalazimo različite stavove o istom pitanju, bez obzira na njihovu zajedničku *ideološku pozadinu*. Konkretnije govoreći, kao dobar primjer za ovu diskusiju možemo uzeti anarhistički pokret, koji je tijekom posljednjih desetak godina prolazio kroz nekoliko faza i cijeli niz diskusija na tu temu, pokušavajući pronaći odgovor na pitanja - *koliko i kakvog nasilja?* Naime, uzmemo li u

POLICIA

obzir tvrdnju s početka teksta, kako je trenutačna struktura svijeta u kojemu živimo u svojoj osnovi nasilna, a s kojom će se većina anarhista složiti, postavlja se pitanje - što je dobar odgovor na takvo stanje stvari?

S jedne strane imamo stav da je jedino nasilje dobar odgovor na nasilje jer institucije moći, utemeljene na nasilju, razumiju jedino taj model komunikacije koji su same uvele i neće se svojevoljno odreći moći koju uživaju. *Logikom stvari, svatko će se složiti kako netko tko uživa moć u ovom ili onom obliku neće svojevoljno odustati od nje; no, ako tu moć ukinemo nasilnim putem, kako ćemo zaustaviti ponovno uspostavljanje (te ili neke druge) moći nad drugima? Nasiljem? To nas vraća na početak priče.*

S druge strane imamo stav da se treba *moralno uzdići* iznad dominantnog sustava i na nasilje odgovoriti nenasiljem, bez obzira na posljedice, što će imati snagu u očima javnosti i prikazat će borbu *pravednom* te po mogućnosti stvoriti dovoljan pritisak za ostvarivanje neke društvene promjene. To je dugotrajan proces koji često ne mora rezultirati ničim, a u ekstremno nasilnim situacijama, poput onih ratnih, najčešće će rezultirati ubijanjem velikoga broja ljudi. A pozicija moći, utemeljena na nasilju, bit će nepromijenjena. Ipak, tu postoje neki teorijski doprinosi vrijedni pažnje, poput onoga što Brian Martin, australski teoretičar i aktivist, iznosi u nizu tekstova i knjiga u kojima se bavi pitanjem *društvene samoobrane*, odnosno masovnog nenasilnog otpora, pa i u ratnim situacijama.

Treća pozicija, možda i najbliža ljudskoj prirodi, utemeljena je na ideji samoobrane. Svako nasilje usmjereno protiv pojedinca, društvene skupine ili cijeloga društva zahtijeva određenu akciju, a ta akcija može biti nasilna, nenasilna ili kombinacija to dvoje u različitim omjerima.

Različite kulture, različiti pristupi

Pitanje odnosa nasilja i nenasilja ne možemo gledati odvojeno od kulture jer su, unatoč globalizaciji i dominaciji *zapadnih ideologija*, društva u kojima živimo različita; *imamo različite društvene vrijednosti, pa samim tim i shvaćanje nasilja, odnosno nenasilja, varira s obzirom na to o kojemu dijelu svijeta govorimo.*

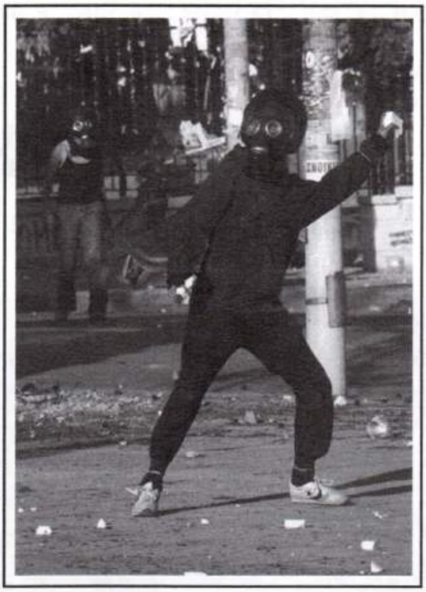
Pogledamo li SAD, posve je jasno da diskusija o nasilju nad vlasništvom (stvarima) ima smisla jer privatno vlasništvo u SAD-u predstavlja gotovo *svetinju*, neupitno je, a za mnoge je društvene pokrete samo privatno vlasništvo oblik nasilja. Sasvim je jasno da je u državi koja u svojoj povijesti ne poznaje koncept *socijalne države* ili *javnog vlasništva* odnos prema tome pitanju znatno drugačiji od, primjerice, onoga u Europi (jest da je možda preopćenito govoriti o europskom sustavu vrijednosti, ali to je u ovom slučaju donekle moguće). Naravno, to ne znači da je u Europi nasilje nad vlasništvom *oprostivo*, ali svakako je, uvjetno govoreći, društveno *prihvatljivije* i neće se naći u ravnini s nasiljem nad ljudima.

Uzmemo li primjere oslobodilačkih pokreta, bilo da je riječ o borbi protiv kolonizatora ili o borbi protiv nekog drugog oblika okupacije, posve su nespojive strategija koju je Gandhi provodio u Indiji protiv britanske kolonijalne vlasti i strategija *rata niskog intenziteta* koja se događa u Chiapasu (Meksiko). No, i jedna i druga strategija bile su uspješne. Indija se oslobodila kolonizatora (iako su nastali novi sukobi i problemi, ali to je neka druga priča), a Chiapas ima relativnu autonomiju, premda ne i službenu. Cilj je borbe u oba slučaja isti, ali su strategije različite, a opet jednako uspješne. Bi li Gandhijev model imao uspjeha u Meksiku ili zapatistički u Indiji? Ne. Jednostavno je riječ o dva različita konteksta u kojima zapravo

ne možemo primijeniti isti model, bez obzira na *ideološko* zastupanje ove ili one strategije.

Govoreći o Chiapasu i kulturi, za mnoge je *zapadne* aktiviste situacija u toj pokrajini krajnje nerazumljiva jer se ne uklapa u shvaćanje revolucije i ideologije na način koji je tipično *zapadnjački*. Tu je vrlo očito da o pitanjima količine i oblika nasilja ili nenasilja ne možemo govoriti općenito i odvojeno od lokalnoga konteksta jer su definicije i zaključci preopćeniti da bi bili svugdje i na jednak način prihvatljivi.

Tako je i ova diskusija o nasilju i nenasilju tipičan proizvod zapadne kulture, u kojoj se diskusije vode na način da nudimo argumente i protuargumente, zagovarajući jednu poziciju kao jedinu ispravnu. Što je također oblik nasilja. Nad samim sobom, ali posredno i nad drugima.

Bez zaključka i odgovora

Iz ovoga proizlazi da diskusija o nasilju i nenasilju ne daje odgovore na pitanje koliko nasilja, da li uopće nasilje ili nenasilje, ili kakvo nasilje, već nas dovodi u situaciju stalne rasprave u kojoj možemo govoriti o pojedinim situacija, stavovima i potrebama te čekati da se *slegnu*. Možda kroz vrijeme pronađu svoje *mjesto* i stvore sliku koja će dati odgovore na pojedina pitanja, iako se iz sadašnje perspektive ne nazire ni približan zaključak. Što možda nije ni bitno. Jer koji se god odgovor pronađe, teško da dugo može ostati definitivan i konačan. Uostalom, konačne odgovore i definicije opet možemo gledati kao oblik nasilja, a to samo nastavlja diskusiju.

FIGHTING TERORISM SINCE 1492.

Ward Churchill: Pacifizam kao patologija

Pripremila i prevela: Lela Vujanić

Ward Churchill, profesor etničkih studija na Sveučilištu Colorado i zadnjih trideset godina glavno lice legendarnog AIM-a (American Indian Movement), vjerojatno je najpoznatiji indijanski aktivist koji se bori za prava domorodaca. U svojim predavanjima i brojnim objavljenim radovima bavi se temama genocida u Americi, rasizma, policijske brutalnosti u represiji manjinskih prava, kulturnom aproprijacijom, ekološkom destrukcijom indijanske zemlje, državnom represijom političkih pokreta i - domorodačkim alternativama postojećem stanju.

Fajter koji je svoja predavanja započinjao tako da je najprije pokazivao ljudima kako se napinje puška dobio je intenzivnu medijsku pažnju nakon objavljivanja članka **"Some People Push Back: On the Justice of Roosting Chickens"**, napisanoga neposredno nakon terorističkih napada na Ameriku 2001. Najšokantniji dio članka njegova je izjava da su **žrtve napada na Svjetski trgovinski centar u New Yorku svakako bile neka vrsta civila, ali zasigurno ne potpuno nevini**. Štoviše, on ih je čak nazvao «malim Eichmanima», usporedivši ih s Adolfom Eichmanom, arhitektom nacističkog holokausta nad Židovima. U svojoj oštroj izjavi mislio je ponajprije na namještenike financijsko investicijske tvrtke Cantor Fitzgerald čiji su uredi bili u neboderima blizancima, koji su, prema Wardovu mišljenju, tijekom obavljanja svoga posla sudjelovali u svojevrsnom genocidu nad stanovnicima Trećega svijeta, čije zemlje pate od posljedica globalnog kapitalizma. Ne nevine žrtve, već svjesni izvršitelji moćne mašine profita.

Zbog toga teksta, kasnije razvijenoga u knjigu koja je detaljna kronologija američkih vojnih intervencija od 1776., oštro je kritiziran, a Sveučilište Colorado - pod pritiskom javnosti, donatora i lokalnih vlasti koje financiraju rad sveučilišta - odlučilo je analizirati pisanje profesora Churchilla kako bi se utvrdilo je li prekoračio granice akademske slobode. Uslijedili su pritisci guvernera i političke javnosti, pokušaj skidanja s katedre, otkazivanje predavanja, protesti za i protiv, nakon čega Ward odustaje od

vođenja odsjeka, ali ostaje kao profesor američko-indijanskih studija.

Autor je knjiga «Marxism and Native Americans», «Agents of Repression», «Since Predator Came», «Pacifism as Pathology», «A Little Matter of Genocide: Holocaust and Denial in the Americas» i drugih. Često drži predavanja zajedno s primitivističkim autorima i surađuje s časopisom Green Anarchy.

«Pacifism as Pathology: Refelections on the Role of Armed Struggle in North America« zbirka je tekstova iz 1998. koji uglavnom tematiziraju neuspjeh američkog mirovnog pokreta u pokušaju izazivanja bilo kakve dugotrajnije i značajnije promjene u američkoj politici i globalnom represivnom aparatu kapitalizma. Također sugeriraju da bi se nenasilni aktivisti trebali podvrgnuti nekoj vrsti terapije koja bi im pomogla da razumiju ne samo zašto ugnjetavani ljudi počinju s oružanom borbom, već i zašto je nemoguće kreirati bilo kakvu vrstu promjene u njihovim okolnostima. Churchillova ideja terapije, na način na koji je on izgovara kroz nekoliko poglavlja, zaista bi izvela sjevernoameričke aktiviste iz njihovog lagodnog, privilegiranog okruženja i izložila ih vrlo sigurnoj prijetnji socijalne i državne represije. Kao rezultat toga procesa, pacifisti bi završili sa snažnijom idejom o tome da nenasilne taktike ne štite od nasilja, čime bi možda razumjeli da je tjelesna, financijska i društvena opresija neizbježna u borbi za bolje uvjete života opresiranih ljudi.

Ovdje donosimo prijevod dijela teksta iz te knjige, naslovljenoga «Comfort zone I/II», u kojemu Churchill raskrinkava američki pacifizam kao nešto što je pervertiralo u samozadovoljno demonstriranje koje ostaje isključivo na simboličkoj razini, djeluje samo na onome prostoru koji mu ocrtava uprava države protiv koje se bori te jednako kao mediji baca natemu na sve one grupe i pojedince (poput SDS Revolutionary Youth Movementa ili Black Panther Party for Self-Defense) koji žele fundamentalnu promjenu postojećega stanja i koriste drugačije taktike od onih propisanih pacifističkim priručnicima. Da budemo jasni, Churchill ne zagovara nasilje; samo ne želi pacifizam kao ontološko dobro *per se*. Kao što i sâm u zaključku kaže: «Na kraju bih htio jasno istaknuti esencijalnu premisu ovoga eseja: žudnja za nenasilnim i solidarnim svijetom najzdravija je od svih psiholoških manifestacija. Ona je ujedno glavni princip revolucije i oslobođenja.»

Pacifism as Pathology : Comfort zone I/II

Središnje pitanje za nastanak i održavanje nenasilja kao opozicijskog temelja američkog aktivizma nije bilo istinska pacifistička formulacija: «Kako možemo skovati takvu revolucionarnu politiku unutar koje možemo izbjeći nanošenje nasilja drugim ljudima?» Naprotiv, mnogo točnije vodeće pitanje bilo je ovo: «Koja vrsta političkog angažmana bi mi omogućila zauzimanje progresivnog stava i istovremeno izbjegavanje izlaganja opasnosti povređivanja sebe samoga?» Iz toga proizlazi da je uzvišenost pacifizma odsad subvertirana da bi se ustanovila neka vrsta «politike ugodne zone», koja je ne samo srodna onome što je što je Bettleheim nazvao «the

odabrane govornike, zazivaju kraj ovog ili onog aspekta smrtonosne državne aktivnosti, noseći transparentne koji «zahtijevaju» istu stvar, pozdravljajući pjevače koji poetski objavljuju vrijednost demonstracijskog programa kao obećanje različitim žrtvama zbog čije «obrane» su oni ondje. Tipično – cijela stvar tiho je rasturena uvjeravanjem okupljenih: «Nastavljamo raditi na toj stvari i molimo vas da potpišete peticiju i/ili pišete pisma ljudima iz kongresa zahtijevajući da oni promijene ili napuste pogubno djelovanje.»

Kroz cijelu ovu šaradu može se primijetiti da je država predstavljena uniformiranom policijskom prisutnošću koja drži pristojnu udaljenost i ne miješa se s aktivistima. A zašto i bi? Organizatori demonstracija išli su pravilnim putem da bi dobili dozvole tražene od države, kao i instrukcije o tome gdje im je dozvoljeno okupiti se, koliko dugo mogu ostati i hoće li marš biti uključen u demonstracije te kojom rutom će im biti dopušteno da hodaju.

Oko veće mase demonstranata mogu se vidjeti drugi – elita. Ukrašeni zelenom (ili bijelom ili plavom) narukvicom; njihova je funkcija osigurati da će demonstranti ostati «odgovorni», bez odstupanja od državom odobrenog plana protesta. Individualce ili manje grupe koji se pokušavaju okrenuti od glavnoga tijela, ulazeći u područja u koja je država zabranila pristup (ili radeći neku drugu nepriladnu aktivnost), natrag upravljaju ti ukrašeni «maršali» koji, osvrćući se na obližnju policiju, uvjeravaju da će oni koji izazivaju nevolje samo «pogoršati već napetu situaciju» i «isprovocirati nasilje» te se na taj način otuđiti od

philosophy of bussines as usual» i pošteđena bilo kakvih rizika za svoje zagovornike, nego je i lišena ikakvog značajnog revolucionarnog impulsa. Svjestan revolucionarni sadržaj pravog pacifističkog aktivizma – od one vrste koju su prakticirali Gandhijevski pokret, Berrigani i Norman Morrison – bio je u Sjedinjenim Državama izoliran i prigušen čak i među samoproklamiranim sudionicima.

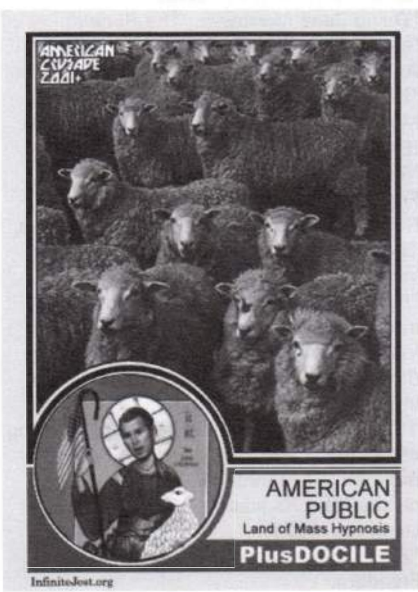
Takva situacija mora abortirati bilo kakvu ograničenu korisnost koju bi pacifističke taktike mogle imati te uzrokuje izostanak drugih, konkurentnih oblika borbe kao socijalno transformativne metode. Ipak, povijest američke ljevice tijekom zadnjega desetljeća vrlo jasno pokazuje sljedeće: što je suština svojstvena «pacifističkoj praksi» promašenija, to je glasnije inzistiranje njezinih pobornika da je nenasilje jedini model akcije «prikladan i prihvatljiv u kontekstu Sjeverne Amerike»[1], i to je veći napor da se bojkotiraju ili čak uguše drugačiji modeli. Takva strateška hegemonija koju prakticira predlagatelj ovog osiromašenog raspona taktičkih mogućnosti unaprijed je ugušila svaki revolucionarni potencijal za koji se smatralo da postoji u Sjevernoj Americi.

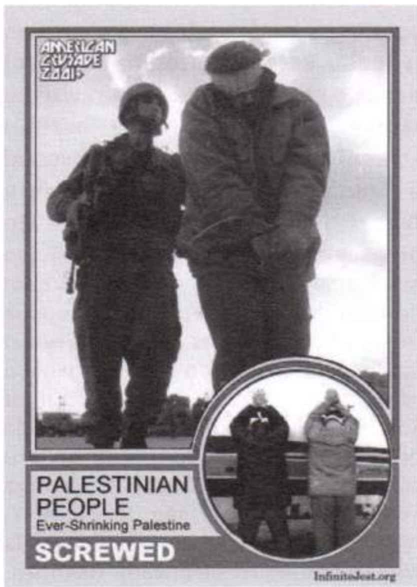
Je li takva procjena pregruba? Da bi se otkrio odgovor, potrebno je samo otići na masovne demonstracije (navodno vođene protiv državne politike) u bilo kojem američkom gradu. Tamo možete naći stotine, ponekad i tisuće ljudi, uredno okupljene u dobrom i pristojnom vladanju, kako slušaju

onih do kojih se pokušava doprijeti.[2] **Pri ovakvom stanju stvari stjecište interesa između države i masovnih nenasilnih pokreta ne može biti jasnije.** Policija, čija je funkcija potpomaganje državne politike time što će minimizirati poremećaj njezinih procedura, trebala bi biti u prirodnom konfliktu s pokretom za koji se podrazumijeva da želi izazivati te iste procedure i da zapravo želi transformirati samu državu.[3] Međutim, s ovom očiglednom perverzijom policija se zapravo nalazi samo u ulozi podrške (ili potpornoga stupa) samodiscipliniranju pripadnika navodne opozicije (što se sada eufemistički naziva «održavanjem mira» radije nego mnogo točnijim izrazom «redarstvo»). Obje strane «pobijanja» slažu se da glatko funkcioniranje državnih procesa ne smije biti fizički uznemireno, bar ne na ijedan značajan način.[4]

Ostavljeni smo s ljuskom opozicije, ritualnom formom koja je sposobna dozvoliti svojim potpisnicima sentimentalnu zadovoljštinu na psihičkoj razini «ja sam u redu, vi ste u redu», ali potpuno neupotrebljivu u terminima transformiranja odnosa moći koji ovjekovječuju globalno sistemsko nasilje. Takav defekt, međutim, može lako biti sublimiran u okviru zone ugode proizvedene nastavljanjem sjevernoameričkog «bussines as usual»; oni što će ostati u okviru neuznemirujućeg neslaganja koji dozvoljava država, s odavanjem simboličke dužnosti prema žrtvama američke politike i s potpuno neupitnom i neizazvanom bazom državne moći, mogu posvetiti svoje živote prefiguraciji revolucionarnog društva budućnosti s kojim se nadaju nadomjestiti sadašnji društveni poredak (prije toga će, bez sumnje, uvjeriti državu da odbaci samu sebe putem moralne snage njihovih argumenata).[5] Ovdje konkretne aktivnosti poput

seksualnih eksperimenata, istančanosti muzičkih/artističkih ukusa, razvijanja različitih bezmesnih dijeta, dolaženja u dodir s vlastitim ID-om kroz meditaciju i gutanje halucinogena, promjene rodno uvjetovane raspodjele sitnih kućanskih poslova i vođenja kampanja protiv «buržoaskih poroka» kao što je pušenje duhana, postaju znak korektne politike ili čak revolucionarne prakse. Sve je to zapravo suprotnost aktivnoj i učinkovitoj konfrontaciji državnoj moći.[6]

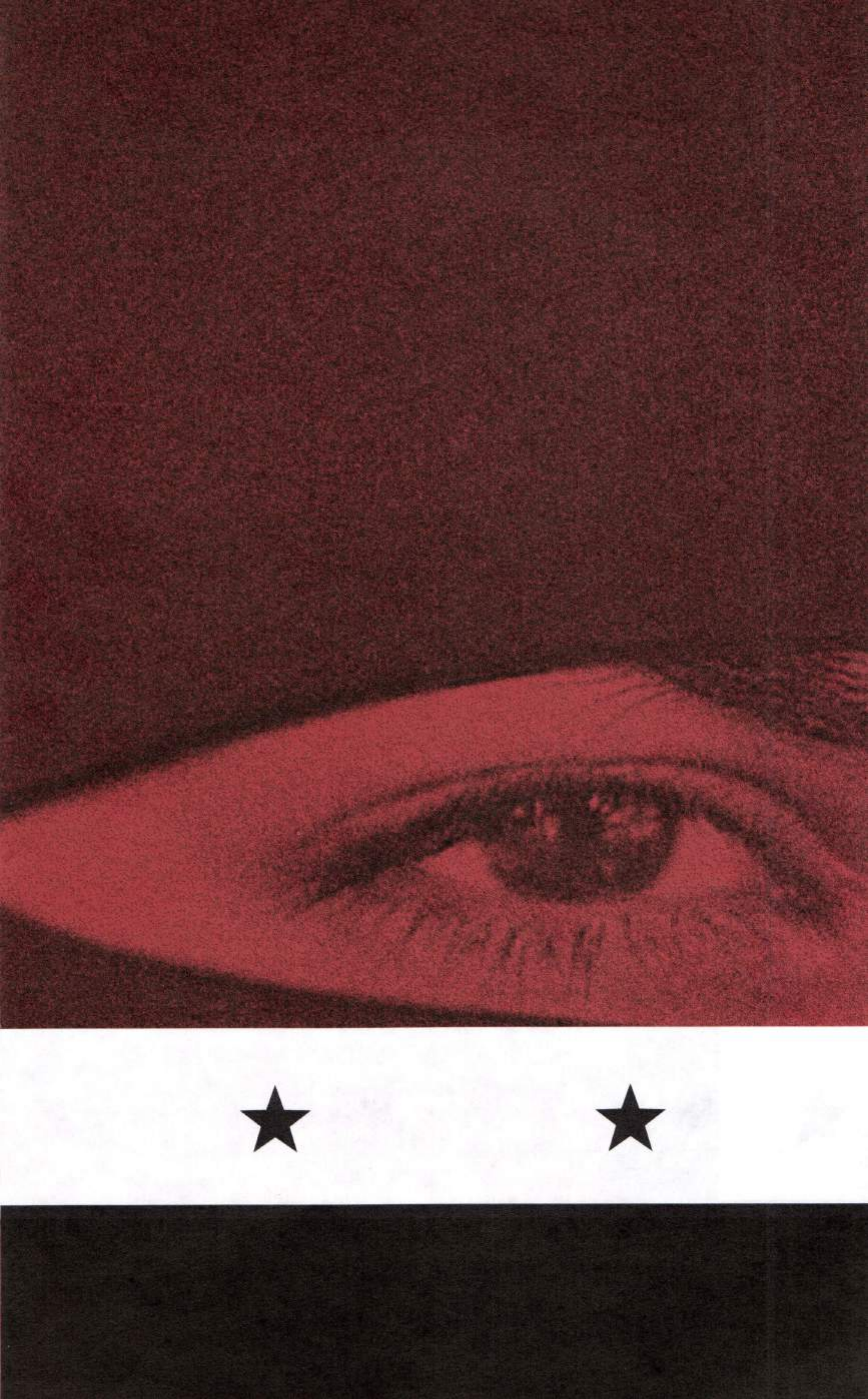
Malo je čudo da sjevernoamerički geto, barrio i populacija iz rezervata, zajedno s rasutom masom bijele radničke klase – ljudi kojima je strukturalno odrečen pristup zoni ugode (u materijalnim terminima jednako kao i u korespondirajućoj nemogućnosti izbjegavanja relativno visoke razine sistemskog nasilja) – tendiraju ili da ostanu po strani u zbunjujućem nerazumijevanju takve politike ili da reagiraju otvorenim neprijateljstvom. Njihovo shvaćanje potrebe za revolucionarnom promjenom i njihova koncepcija revolucionarne dinamike nužno su u radikalnoj prevazi nad ovim gledanjem na borbu.[7] Američki nenasilni pokret koji je radio tako puno i dugo da bi izolirao sve različite opozicijske tendencije na kraju izolira samoga sebe, postajući još više demografski bijel, srednjoklasan i «poštovan». Na kraju će američki pacifizam, osim ako nema primjetne promjene u njegovom upornom inzistiranju da upravo on drži «moralno pravo» na apsolutni taktički monopol, biti ostavljen da «se osjeća dobro o sebi samome», dok će se revolucija događati negdje drugdje.[8]

Bilješke:

[1] Reed Brody, Contra Terror in Nicaragua (Boston: South End Press, 1985).
[2] Susan Zakin, Coyotes and Town Dogs; Earth First! and the Environmental Movement (New York: Viking, 1993) and Judy Bari, Timber Wars (Monroe, Maine: Common Courage, 1994).
[3] **Revolucija znači uništavanje postojećeg statusa i njegovo zamjenjivanje nečim drugim; ona ne znači angažiranje u reformističkim naporima uljepšavanja postojećeg dok ono ostaje na svome mjestu. Revolucija zapravo implicira fundamentalno odbijanje stvari onakvih kakve jesu; reforma implicira fundamentalno prihvaćanje.**
[4] David Zane Mairowitz, The Radical Soap Opera: The Roots of Failure in the American Left (New York: Avon, 1974).
[5] David Lance Goines, The Free Speech Movement: Coming of Age in the 1960s (Berkeley: Ten Speed Press, 1993).
[6] Thomas I. Emerson, The System of Freedom of Expression (New York: Random House, 1970), and Isaac Balbus, The Dialectics of Legal Repression (New York: Russel Sage Foundation, 1973).
[7] Peter J. Katzenstein, West Germany's Internal Security Police: State and Violence in the 1970s and 1980s (Ithica, New York: Center for Studies in International Affairs, Cornell University, 1990). With respect to the reformist wing of the Black Panther Party, see Robert Burstein, Revolution As Theater: Notes on the New Radical Style (New York: Liveright, 1971).
[8] Shart, Social Power and Political Freedom.

osovine dobra 3

Si

Od kahvane do k
strancu nikad do

Iliti – Sirija jednako ksenofilija

Feljton nazvan Osovine dobra pokrenut je kako bi svratio pozornost na činjenicu da u zemljama Bliskoga istoka, osim oružja i bombi, postoje i ljudi. Uostalom, u prvom se razredu gimnazije uči kako je u Međurječju ili Mezopotamiji početak civilizacije, a s obzirom na to da nas, kao vrlo dobre prvašiće, prati glas da dajemo si truda, dosad smo pročačkali blogovima ne bismo li saznali što i kako rade i žive suniti, šijiti, Kurdi i drugi stanovnici Irana i Iraka te vam sve to prezentirali u prethodna dva izdanja Nulačetvorke. Za ovaj smo broj, pak, imali veliku sreću: upoznali smo Franju Tota, sociologa iz Zagreba, Juraja Bubala, profesora filozofije i Ljiljanu Potkonjak, socijalnu radnicu. Oni su nam rado, i u potpunome skladu s CC licencom, pružili na raspolaganje svoje uspomene. U trećemu nastavku osovina dobra, dakle, svjetska ekskluziva - darujemo copyleft na putničke memorabilije iz Sirije, a Afganistan ostavljamo za sljedeći broj i ljetni odmor.

napisao: **Vid Jeraj**
snimio: **Franjo Tot**

rija

ahvane, sta hrane!

BRIJAČINA Kavane, odnosno kahvane, jednobojne su, socijalnih stolova, i podsjećaju na naš ZUSP. Vidi se da to nije svijet za žene, iako je atmosfera gostoljubiva. Igra se backgammon i slično te puši nargila. Katkada dolaze i Sirijke, ali s muževima; same ne izlaze na takva mjesta. Alepo, drugi sirijski grad po veličini, nazivaju sirijskim Parizom – ondje se dogodio prvi dodir Zapada s Bliskim istokom, kao što je i Istanbul dodir Europe s Orijentom. To su oaze u kojima su ljudi svoji, i prema strancima nema povlastica u ponašanju. Domaći, primjerice, ne vole priznati da se u posebnim dućanima može kupiti pivo i whiskey. U islamu je kažnjivo piti na cesti, pa se pije potajice. I staro i mlado puši cigarete svih svjetskih marki; cigarete motaju ili ih vežu koncem, dok se najviše novca u kahvanama zarađuje na pušenju nargile, navodno i više nego na piću. Sirijke se djelomice i prostituiraju, ali uglavnom s lokalnim stanovništvom. Saznajemo da pijanice i pilci imaju visoku toleranciju na alkohol. Do problema dolazi sa Saudijcima, koji imaju puno bolji standard od Sirijaca. Saudijci tada odbace sve slojeve islama i polude za sirijskom industrijom zabave: u diskotekama ostavljaju velike svote novca. Nisu omiljeni jer im je dolazak u Siriju odmor od zemlje u kojoj je sve zabranjeno: opijaju se i kurvaju, a i vrlo su bahati. Iako je prosječna plaća u Siriji 200 dolara, Saudijci nemaju puno razumijevanja za svoju braću muslimane, pa nikome nisu dragi.

KAZIVAČI Samo se u Siriji uspio održati običaj pričanja priče pred slušateljima u kavani. Običaj je ranije bio vrlo raširen na Bliskom istoku. Pričaju se lascivne epizode iz Tisuću i jedne noći te zabavne i poučne zgode. Kazivač mora biti uvjerljiv, vješte gestikulacije i sposoban povisiti ton govora, temperamentno pričati storije dok slušatelji ugodno pijuckaju čaj i pućkaju nargilu. Danas ih je u Siriji ostalo samo šest; nemaju nasljednika jer više nisu dobro plaćeni. Televizija je preuzela njihovu ulogu.

KSENOFILIJA *Welcome to Syria. No money – Syrian hospitality!* Otvorenost i gostoprimstvo prema strancima vrla je značajka bliskoistočnih zemalja, ali one otvorenije turizmu taj običaj zatiru. Sirijci se puno smiju i vole se družiti; sve im je zanimljivo, što se kod nas više ne može naći. Rado pokažu put i otprate slučajnog namjernika. Plaćaju čak i taksi! Putnici Sirijom svjedoče kako su samo zato što su stranci dobivali besplatne večere, i to – danima zaredom. Navodno plaćanje obroka u restoranu smatraju razvrgavanjem prijateljstva. Tako je u Siriji i u iračkom dijelu uz granicu sa Sirijom, gdje već dugo nema navike dolaska turista. Domaćini ih vode u vrtove i nutkaju čajem i lubenicama; ondje u razgovoru provedu cijeli dan. Odbijanje poklona ih vrijeđa, smatraju to raskidom. Djeca vodiči znaju odbiti novce od stranaca. Čak i u taksijima znaju povesti stranca besplatno, a kupuju im i hranu za usput.

KAVA Nema okus po kavi, već po sirijskoj metvici. No, stalno je služe. Uz kavu se puši nargila ili cigarete. Čak i djeca puše: jedan od sugovornika navodi slučaj petogodišnjeg djeteta kojemu je stric zabranio da puši iz kurtoazije prema strancima.

NOGOMET *Ciro! Ciro! Boban! Suker!* Nogomet počiva na vrlo neislamskim principima jer igrači gološavih nogu trče po terenu. No, toliko je bitan da dolazi do kompromisa. Žene ne smiju gledati nogomet na stadionima, to smiju samo muškarci.

NARODNJACI U Siriji i Libanonu slušaju se egipatske zvijezde i obratno. Ima šunda i blesavih spotova kao i kod nas. Uz mnogo vjeroispovijesti, puno je i vrsta glazbe.

TRIPUT HURA ZA VELIKOGA BRATA! Diktator Hafez Al-Asad uveo je jednostranačje, pa stanovnici o nekim stvarima jednostavno - ne pričaju. Kult ličnosti dinastije Asad - oca, sina i ministra obrane - vidljiv je po trima uokvirenim portretima, prisutnima na svim privatnim i javnim prostorima. Upadaju u oči čim se prijeđe granica, a nalaze se na svim gradskim trgovima, u kafićima, pa čak i u hotelima.

OPĆENITE OSOBNE ZNAČAJKE Sirijci se jako vole slikati; u nekim drugim zemljama teško je nekoga na to privoljeti, dok se ovdje doslovno bacaju pred objektiv. Mora se ipak pitati muškarca smiješ li slikati njegovu ženu, inače nastaju "potencijalni problemi". A povišen ton nešto je najgore što se može dogoditi u razgovoru jer su Sirijci poprilično temperamentni. Kada se dva muškarca svađaju na cesti, padne par šamara, deru se jedan na drugoga i naguravaju se, dok žene vrište oko njih. Lako se pale oko politike i nogometa.

ZABAVA Muškarci vise po kahvanama, ali piju uglavnom čaj; to su mjesta na kojima se provode dani, prosijava svakidašnjica. U kahvanama se osnivaju i struje koje ruše države, ondje nastaju političke kulture. Govori se o stvarima o kojima novine ne pišu i kojih nema u medijima.

SOCIJALNA SITUACIJA Siriju pogađa problem konzumacije teških droga. Veliko je siromaštvo i velika nezaposlenost, pa je stoga takva i želja za ostvarenjem neostvarivih snova. No, problem droge nije uočljiv na ulicama i zapravo djeluje kao da ga nema. Policija je korumpirana, pa kad nekoga uhvate s drogom, on jednostavno "nestane". U velikim se gradovima, osim toga, nitko službeno ne bavi suzbijanjem zlouporabe droga jer se smatra velikom sramotom da se netko uopće i drogira. Članovi obitelji radije ostave da im srodnik umre nego da ga se liječi i time prizna da je ovisnik.

RAT Iako su im Iračani tradicionalno neprijatelji, Sirijci svim snagama žele otežati položaj SAD-a u Iraku. Sirijska vlada pomaže iračkim pobunjenicima. Od dvaju zala izabrali su istisnuti ono veće. Satelitski programi neka su vrsta psihološkog rata. Sirijci gledaju porniće i neprirodnim doživljavaju ono što muškarci u njima rade ženama. Stoga imaju drukčiju predodžbu prema Zapadu. Znaju biti snažno angažirani i nastrojeni: ako nisi "protiv", smatraju da si "za". Imaju crno-bijelu sliku s kojom se moraš složiti.

ODNOS MEĐU NARODNOSTIMA Arapi se međusobno ne trpe. Bliskoistočna su društva duboko podijeljena, religijski i po materijalnom statusu. Sve je završilo kao i u ratu u Bosni, sukob je to po svakoj mogućoj osnovi. Kurdi su vrlo potlačena manjina u Siriji: teško dobivaju državljanstvo, teško nalaze poslove, teško upisuju djecu u škole. Sirijski Kurdi dobro su povezani s iračkima i zajedno djeluju protiv iračke vlade. Sami su Kurdi vrlo ljuti na sirijsku vlast i njihovu politiku prema Kurdima.

STATUS STRANCA Svaki narod pokušava strancu prodati priču zašto je neki drugi narod "Ološ" i slično. Dijele se po religiji. Suniti ne vole šijite, naučeni su na to. Tvrde da su šijiti otpadnička sekta koja ne slijedi Muhamedov put. Stanovnici Alepa ne vole ljude iz Damaska, i slično.

MEĐULJUDSKI ODNOSI Normalno je da se dva muškarca drže za ruke dok hodaju ulicom, kao i da su poprilično taktilni u komunikaciji. Pozovu li strance na večeru, nije neobično da svoje goste i nahrane - stavljajući im hranu u usta. Zbog represije, tjelesni kontakti koji se dopuštaju - poput pipanja za vrijeme jela, kada jedni drugima dodaju razne predmete - naglašeni su i česti. Odnosi u vezama također su specifični: dok su zajedno, ne smiju razgovarati niti se dodirivati. Smiju se čuti telefonom. Stoga mladi idu na izlet u druge gradove, u kojima se ponašaju slobodnije i neovisno o tim običajima. Drže se za ruke, primjerice, u Damasku, koji je veći grad.

ODNOS MUŠKARACA I ŽENA Sirija je patrijarhalno društvo i žene uglavnom nemaju pristupa u prostore koje pohode muškarci. Ipak, u kahvanama se posljednjih godina može vidjeti muškarce kako dolaze sa svojim suprugama, ponašanjem jasno dajući do znanja da je riječ o bračnom "drugarstvu". U politici ima jako malo žena; u javnosti su eventualno prisutne kao pjevačice. No, može se uočiti da žene prate modu, nose izblijedjele traperice, djeluju slobodnije. Pa i da se hihoću, čime svraćaju pažnju na sebe. Ipak, ne nose minice. Preko satelitske televizije prate sapunice i otkrivaju novi svijet. Strankinje se mogu družiti s domaćim ženama, ali ne i stranci - stječe se dojam da svaki spol "ima svoju stranu ulice".

filcan

JOSEPH BEUYS II.DIO

Uredila: Tanja Topolovec

Tijekom Drugog svjetskog rata bio je pilot njemačke avijacije. Njegov su avion 1943. srušili ruski protuavionci; avion je izgubio kontrolu i bio zahvaćen snježnom mećavom. Beuys je uspio preživjeti jer ga je pronašla grupica nomada koji su ga premazali mašću i umotali u filc.

Sjećam se glasova koji govoriše "voda", onda šatora od filca, teškoga mirisa sira, mlijeka i masti. Prekrivali su mi tijelo mašću kako bi mi pomogli povratiti toplinu i zamatali su me u filc za izolaciju i zadržavanje topline.

To je iskustvo kasnije imalo velik utjecaj na njegovo umjetničko djelovanje, njegov spiritualni svijet i osjećaj za ekologiju, što je okarakteziralo Beuysa kao «šamana umjetnosti». U svojim formama izražavanja kroz ideju o energiji - ljudskoj, prirodnoj i iskonskoj energiji, govori o srži života i kreativnosti. Zbog toga se oduvijek koristi organskim materijalima: mašću, filcom, sumporom, bakrom, željezom, pčelinjim voskom, zečjom krvlju, tijelom i glasom.

Beuys priču o avionskoj nesreći često spominje kao veliki simbolički preokret u svome životu i objašnjenje za korištenje dvaju znakovitih materijala, masti i filca, kojima u suvremenu umjetnost uvodi dotad nepoznate postupke i materijale.

U tijesnoj vezi sa simboličkim sustavom, u njegovim djelima gotovo sve upućuje na metafizička značenja koja u sebi kriju alkemijske transformacije raznih materijala otklanjajući se tako od razumnog i logičnog zaključivanja.

Filc je mješavina vune, često miješana s dlakama, kosom, pamukom, čeličnim vlaknima. Lako se integrira u različitim okruženjima apsorbirajući sve s čime stupi u kontakt (masnoću, prljavštinu, prašinu, vodu, zvuk).

Beuys je filc prvi put koristio 1960. godine u manjim objektima i u kombinaciji s mašću, a volio se poigravati njegovim pozitivnim i negativnim psihološkim karakterom. U djelu *Infiltracija-homogenost za veličanstven glasovir* iz 1966., primjerice, klavir je bio umotan u filc koji je tako zarobio zvuk, aludirajući na nemoć i nesposobnost komunikacije. Nasuprot tomu, Beuys svojim *Filcenim odijelom* iz 1970. naznačuje sliku zaštite, izoliranosti i duhovne topline.

+ Kako bismo vam približili proces filcanja, prikazat ćemo čitav postupak u fotografijama:

- postavljanje dijelova vune ovisno o tome koliko želimo da nam materijal bude širok (ako vam prvi puta ne uspije procjeniti koliko je filca potrebno za željenu debljinu materijala, ne bedirajte se, za to je potrebo malo prakse)

- filcanje pomoću vode i sapuna (naizmjenično trljate sapun u rukama, uzmete malko vode i utrljavate u filc, a možete primjeniti i tekući sapun koji dodate u vodu. OBAVEZNO KORISTITE SAPUN ZA PRANJE VEŠA!, oni fini za ruke nisu dobri)

- što više trljate vunu, to će materijal biti kompaktniji

- rolanje i cijeđenje (potrebno je više puta «izmijesiti» materijal s obje strane kako bi se sva suvišna voda iscijedila van, a to ujedno pomaže da se proces isprepletanja vlakana pospješi i ubrza.)

- oprani filc spreman je za izradu odjevnog predmeta

+ Filc je proizvod koji se dobiva od vune i jedna je od najstarijih tehnika izrade tkanine korištena još prije tkanja i predenja. Danas je filc prisutan u našoj svakodnevici, ali se uglavnom koristi u industriji kao izolator te za proizvodnju šešira.

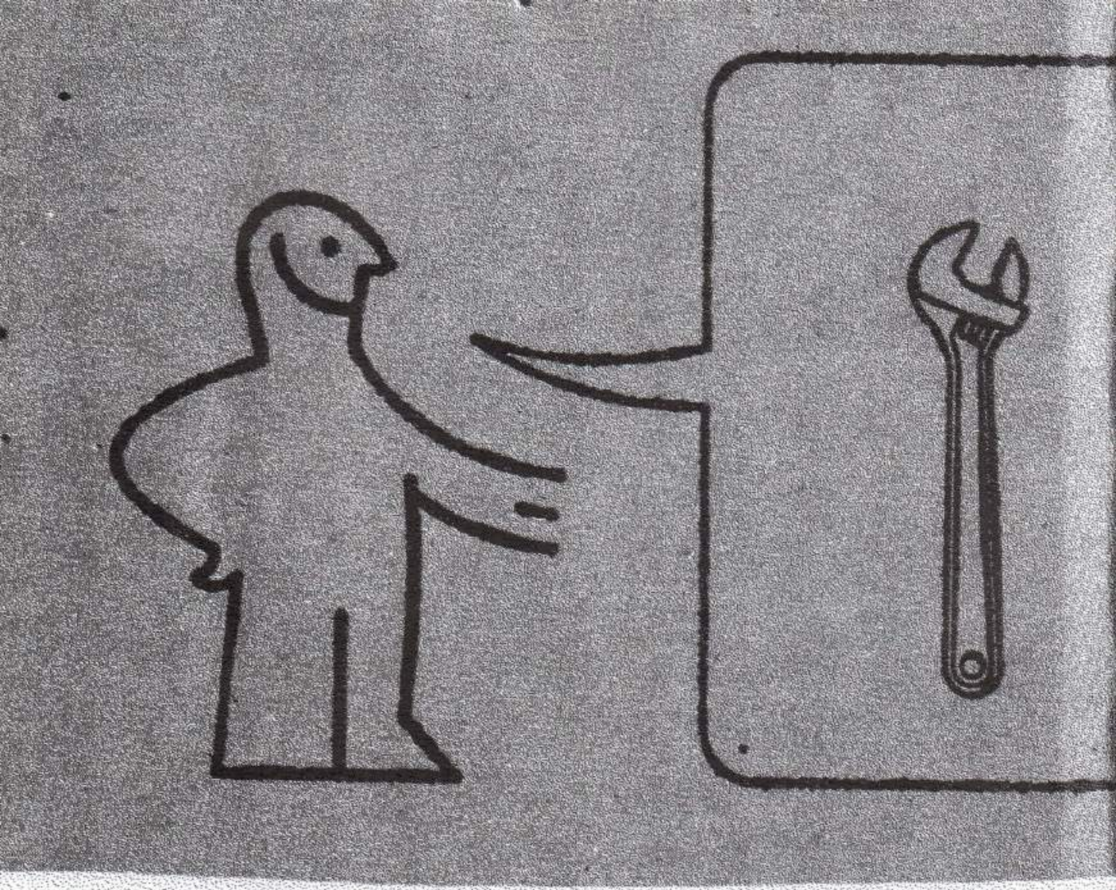

+ Kada radimo s filcom, vlakna od vune isprepliću se jedna s drugom pomoću pritiska, topline, sapuna i vode. No, najbitnija stvar koja vlaknima omogućuje da se isprepletu i pretvore u jednu kompaktnu cjelinu jest struktura vlakana, koja je, kada bismo je gledali pod mikroskopom, jednaka vlasima kose, pa na krajevima ima «žljebove» koji se otvore i raširе.

Za farbanje filca koriste se prirodne boje jer one kemijske uništavaju vlakna i koriste se samo za industrijski filc.

Kada operete filc, a perite ga u mlakoj i hladnoj vodi (najviše 40°C do 60°C), nemojte ga vješati da se ne rastegne, nego ga položite na ravnu površinu i više puta okrenite.

Najveći mu je neprijatelj, naravno, moljac, i zato kada spremate filc u ormar obranite ga tako da stavite lavande, a preporučljivo ga je svaka tri mjeseca provjetriti.

KAKO LAŽIRATI OTISAK PRSTA

izvor: http://www.ccc.de/biometrie/fingerabdruck_kopieren.xml?language=en

01

Da bismo napravili lažni otisak, prvo trebamo original. Otisak je običan znoj i masnoća na dirnutom predmetu. Da bismo, dakle, nabavili nečiji otisak (u slučaju da otisak želimo krivotvoriti), treba se osloniti na dobro razrađene forenzičke metode. To je ono što ćemo pokazati.

02

Dobar izvor originala za krivotvorenje jesu čaše, kvake i sjajni papir. Standardna metoda forenzičkog istraživanja čini ih vidljivima: posipanje puderom u boji, koji će se zalijepiti za masnoću.

03

Drugo rješenje jest cijanoakrilat, glavni sastojak super-ljepila. Malu količinu treba usuti u čep, a onda ga okrenuti i staviti iznad otiska.

04

Cijanoakrilat će reagirati na masnoću i stvoriti čvrstu bijelu masu.

05

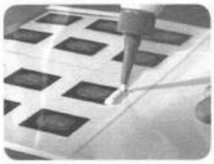
Sljedeći korak jest fotografiranje/skeniranje...

06

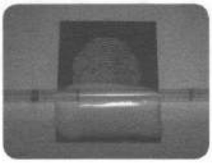
...i malo grafičkog dotjerivanja.

07

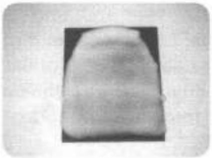
Cilj nam je dobiti savršenu sliku otiska koju ćemo koristiti kao kalup za lažni otisak. Najlakše bi bilo laserskim printerom isprintati sliku na prozirni slide (kakav se obično koristi za prikazivanje na projektoru). Toner će napraviti reljef, koji ćemo kasnije koristiti slično kao u tisku. Za pravljenje ljepila trebat ćemo ljepilo za drvo.

08

Malo glicerina dobro će doći da razrijedimo ljepilo, što će nam olakšati rad.

09

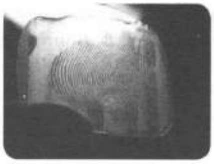
Nakon što smo dobro smiješali ljepilo i glicerin, tanki sloj smjese nanosimo na kalup.

10

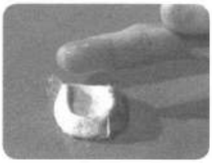
Kada se ljepilo osušilo...

11

...odvojimo ga od folije...

12

...odrežemo na veličinu prsta i novi identitet je spreman! ;)

INSTALACIJA GNU/LINUX DISTRIBUCIJE

piše: Pero Gabud

Drage čitateljice i dragi čitatelji, i u ovome broju nastavljamo s rubrikom vezanom uz otvoreni kôd (Open source) i slobodan softver (Free software). Njezin je cilj da educira, kako o programima, tako i o vrijednostima Open source/Free software zajednice te da praktičnim savjetima potakne i olakša upotrebu slobodnog softvera ljudima koji na tom području baš i nemaju velikoga iskustva ili ga nemaju uopće.

Imate li pitanja, komentara, kritika ili prijedloga, želite li podijeliti svoje znanje/iskustvo vezano uz ovu tematiku, nemojte se sramiti, nego se javite. Ne zaboravite da ja nisam nikakav Linux guru, pa stoga nikako nemojte ni pomišljati da niste dovoljno stručni da biste se javile/i. Samo naprijed, pišite mi na perogabud@zamir.net.

►► Nakon općenita uvoda i opisa distribucija, došlo je vrijeme da odradimo i nešto praktičnoga — instaliranje GNU/Linuxa na vaša računala. Nadam se da ste, čitajući prethodna dva članka, odlučili to napraviti te da ste, naravno, nabavili i GNU/Linux distribuciju koju želite instalirati. One/i nestrpljive/i možda su već i isprobali koju **live** distribuciju.

No, krenimo. Postoje dvije grupe ljudi:

1 Imate računalo na kojemu su već instalirani Windowsi i želite ih i dalje koristiti nakon instaliranja GNU/Linuxa (tzv. Dual boot);

2 Imate računalo bez operativnog sustava ili s Windowsima koje ne želite više koristiti. Pripadate li prvoj kategoriji, prelazak na GNU/Linux bit će vam malo kompliciraniji (ali samo malo), a ako ste u drugoj kategoriji, trebat ćete manje uloženog truda i vremena. ►

►► Počet ćemo s "kompliciranima". Da biste mogle/i krenuti s instalacijom GNU/ Linuxa, potrebno je **particionirati** (podijeliti) hard disk. Naravno, pretpostavljam da na hard disku imate dovoljno mjesta za instalaciju još jednog operativnog sustava. Kao što sam spomenuo u prošlom broju, **particioniranje je prividno dijeljenje** hard diska na dva ili više diskova. Niste li prilikom instaliranja Windowsa napravili particije (ili ste napravili particije, ali ih koriste Windowsi), a ne želite se zamarati reinstalacijom Windowsa, potreban vam je neki od programa koji će smanjiti particiju. Ipak, preporučujem da to ne radite, nego da napravite backup podataka i reinstalirate Windowse jer vam se u tom slučaju neće dogoditi da ostanete bez nekih podataka na računalu. Uostalom, ionako je dobro s vremena na vrijeme napraviti backup jer su kompjutori kvarljivi. Dakle, kupite praznih CD-a i na njih snimite sve podatke koje želite sačuvati. No, imate li na računalu dva hard diska, uz uvjet da je jedan od njih potpuno prazan, taj postupak nije potreban.

PREDUVJET ZA INSTALACIJU

►► Nakon izrade backupa, ubacite CD s Windowsima u CD-ROM i restartajte računalo. Prilikom instalacije Windowsa na vašem disku napravite minimalno 3 particije. Prva particija bit će primarna tipa NTFS (C:) i na nju ćete staviti sistemske podatke Windowsa. Druga će biti logička tipa FAT (D:) koja će vam poslužiti za spremanje dokumenata (My Documents direktorij) i ostalih podataka. Treća particija ostaje kao slobodan prostor, a vidljiva je kao UNUSABLE ili FREE SPACE. Time ste stvorili preduvjet za instalaciju GNU/Linuxa.

►► Spadate li u grupu koja na računalu nema operativni sustav ili ima Windowse, ali ih više ne želi koristiti, postupak je jednostavan baš kao i za one iz prve grupe koji/e na svome računalu imaju dva hard diska, uz uvjet da je jedan prazan. Vi ste već na samome startu stvorili preduvjete za instaliranje GNU/Linuxa. Sve što trebate jest - ubaciti CD koji sadrži GNU/Linux distribuciju u CD-ROM i restartati računalo. Prilikom startanja računala pritisnite tipku <F2> ili <Delete>, ovisno o tome koja je navedena u tekstu ispisanom na monitoru. Zatim u BIOS-u podesite da se sustav podiže (boot) s CD-ROMa, snimite postavke i izađite iz BIOS-a. Nakon toga pokrenut će se instalacija distribucije. To se ne odnosi na Knoppix i Mandrake Move tj. Mandriva Move, budući da se radi o live distribucijama. Kod njih se nakon restartanja računala pokreće operativni sustav.

►► Prva opcija koja vam se nudi jest da pritisnete tipku za pomoć ili tipku <Enter> za početak instalacije. Nekada se zna dogoditi da instalacija zapne jer, primjerice, distribucija ne može automatski prepoznati monitor i pojavi se crni ekran. Tada restartate računalo i pokrećete instalaciju ispočetka i pritisnete tipku za pomoć, budući da ondje piše što trebate promijeniti za prepoznavanje monitora. Nakon toga jednostavno slijedite upute i birate opcije instalacije korak po korak.

PODIJELI, PA VLADAJ

►► Jedan od koraka bit će i particioniranje diska. Za instalaciju GNU/Linuxa trebat će vam barem dvije particije. Potrebna vam je primarna LINUX koju označavate kao BOOTABLE te također primarna LINUX SWAP particija koju koristite kao dodatnu memoriju za vaš procesor. Moj je savjet da dodate i treću particiju koju ćete koristiti za **Home** direktorij (nešto kao My Documents u Windowsima). Tako u slučaju preinstalacije nećete morati raditi backup, već ćete prilikom idućeg

particioniranja ovu particiju ostaviti takvom kakva jest. Želite li, pak, instalirati dvije ili više distribucija, tada ćete još i od primarne LINUX butabilne particije trebati napraviti **dvije primarne:** LINUX BOOTABLE i LINUX.

►► Sada možemo krenuti u particioniranje. Opisat ću postupak u programu CF-DISK koji se koristi za particioniranje u nekim distribucijama (posebice starijim verzijama, budući da nove imaju grafičke programe za particioniranje). Kao prvo i osnovno, u njemu vam neće raditi miš, već ćete se morati koristiti strelicama za gore, dolje, lijevo i desno na vašoj tastaturi. Za potvrdu odabira određene opcije koristite tipku <Enter>. Ukoliko već imate instalirane Windowse, a odlučili ste da ih više ne želite, jednostavno pomoću strelica gore i dolje odabirete particiju, a sa strelicama lijevo i desno birate opciju [Delete] te pritisnete <Enter>. Na taj ćete način obrisati particije koje vam ne trebaju i dobiti samo jednu koja se zove UNUSABLE ili FREE SPACE. Ako nemate instaliran operativni sustav na računalu, odmah će se pojaviti samo UNUSABLE particija. U slučaju da ste instalirali Windowse i želite dodati GNU/Linux, pojavit će vam se particije NFTS, FAT32 i UNUSABLE. Ove prve dvije (NFTS i FAT32) nikako **ne dirajte** jer ćete ostati bez Windowsa i svih podataka!!!

►► Da biste kreirali novu particiju, potrebno je selektirati UNUSABLE particiju te odabrati [New]. Nakon odabira [Primary] odabirete veličinu particije. Zatim selektirate tu istu particiju i pomoću strelica lijevo i desno odaberete [Type] i odaberete radi li se o LINUX ili LINUX SWAP particiji. Kada kreirate glavnu LINUX particiju, selektirajte je i pomoću strelica lijevo i desno odaberite [Bootable]. Ako ste završili/e s particioniranjem, potrebno je odabrati opciju [Write]. Nakon toga trebate potvrditi upisujući YES ili odustati upisujući NO. I to je čitava mudrost. Možda na papiru izgleda komplicirano, ali je zapravo vrlo jednostavno.

KORISNE INFORMACIJE

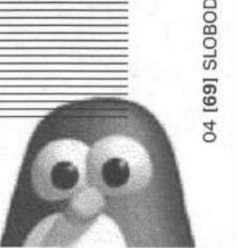
* Prilikom instalacije moći ćete odabrati ime računala, ali nikako ne mijenjajte IP adrese i lokalne domene. Ostavite ih takvima kakve su predložene. Moći ćete odabrati i vrstu grafičkog sučelja. Za početak predlažem da koristite KDE i/ili GNOME, budući da su slični Windowsima, tj. Macintoshu.

* Moguća je instalacija **Knoppixa** na hard disk. Nakon podizanja s CD-a, potrebno je otvoriti konzolu (kliknete na ikonu monitora u sistemskoj traci na dnu ekrana ili u START izborniku odaberete SYSTEM, pa zatim KONSOLE). Prvo trebate upisati **sudo su** i pritisnuti <Enter> da biste se prebacili u root môd. Nakon toga upišete **knx-hdinstall** ili **knx2hd**, ovisno o verziji distribucije.

* Nakon instalacije svakako otiđite u kontrolni centar (START izbornik > SETTINGS > CONTROL CENTER) i podesite razne detalje kako vam odgovara.

* Nemate li na desktopu ikonu za disketni pogon, CD-ROM, USB i slično, kliknite desnim klikom na desktop i odaberite CREATE NEW -> DEVICE i zatim ono što želite dodati. Kada želite izvaditi CD, disketu ili USB iz svog pogona, **uvijek** prvo kliknite desnom tipkom miša na ikonu te odaberite opciju UNMOUNT!!!

* Na adresama **http://new.linux.hr** i **http://pingvin.carnet.hr** možete naći korisninh informacija, a na adresi **http://osdir.com** možete pogledati screenshotove pojedinih distribucija.

recenzije glazbe 20. i 21. st

preslušali & ispisali: Vid Jeraj & Saša Nužda

Khaled, Ya-Rayi, Universal, 2004.

Svjetska je publika upoznala Khaleda sredinom devedesetih s pjesmom «Di di», što znači «Daj mi, daj», samo u turbofolk žargonu. Ima tako snažan glas da mu je dovoljno držati mikrofon u razini pupka, a ne pred ustima kao što to čini ostatak estrade. On je najpoznatiji predstavnik alžirskog raija, a zatvorio je ovogodišnji festival svjetske glazbe Druga godba u Ljubljani. Tradicijske instrumente i peglaste ritam-mašine kroz godine je zamijenila suradnja s naj-naj studijskim glazbenicima. Nikada nisam bio siguran čita li mu se ime Halid ili ne? Jer tako i zvuči, samo što je *preproduciran*, pa mu pratnja zvuči netipično za taj stil; previše je čista, što je malo nakaradno.

Album počinje s «Mani hani», cocktail klavirom na koji nadovezuje *sitni* vez harmonike, a vokal je ono što zovemo *teški osjećaji* i povremeno zvuči kao da se guši. «Zine Zina» je odlična ljetna 80s disco-pocupkulja s namigujućim ženskim back-vokalima, koji se toliko razulare da preuzmu i cijelu strofu. U «El H'Mam» opet slijedi povratak korijenima koji se pretvara u čvrsti pop s orijentalnim motivima na tradicijskim glazbalima. «Lemen» je pravi pop-narodnjak u kojemu se pjevač potpuno smili slušatelju sa 70s funk-produkcijom, koju solažama prekida huljićevski synth. (vj)

Školjke, Svakome njegovo, Slušaj najglasnije!

U studiju Usurduktor u prosincu 2004. snimljen je najnoviji materijal Školjki, HC benda iz Kastva. Imaju jako upečatljive žive nastupe, najviše zbog pjevača koji ide do kraja i tekstom i tijelom. Tekstovi su mu luzersko-zajebantski i puni su sardoničnog humora, o čemu govori «Tvoja odsječena glava», obrada Šajetine obrade «Tvoja košulja plava». CD je objavljen pri dugovječnom izdavaču Slušaj najglasnije! iz Zagreba.

Glazba je noise-rock punkerske produkcije s povremenim metal-solažama i jednim divljim saksofonskim solom. Nema puno filozofije, forme su jasno postavljene. Indeks pjesama ne ide po redu. Svaki je omot mali svijet sarkazma za sebe. Na zadnjoj strani Michelangelov prst Božji, motiv iz Sikstinske kapele često citiran u povijesti umjetnosti, zavaljenom čovjeku dodaje omču. Na Božjoj ruci piše RH. (vj)

Isis, Panopticon, Ipecac/Trust no one, 2004.

Panopticon, ideja Jeremyja Benthama (http://en.wikipedia.org/wiki/Jeremy_Bentham) koju je objavio u radu The Panopticon Letters (http://en.wikipedia.org/wiki/Panopticon), govori o radikalnoj ideji zatvora na razini arhitekture, centralnoj kupoli koju kažnjenici ne bi mogli vidjeti, a za posljedicu bi imala strah kažnjenika od ikakvog *nepoželjnog* ponašanja, budući da bi mislili da ih konstantno nadziru. Mislim da je namjera Isisa bila povezivanje takvoga koncepta s modernim načinima pokušaja kontrole nas - u našemu slušaju ne kažnjenika, već *potrošača*. Simpa ideja – vrlo vjerojatno nam se i pokušavaju uvaliti takvi kodovi ponašanja - od mode, glazbe, komunikacije... U svih 59:03, koliko traje album, Isis priča storiju o izgubljenosti, strahu od samoće, krivnji, naslanjajući se na glazbene fraze koje smo navikli slušati kod Mogwaija, ovoga puta i više nego prije, kada se mladići iz Isisa nisu mogli odlučiti jesu li im draži Mogwai ili Neurosis. (sn)

Fantomas, Suspended animation, Ipecac, 2005.

Četvrti uradak underground super-grupe Fantomas ne donosi nikakvu promjenu u njihovom izričaju. Mješavina filmske glazbe, avant jazz-rocka, atmosfere noir filmova pedesetih, efekti poput onih u crtiću Tom & Jerry, pomiješanih sa suludom varijantom punk-metal-noisea. Ovaj je album koncipiran kao kalendar, pa su imena pjesama poput onih s prvog albuma - labirint u kojemu se lako izgubiti. Na prvom su bili redni brojevi stranica stripa, a ovdje su datumi - i to travanj (ako sam dobro shvatio, riječ je o odmoru u tom mjesecu - tko će ga znat' - ah taj Patton). U svakom slučaju, poslastica za fanove i one željne testiranja svojih ušiju - ostali bjež'te koliko vas noge nose. (sn)

p

olled car-
65 watt

and, with
with any

r supply.
e for mo-
ire cable

provide
onsistent
f 1½-2½
age over
et.
a matter
c. range.

Indiana

Cephalic Carnage, Aanomalies, Relapse Records, 2005.

Iako mi death metal, niti bilo koji njegov hibrid, nije nešto na što se napaljujem, moram priznati da albume Cephalic Carnage uvijek dočekujem s nestrpljivošću. Sad već treći album za premoćni Relapse kod njih ne donosi neke posebne promjene, ali ono što donosi jest nevjerojatna kombinacija death metalske tehnike i neočekivanih uleta stoner rocka i punk rocka. Vrlo zanimljiva kombinacija koja ih je, po meni, uvijek odvajala od ostalih bendova u branši - kombinacija destruktivnosti jednih Eyehategod i death metal tehnike kakve vole i Soilent Green. Na trenutke zvuče dosta morbidno, bizarno i sporo, a onda to razbiju žestokim grindcore ritmovima. Na trenutke na rubu ludila - i to je ono što mi je kod njih i najbolje. Pretpostavljam da su oni jedan od onih bendova koji najbolje funkcioniraju uživo, pa bi se trebalo potruditi i otići ih negdje pogledati, budući da nam uskoro dolaze na prvu europsku turneju. (sn)

Mezei Szilard Trio, A kölyökkutya reszketése/ Trembling Of A Puppy, Gyor Free Muhely, 2004.

Visokoestetizirani čitatelji Nulačetvorke mogli bi cijeniti podatak da je violist (!) Mezei autor glazbe za «Filozofe», predstavu vojvođanskog koreografa Josefa Nadja. Nadj je bio nadahnut motivima novela Brune Schulza, vrlo nedavno objavljenih i kod nas. Dečki koji praše u ovom triju svirali su i sviraju s – opet vojvođanskim! – saksofonistom Borisom Kovačom, koji je u Močvari zimus imao uspješan koncert s grupom Campanella. Sve je skladbe Mezei napisao sam, a mađarski mu je folklor tematski materijal za improvizaciju. Što će reći - fanovi koji vole Muzsikas i Ornettea Colemana, odnosno patos Billie Holiday prenesen u paletu tonova srednjoeuropskog folklora, mogli bi svoj plejer natankati ovom slasnom CD-šniclom naših susjeda.
Prva skladba «Tanc» počinje molskim napjevom koji se dade i fućkati. Nakon lirskoga uvoda ritam se ubrzava u napetu, ekspresivnu i gustu atmosferu. Naglim i odrješitim rezovima gudala prelaze u temu «Rossz asszony», koja dade nagovijestiti malo odmora već zadihanom triju prelaskom u nešto mirniji – vertigo! U trećoj «Sün» solist drži violu kao da svira tamburicu, a svira je pizzicato, čime je izvedba bliţa suvremenom čitanju hot cluba Djanga Reinhardta. Iza naslova «Fehër galamb» i «Runnel» kriju se aranţmani mađarskih narodnih pjesama, koji potpuno smiruju već ustreptalo stanje duha i uspuhano bilo. Usprkos slobodi, koja se u povijesti improvizirane glazbe često znala pretvoriti u tzv. «slobodu od», sva trojica ostaju vjerni vlastitom glazbenom naslijeđu, u što se pogotovo uklopio bubnjar s nekih desetak različitih činela. CD je više nego dobar debut glazbenicima koji su se odvažili ovako hrabro krenuti - u neizvjesnu odiseju istočnoeuropskog free-jazza. (vj)

Analena

Lunar

Andreja, KK Null i Bara

Peach Pit

3. koncert

Uzrujan

IN MEMORIAM IVICA BARIČEVIĆ - BARA

autor: Franjo Glušac

Ljudi kažu da sunčani dan kasnoga proljeća može u njima probuditi emocije blage snene razbuđenosti popraćene ugodnim zaboravom, koje nam ponekad pomažu potisnuti prave razloge pojedinih događanja. Upravo je takav dan je bila srijeda 18. svibnja, kada je treći put zaredom održan memorijalni meeting poznanika i štovatelja Ivice Baričevića – Bare, sada već tradicionalno popraćen koncertom bendova koji su ga okruživali, a kojima je upravo on pomogao u građenju današnjih ukusa, stilova, pa i statusa. Ugodno večernje raspoloženje koje je popratilo događaj utjecalo je na to da taj «sastanak» poprimi opuštajući karakter, kako kod publike, tako i kod samih izvođača, kako već priliči memorijalnim koncertima.

Bara i njegovo ime vezano uz niz aktivnosti pod zajedničkim nazivnikom Earwing bili su sredinom devedesetih osnovni pokretač događanja i buđenja tzv. neovisne scene u Zagrebu. Barino izdavačko djelovanje pod etiketom

Earwing records mnogim je neovisnim bendovima pomoglo da objave svoje prve radove, što se u uvjetima diskografske suše koja je tada vladala u Hrvatskoj slobodno može prozvati V-E-O-M-A hrabrim pothvatom; možda i suludim, s obzirom na feedback. Njegove promoterske aktivnosti, koje nisu bile ograničene samo na domaći teren, mnogim su bendovima pomogle da steknu neophodne kontakte, kao i mogućnost predstavljanja svoje muzike, a također su educirale mnoge entuzijaste koji bez njih možda ne bi imali šansu odslušati sve koncerte koji su od tada prohujali ovim prostorima.

Bendovi koji su te srijede nastupili u Močvari, uključujući bend potpisnika ovih redova, spadaju među prve koje je objavila Barina etiketa, tako da su oni dobili čast odsvirati ovogodišnji memorijalni koncert.

Otvorenje je pripalo **Lunar**u, kojemu je to bio drugi koncert u Zagrebu nakon izlaska novoga albuma «Turbo». **Mijo, Bojan, Nixa** i **Davor** već su s prve dvije pjesme uspjeli stvoriti pozitivnu klimu kod publike. Njima vjerojatno pripada pohvala za najbolji sound večeri, koji je djelomično posljedica Mijine nove gitare što je tjedan prije stigla iz Amsterdama. Čvrsta ritam sekcija (Bojan i Nixa) koja je prije sedam godina posijala temelje Lunarovom zvuku, u dobro utabanom downbeat ritmu bez puno odstupanja od 4/4 mjere od početka do kraja stvara teren za Mijina i Davorova gitaristička fraziranja koja se također čvrsto drže pop idioma.

Svojedobno prilijepljena post-rock etiketa, koja je Lunar navela na skretanje u instrumentalne pop vode, rezultirala je prvim albumom «There is no. 1», koji je zbog viška repetitivnosti postigao znatno manje uspjeha nego njihov novi album u kojima su se više okrenuli aranžmanskim eksperimentima nego pukom stvaranju atmosfere. To se moglo osjetiti i na koncertu, iako je Davorova gitara malčice nadglasala Mijinu (što se moglo primijetiti i kod ostala dva benda - desna gitara glasnija od lijeve), tako da možda nisu svi uspjeli osjetiti maštovito i na trenutke poliritmično ispreplitanje gitarskih dionica. No, definitivno čvrsto zalijepljena bas gitara na bas bubanj dala je izraziti akcent na pojedine sinkope u ritam sekciji koje njihovu muziku čine uzbudljivijom, stvarajući određenu dinamiku razvoju događaja u njihovim pjesmama; Bojanovo on-top sviranje ride činele, usto, daje im metronomsku preciznost i otkucaj sata te rezultira krajnje discipliniranom svirkom koja uz ovako uvjerljiv sound zaslužuje ocjenu - odličan.

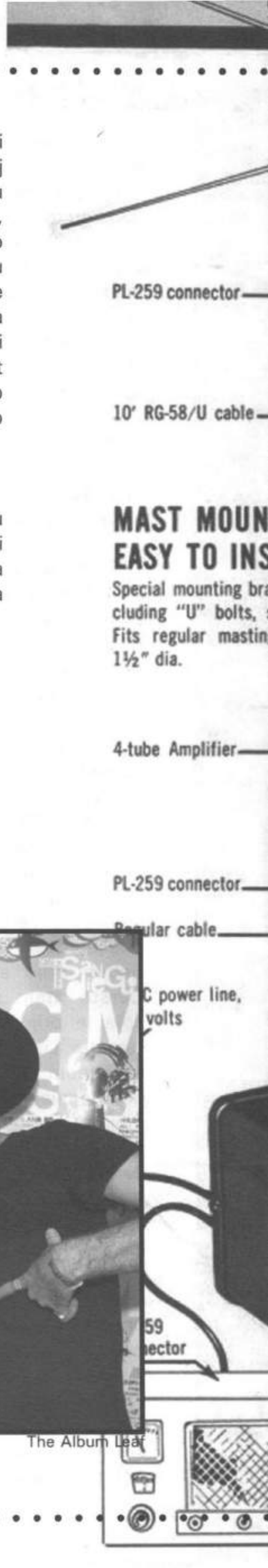
Nastup **Peach Pit**a bio je dogovoren dva dana prije, na Bojanov nagovor, i bio je, s obzirom na koncert dva tjedna ranije na festivalu u KSET-u, pomalo nepredviđen, tako da je trajao kraće od uobičajenog, s reduciranim materijalom. Kako se na tonskoj probi dogodio mali rusvaj u niskim frekvencijama, što se popravilo tijekom koncerta, na pozornici su se slabo čuli bas i bubanj, pa smo svi pomalo svirali napamet. Prve su tri pjesme bile najnovije, tako da samo treća po redu nosi ime «4x100(m)», dok su prve dvije još neimenovane; ostatak koncerta bile su «O biciklizmu» i «Fruitcake», koje će se uskoro naći na kompilaciji za Interstellar records «Supernova 2». Situacija na pozornici na trenutke je bila malo razuzdanija od uobičajene, s obzirom na to da je u pitanju bio koncert s prijateljima s kojima smo prije češće dijelili pozornicu, a ova je obljetnica poslužila kao podsjetnik na te dane. Zvuk je, naravno, bio glasan, sport-rockerski.

Kao zvijezde večeri izašli su **Analena**; njima je, kao i Lunaru, ovo drugi koncert u Zagrebu kojim **Zet, Six, Mijo, Miran** i **Ana** promoviraju novi album «Carbon-Based». Potrebno je dodati da su i Analenin i Lunarov album izašli u isto vrijeme kao prva izdanja njihove zajedničke etikete Moonlee records, koja predstavlja

jedan od prvih pokušaja obnavljanja «nezavisne» diskografske krize nastale Barinom smrću i raspadom Earwing recordsa; iza njega je ostao samo Earwing booking u rukama Mate Škugora koji vodi hvalevrijedni Earwing festival i bukira mnoga inozemna gostovanja, održavajući na taj način Barinu tradiciju.

Prvi broj, po mome mišljenju možda i najbolji na koncertu, bio je direktan udar u glavu unutar kojega se događa neočekivan prijelaz u jako lijep gitarski pasaž u kojemu dvije gitare ostaju same i naizmjence komuniciraju. Njihov, kako to neki ljudi zovu, emo-core pristup s high school senzibilitetom koji Ana dovodi u bend ima brojne poklonike u Zagrebu i okolici, što se moglo vidjeti na Moonlee festivalu u veljači, na kojemu su uz njih i Lunar nastupili i **Don't Mess with Texas**. Najdulji nastup na ovome koncertu sasvim je opravdan ako se uzme u obzir da od svih bendova koji su nastupili imaju najveći broj prepoznatljivih pjesama koje su postigle status kod slušatelja, tako da je njihov koncert ostavio i dosta snažan dojam na publiku koja ih je došla podržati. Ako je Lunar dobio odličnu ocjenu za zvuk i profesionalizam, Analeni nesumnjivo pripada za kontakt s publikom koji je omogućio lakšu koncentraciju na njihovo sviranje.

P.S. Sljedeći su dan u KSET-u Bari u čast koncert odsvirali **The Album Leaf**, bend gitarista grupe **Tristeza** koju je Bara nekoliko puta doveo u Zagreb.

The Album Leaf

panoptikum

zabilježio: Vid Jeraj

BLACK BOX system provides a tremendous power base station antennas

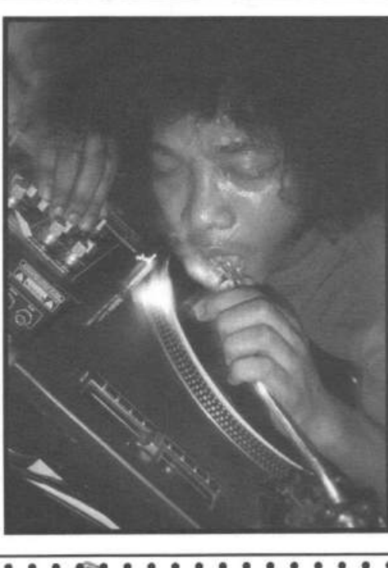
ED
TALL
ket, in-
pplied.
up to

Imitacija života i zvuka

Početkom svibnja u hamburškoj Operi Stabile izvedena je predstava glazbenog kazališta «Imitacija života», suradnja klasičnog skladatelja Burkharda Friedricha s Felixom Kubinom, autorom eksperimentalne pop-glazbe koji je gostovao u KSET-u ujesen 2004. Tekst je napisao Torsten Beyer, prema filmovima Davida Lyncha i knjizi «Glamourama» Breta Eastona Ellisa. Predstava će 4. i 6. kolovoza biti reprizirana na Bregenzer Festspiele u Bregenzu u Austriji.

U predstavi je ključno stvaranje iluzije između uživo odsviranog i ranije snimljenog zvuka. Sudjeluju šest glumaca i jedan pjevač, dok publika sjedi između četiri zvučnika iz kojih ide glazba. Zahvaljujući tom prožimanju, govor se pretvara u glazbu, komorni ansambl u tehniku, komorna glazba u filmsku. U jednom trenutku tenor pjeva zatvorenih usta, prema zvuku iz zvučnika može se pretpostaviti da se ansambl okreće u krug oko publike te da se elektronski zvuci javljaju iz pozadine. *Mislim da bi suvremena Nova glazba morala zvučati kao čulo opipa za slijepce,* *zaključuje Felix Kubin.*

DJ Still

Čupavom zambosu Stillu, DJ-u noise-hop grupe Dälek koja je kod nas gostovala čak triput od prosinca 2004., izišla je sredinom svibnja solo-ploča na kojoj junak gramofonske mikrofonije dodatno brusi piercing sa svoje jezičine. *Nova ploča izišla mi je kod izdavača Dead Verse i nema sličnosti s onim što radim s Dälek. Pjesme nemaju čvrste strukture, pokušao sam napraviti nešto potpuno drukčije. Prva je skladba čisti zvuk, dok su druge improvizacije s većim naglaskom na melodiju.*

.25 .5 1.0 1.5 2.0 2.5 3.0
Power in Watts at Point "A"

Weasel Walter, The Flying Luttenbachers

Ljudima je uvijek drago kada čuju da mi se sviđa glazba Johna Zorna ili ono što je napravio sa svojim bendom Naked City. Obično u takvim prilikama jasno kažem: Pa, i nije baš da ga jako volim slušati. Radije slušam Alberta Aylera, Pierrea Bouleza i Napalm Death nego što volim poslušati Naked City. Uvijek radije poslušam samog Cecila Taylora nego neku njegovu razvodnjenu verziju. Uvijek tražim ono što sadrži čisti naboj i upravo u tome nalazim bitnu razliku između moderne i post-moderne. Bliži sam modernističkom poimanju jer osjećam da nije baš sve već viđeno i učinjeno. Važno mi je usredotočiti se na ono što radim, umjesto da mi stvari koje ne volim samo odvlače pažnju. Dok sam bio mlađi, potrošio sam previše vremena objašnjavajući im da rade pogrešne stvari, umjesto da sam na ispravan način sam radio ono što sam i htio. Osjećam da sam sada na točki na kojoj stvarno mogu odvaliti ono što sam oduvijek govorio da želim odvaliti. I to mi je najbitnije.

Kronos Kvartet + Hans Reichel

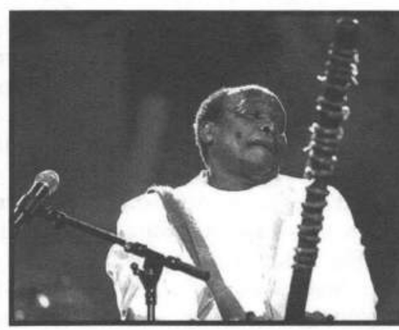
U listopadu će u KD Vatroslav Lisinski nastupiti Kronos kvartet, gudački kvartet koji je prije dvadesetak godina svirao Hendrixa, Monka i Kevina Volansa, a nastupali su i s Taraf de Haidouks.

Hans Reichel (www.daxo.de), graditelj daksofona i fontova, svirao je s njima na Moers festivalu dok su bili na početku karijere. Skupa su izveli skladbu od četiri stavka u kojoj svatko od njih polako preuzima jedan daksofon, odlažući postrance svoj glavni instrument - violinu, violu ili violončelo; skladbu su završili u kvintetu daksofona. *Bila je to totalna blamaža jer je daksofon teško svirati, a oni su to podcijenili. Mislili su da ga mogu svladati za minutu jer su na taj način navikli izvoditi ostale skladbe. Samopouzdanje im je bilo popriličino poljuljano.*

Kronosi su snimili koncert, ali ga nikada dosad nisu objavili na CD-u, vjerojatno zato što snimke nisu za javnost. Koncert je, usprkos tome, polučio veliki uspjeh. *Htjeli su ponijeti daksofone kući, ali sam im rekao da ne mogu. Uvidio sam da su već tada bili prezauzeti da bi se posvetili daksofonu i naučili ga svirati kako valja.*

Mory Kante

Danas slušam dosta hip-hopa – imam sedmoro djece, koja drže kontrolu nad stereo-sustavom u našoj kući. Sviđa mi se i mislim da je to dobar način da se mladi iz moje domovine izraze i istovremeno budu dijelom nečega na široj međunarodnoj razini. Primijetio sam da su se i mnogi mladi rapperi u svojoj glazbi počeli koristiti tradicijskim glazbalima. U mladosti su me stariji često prozivali - da zašto ja ozvučujem tradicijska glazbala? Govorili su da sam u krivu. Međutim, danas se time ponosim jer afrička glazbala i glazba putuju širom svijeta, infiltrirajući se u druge kulture. Time se čini dobro i drugim glazbenicima. Hip-hop zamišljam kao još jedan korak naprijed.

Bitcharke na travi

Bitcharke na travi dvije su mlađahne Beograđanke koje već nekoliko godina bez demo-snimke drmaju klubovima od Lajbacha do Singidunuma. Novine ih znaju nazvati vulgarnima, iako nisu ništa prostije od ljudi koji psuju u nedostatku mašte, nadahnuća, točke i zareza. Same za sebe kažu da sviraju «queer-hop», dok se publika «fata k'o muva na lepak» kada čuje dvije cure kako prodaju macho fore. Ekskluzivno saznajemo da će im Dallas objaviti debi CD. *S izdavačima u Srbiji dosta je zajebana situacija. B92 jako malo vrti domaćih stvari, uglavnom uzima spotove za koje su plaćeni da ih vrte. Ljudi moraju dati novce kako bi izdali kod njih - jako je malo emisija o domaćoj sceni, sva je ostala glazba strana - oni furaju uglavnom svoje bendove, a produkcija je puno lošija nego u Hrvatskoj. Jako mi se sviđaju Tram 11, slušam ih otpočetka.*

KRENULA TURNEJA NAJPRIHVAĆENIJIH RADOVA REVIJE AMATERSKOGA FILMA 2005.

RAF putuje ...uskoro u Slavoniji

Program se ostvaruje kroz Clubture platformu, a selekcija iz berbe 2005. obuhvaća dvadesetak domaćih i inozemnih filmova svih žanrova sedme umjetnosti

najavljuje: Karolina Pavić

Gotovo tri sata domaćeg i inozemnog programa, oko 20 filmova iz Austrije, Srbije i Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Nizozemske i Hrvatske, na turneji je u sklopu ovogodišnjega ciklusa «RAF putuje», predstavljanja užega izbora najprihvaćenijih radova s četvrte Revije amaterskoga filma što je krajem ožujka održana u Zagrebu. Točnije, njegova predstavljanja publici koja festivalski program nije mogla odgledati u Metropoli i koja će, slijedom odavno definiranoga modusa projekta «RAF putuje», zapravo vidjeti naj, naj filmove koje je iz mnoštva od 160 kakvoćom i tematikom raznolikih radova ovogodišnjega programa revije izdvojila upravo – publika. Gledatelji/ce zagrebačkih projekcija, podsjetimo, redovito su na glasačkim listićima ocjenjivali filmove četvrtoga izdanja festivala, čineći tako selekciju najprihvaćenijih radova koji, prema riječima organizatora RAF-a, dobivaju šansu da barem još neko vrijeme žive svoj život.

Igrani, animirani, eksperimentalni – i glazbeni intermezzo

Inače je rafovski naj, naj repertoar proteklih sezona obišao četrdesetak gradova u zemlji i inozemstvu, a program se ostvaruje kroz Clubture platformu i uglavnom uključuje proporcionalan broj naslova iz svih žanrova sedme umjetnosti. Po tome se ne razlikuje ni ovogodišnji izbor, čiju listu igranih filmova predvodi «Epopeja o bureku» zagrebačkih autora Luke Hrgovića i Marina Bušića, simpatična parodija na poznate scene iz radova Chaplina ili Hitchcocka, pa čak i iz «Matrixa», u koje je implementiran lajtmotiv poznatog narodskog jela. Slijede ga dvadesetominutni film «Dobro jutro, maligna ćelijo» novosadskoga umjetnika Marina Maleševića i rad naslovljen «The victim, the killer and the end» autorskoga dvojca Matije Turkovića i Gorana Sedlara, a u blok igranih također su uvrštena dva one minute ostvarenja, «Betmen» samoborskoga autora Zokija Zorića Zozona i «Kad policija trenira» u realizaciji Silvija Magdića, Antonija Gabelića i Martina Birača. Zaključuje ga, pak, podosta

smiješna «Dogma #13» redatelja Kristijana Kaurića, parodijski osvrt na svekoliku televizijsku produkciju u kojemu se pojavljuju i mnoga poznata lica domaćeg nam javnog života.

U izbor animirane produkcije uključeni su «Flof» koji potpisuje Saša Zec, doista odličan film «Evolucija II – Povratak evolucije» članova zaprešićkoga FKVK-a Nikole Dubovića, Mirka Škoca i Kristijana Žeinskoga, slovenski «Zid» kojim Metka Habinc i Dženi Rostohar komentiraju grafite u Krškom, iz Beča pristigle «Oči sreće» autora Adnana Popovića te simpatična ekranizacija seksualnoga odnosa «Konzerve i otvarača» iz širokobriješke radionice Tomislava Čavara i Nikice Klobučara. Čast pozicije naj naj glazbenoga intermezza pripala je radu «Ne idem van» zagrebačkoga filmaša Maksa Ružinskoga, a serija od pet eksperimentalnih filmova sadrži stilizirani «16:9» osječkoga tima Miroslav Mrva/Marin Balajić, slovenski metalizirani «Shampoo» predstavnika Luksuz produkcije Nine Vareško i Saše Petana, još jedno djelo Tomislava Čavara i Nikice Klobučara naslovljeno «Bolan», kompilaciju televizijskih i video snimki «Das neue Weltreich» nizozemskoga autora Bortslapa i neobično ostvarenje nazvano «Bahemont – kradljivac snova» kikindskih filmskih entuzijasta Slaviše Starčevića i Borisa Bucala.

Dokumentarci, a uskoro i DVD

No, meanwhile istančan ukus rafovske publike preporučuje i sjajan izbor dokumentaraca, počevši od maliganima izazvanih doživljaja Hopkinsa u radu naslovljenome «Alkohol» zagrebačkoga autora Krune Janeša koji je, da se ne zaboravi, dobio nagradu Nulačetvorke u kategoriji filma koji najbolje hackira stvarnost. A potom i legendarne «Bake Ljube» koja u radu Juraja Primorca i Branimira Gabrića marljivo vježba aerobiku, nogometom inspirirane storije «Helter Skelter» skupine autora iz Zrenjanina i poučnih «Šalabahtera» u realizaciji članova FKVK-a iz Zaprešića, pa sve do filma «Linija 268» koji potpisuju Željko Dragosavac i Tanja Špoljar tematiziraju problematiku studentske populacije.

Očekuje se, by the way, da će najprihvaćeniji radovi s RAF-a 2005. biti objavljeni na DVD-u, a u međuvremenu se mogu pogledati u mnogim domaćim gradovima. Program koji fizički prati i nezaobilazni rafovski trojac u sastavu Vanja Daskalović, Hrvoje Laurenta i Oliver Sertić, točnije, već je prikazivan u Karlovcu, Splitu i Ivanić Gradu, sredinom lipnja ugošćuje ga Klub mladih u Čakovcu, a potom će selekcija naj, naj filmova četvrtoga RAF-a pohoditi Slavoniju. Srpanj je rezerviran za Tabor film festival, a možda i Motovun, dok Laurenta također najavljuje projekcije u Varaždinu i Kutini te veli kako su pozvani i u Rijeku, Krk i Hrvatsku Kostajnicu. Od prekograničnih se izleta spominju Krakow i Warszawa, iako su oba zasad u stand by aranžmanu.

Sigurno je, međutim, da će ovogodišnji rafovski repertoar naprihvaćenijih filmova u skoro vrijeme putovati po sljedećem rasporedu:

· **16. lipanj** > **Osijek** > **klub Voodoo** > 17 sati
· **17. lipanj** > **Požega** > **Studentski klub 2** > 19 sati
· **18. lipanj** > **Slavonski Brod** > **Dom umirovljenika** > 18 sati,

a za ostale termine obratite se na adresu www.revijaamaterskogfilma.hr

Marina Kelava info

Putuje životom i okolicom na crveno-srebrnom GT biciklu. Ponekad s fotoaparatom oko vrata. Tako su nastale i ove fotografije. U slobodno vrijeme i kada pada kiša studira novinarstvo na Fakultetu političkih znanosti.

kontakt: marinak@net.hr

Ecotopia

TOTO
LOTTO
Porzellan
Heimwerker
Coca-Cola

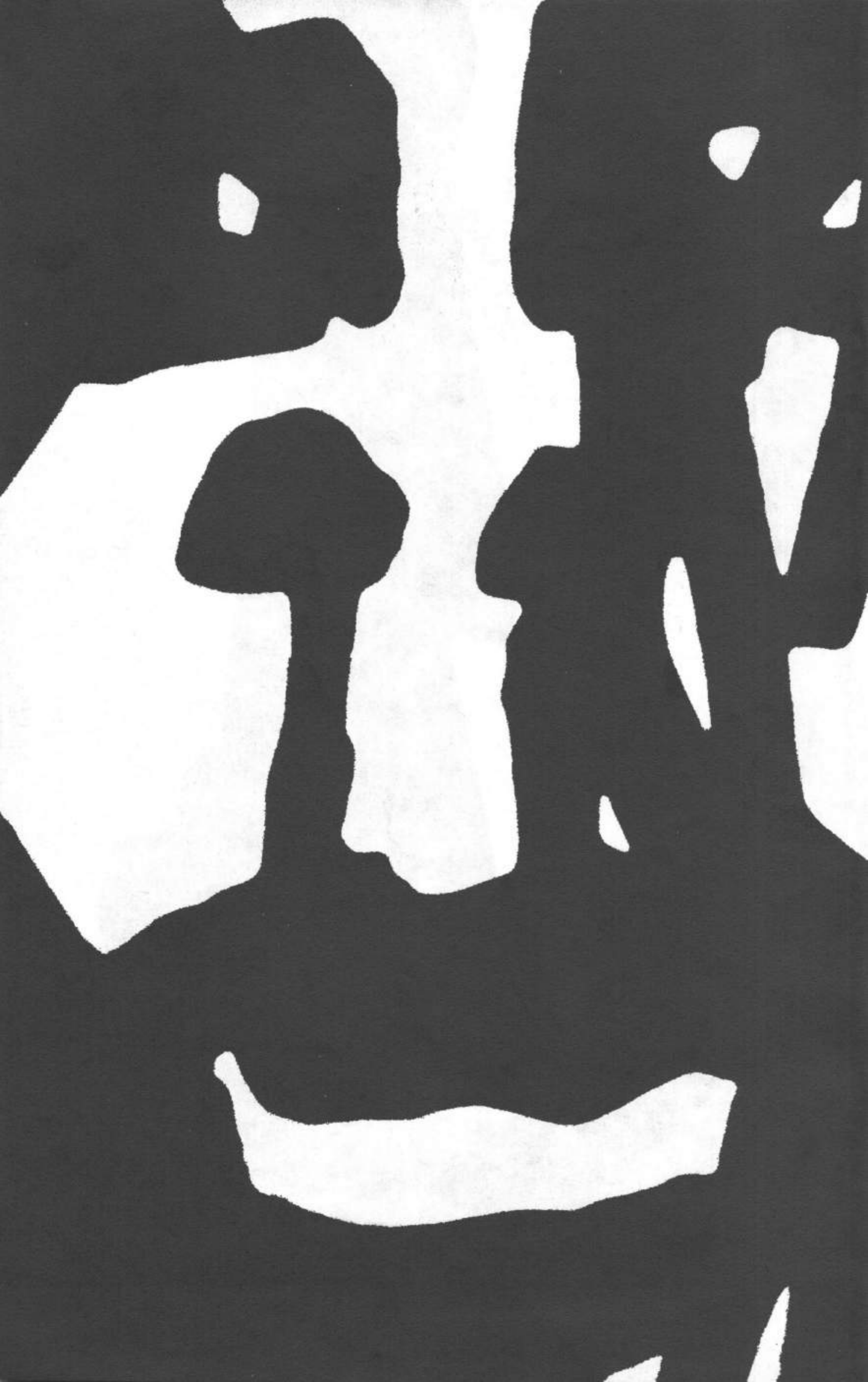

Zoran Zelenika info - rođen u Pirotu, na jugu Srbije - STOP - živi u Beeeoogradu - STOP - redovno padao iz matematike, ali završio grafičku školu - STOP - radi u dnevnim novinama; ne kao novinar, s njima samo pije, tako je najbolje - STOP - iz mješovitog je braka - STOP - ne govori strane jezike, ali zato materinjim solidno vlada; izuzmemo li gramatiku, dakako - STOP - prije mjesec dana dobio kćerku, a jutros mu je žena j... m... jer nije usisao, ni raširio veš, ni... - STOP - voli staru Jugu, a ne voli banana republike - STOP - sada ima 31 godinu, a pjesme je počeo pisati s 28; malo prerano, ali nikada nije prerano - STOP - rukopis mu je kod izdavača, ali je zapelo s parama - STOP - mogao bi još kenjati, ali mu nije vrijeme za romanopisanije - STOP

ČAK DO OVDE

To je otišlo daleko
od pravih majstora,
od obrazovanih široko
od suptilnih vremena
i gordih ljudi,
što stvaraše u
prošlosti.

Daleko,
čak do prljavog sad
do recikliranog društva
do betona i nesklada
do kontraceptivne
romanse,
do golotinje,
gde je akt goli slikar,
koji nema vremena
za stilizovanje forme
kichicom ptichicom,

nego je primoran
da baca na platno
suštine grube
direktno iz tube.

HOLIVUD

Tek kad ostaneš sam
vidiš svet,
vidiš
da oni što su snop
da su vezani neznanjem
i strahom
da će im na glavu
pasti strop,

vidiš
da sve je farsa
ljubav i bajke
romani
pesme
život
i od hleba krajke,

vidiš,
sve ti je to
skup film
jeftine sadržine,

i lud si ako
probaš nešto
bez glume,

kao ja
opekotina.

INKVIZICIJA

Ne vole me
mene i moje sete,
ne vole
i tako mi se svete,

pa zar sam kriv ja
što sudbina me mete,
zar sam kriv ja
što sam veštica?

Izvol'te spalite me
mene i moje pesme
crne vradžbine,
spalite
da vam ne ogrebemo
svetu crkvu svetlog života

ja i moje mačke
crnog okota.

MIKI, NE MAUS, NEGO RURK

Šta znači to
kada napišeš reč?
to nije, sigurno ne,
ubav cvetić
a a,

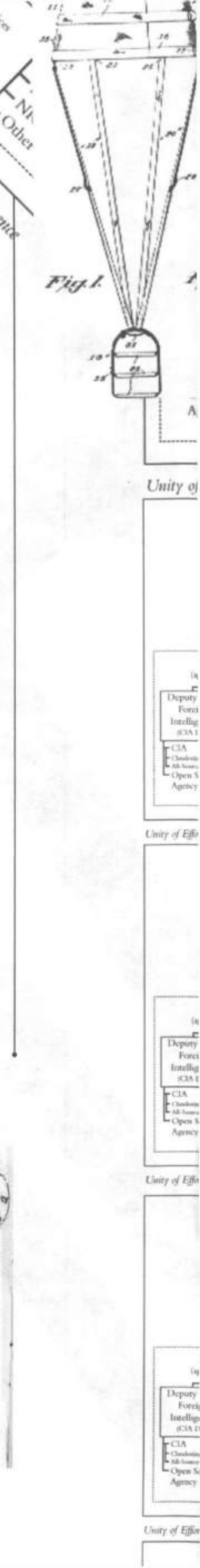
to je pesnica
stisnuta u sebe samog
tako da prsti hoće da
na smrt zadave preostali deo šake

Pesnica, (ili da kazem pesmica
koja je u takvom stanju
ili da kažem sranju),
ima za cilj ne da
bude ružičasta skulpturica
nego vilice da razbija...

te koje žvaču leblebije,
te koje pljuckaju semenke,
dok im se pred nosom
odvija film,

horor film prošljice,
i rimejk sadašnjice.

/etc

/Eclectic Tech Carnival
July 11th - July 15th, 2005
Graz, Austria

Have you ever wanted to learn more about computers and how tech stuff works? Never dared to open your best friend's computer? Ever started repairing your bicycle but was stopped by a gentleman's helping hand? Always wanted to know more about Free and Open Source software? Want to meet other women who love playing with bits and bytes, hardware and software? Then the /etc is for you!

Calling all women to participate in the 4th annual /Eclectic Tech Carnival (/etc for short) at the ESC Cultural Centre in Graz. A unique computer skill-share. A five daynight carnival of exchanging computer related skills for women by women.

Our theme this year is Networking both physically and technically; with Translocal Communication tools from open source chatting and blogging software to building secure local area networks for organising both locally and globally. Some of the topics are: Free & Open Source software, Linux installation, web development, communication software, PC hardware, networking and security issues, ethnoblogging, streaming...

The /etc is organised by volunteers from Austria, Spain, Italy, the Netherlands, New Zealand, Australia, Canada, USA, Serbia-Monte Negro, Slovenia, Germany, Brazil. There is a small conference fee. We only use Free and Open Source software. It will be okay to break things and to ask questions. Practically, English will be the default language of the event but please don't let this keep you from joining us! For courses we will try other languages. Child-care assistance will be provided.

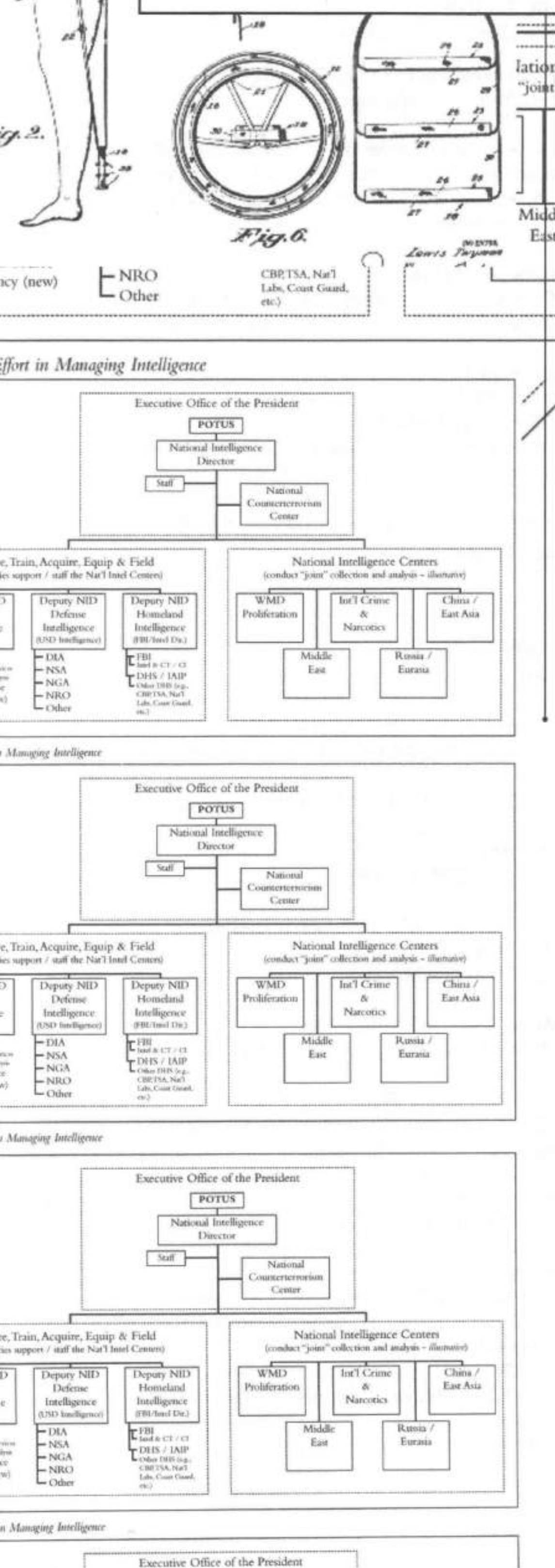
registration: http://eclectictechcarnival.org
information: info@eclectictechcarnival.org

http://www.eclectictechcarnival.org/

festival TOUCH ME / umjetnost-znanost-tehnologija

Udruga KONTEJNER | biro suvremene umjetničke prakse poziva vas da se prijavite na natječaj za međunarodni festival TOUCH ME. Festival se bavi suvremenom umjetnošću i teorijom koja je utemeljena na novim materijalima, tehnikama, medijima te etičkim pitanjima koja su omogućena/ nametnuta ubrzanim «razvojem» znanosti i tehnologija, a proizašao je iz potrebe da se mapira domaća scena, kontekstualizira takva produkcija te potakne relevantniji teorijski diskurs.

Održat će se u Zagrebu u rujnu 2005. kao dio manifestacije Operacija grad. Organizatori su KONTEJNER | biro suvremene umjetničke prakse (ujedno i kustoski tim festivala) i Mi2 institut, Zagreb.

Tema festivala TOUCH ME jest Zloupotreba inteligencije /Intelligence abuse/. Polazeći od dvojakog značenja pojma «intelligence» u engleskome jeziku, festival se bavi zloupotrebom informacija i inteligencije. Zanima nas kritičko promišljanje suvremenih oblika nasilja i sustava kontrole vezanih uz informacije, tehnologiju, obavještajne službe; zanimaju nas hrabri umjetnički projekti koji ne prezaju od izravnoga propitivanja etičkih problema info-sfere i manipulacija znanstvenim informacijama, poput strategija koje narušavaju, mijenjaju ili kreiraju živi svijet.

Prijavnice možete slati e-mailom ili poštom najkasnije do 20. lipnja 2005., a trebaju sadržavati opis projekta, vizualni materijal – skice, fotografije ili video zapis, biografiju te kontakt autora. O rezultatima natječaja bit će obaviješteni autori koji prođu selekciju u roku deset dana po njegovu završetku. Organizatori ne pokrivaju troškove produkcije projekata.

Prijavnice šaljite na adresu:
KONTEJNER | biro suvremene umjetničke prakse
Republike Austrije 17
10 000 Zagreb
e-mail: kontejner@mi2.hr

KONTEJNER

multimedijalni institut [mi2]
net.kulturni klub mama
preradovićeva 18, zagreb

web: **www.mi2.hr**

subscribe to: **info@lists.mi2.hr**

< mama program – lipanj 2005. >

11.06._subota_12.00 > razmjena vještina: pokaži što umiješ!
11.06._subota_18.00 > past:forward > promocija knjige + predavanje > HAUKE BRUNKHORST > Može li se demokracija globalizirati?
11.06._subota_20.00 > HotAsian...Movies > Tetsuo - The Ironman
12.06._nedjelja_20.00 > mama čita > tribina > Mitološki vodič kroz Istru > gost DAVOR ŠIŠOVIĆ
13.06._ponedjeljak_20.00 > Kontejner & Klaudio Štefančić > predstavljanje francusko-nizozemske net.umjetnice MARTINE NEDDAM
14.06._utorak_17.00 > Swarm Intelligences_Caternetics > predavanje > DRAŽEN PRELEC > Bayesov serum istinitosti za subjektivna opažanja i podatke
14.06._utorak_20.00 > past:forward_transverzala > predavanje > JODI DEAN > Komunikacijski kapitalizam i tehnofetišizam
15.06._subota_19.00 > Swarm Intelligences_Vizualni kolegij > projekcija filma > Proljeće, ljeto, jesen, zima... i proljeće južnokorejskoga redatelja KIM KI-DUKA
16.06._četvrtak_18.00 > Swarm Intelligences_Caternetics > predavanje > GUSTAV PEEBLES > Wicksellov prigovor, ili zašto postoje valutne rezerve?
17.06._petak_20.00 > Angelina Jolie Fan Club
18.06._subota_19.00 > Swarm Intelligences_Vizualni kolegij > predavanje > MARIE-LUISE ANGERER > Digital desire: art+media+affection
18.06._subota_12.00 > razmjena vještina: pokazi što umiješ!
22.06._srijeda_19.15 > Prijatelji životinja > predavanje > Borbe s bikovima: turistička ponuda okrutnosti
25.06._subota_12.00 > razmjena vještina: pokazi što umiješ!
25.06._subota_19.15 > HotAsian...Movies > Lupin III - Stolen Lupin

NOMAD-bg festival
June 17th – June 19th, 2005

Organized by kosmoplovci.net at Student City Cultural Center (DKSG) in Belgrade.

The three day continous timeline of NOMAD-bg will be open to anyone who wishes to contribute in the area of creation, being it computer, video, music or comics. Physical attendance is highly welcome.

Here are some highlights:
17/06/2005 • comics workshop, Serbian film revue, MACHINES IN KOSMOS exhibition, TEHNO MUDA concert
18/06/2005 • quartzing, Kosmoplovci video/demo/intro, cartoons, KDES concert for machines
19/06/2005 • demo party, night program, poetic mornings, chess tournament, selection of most beautiful demos, concert KOOI bend with guests

Detailed information is available at nomad website:
http://nomad.kosmoplovci.net

KLUB MLADIH ČAKOVEC

www.actnow.hr

10. 06. / 22:00 / VIDEOSLUŠAONA / Pink Floyd
11. 06. / 19:00 / CINEMA OFF / Revija amaterskog filma 2005.
11. 06. / 22:30 / KONCERT / The Babies (Zagreb/Vinkovci), Heena (Čakovec)
12. 06. / KVAP U POKRETU! / putuje na Klek
13. 06. / 19:30 / CINEMA OFF / Anima: Ghost in the Shell
14. 06. / 19:30 / CINEMA OFF / Anima: Ghost in the Shell 2 – Innocence
17. 06. / 21:00 / CINEMA OFF + PARTY / BODUL XIII - horor s otoka +
DJ DirtyMode & DJ Spirit (oba Rijeka)
18. 06. / KVAP U POKRETU! / Samoborski scoutovski put
18. 06. / 21:00 / REGGAENERATOR PARTY
21. 06. / 22:00 / KONCERT + SLUŠAONA / Samir Krička (Čakovec) + Đorđe Balašević
22. 06. / 17:00 / Trg Republike / Obilježavanje Dana antifašističke borbe
24. 06. / 22:00 / KONCERT / Shadam (Ivanec), Microwaving Thru Head (Ivanec), Bobenbasspaparklobas (Lendava, Slo)
25. 06. / 22:00 / METAL KONCERT / Cerebral Turbulency (Češka), Melkor (Zagreb), Tearless (Ivanec), Angmar (Čakovec)
29. 06. / 19:30 / CINEMA OFF / Anima: Akira
30. 06. / 17:00 / TRIBINA / Trebamo, a nemamo - rješavanje problema prostora za nezavisnu kulturu i mlade u Čakovcu

Free as a bird

festival audio-vizualno-izvedbenih umjetnosti*

23. - 25. lipnja 2005.

U povodu prvoga rođendana FREE AS A BIRD festivala, Groove Sanctuary crew i Društvo za razvoj urbane kulture pozivaju vas na trodnevno druženje na travi, na gradskom betonu i u klubu Močvara.

Muzika, film, slikarije, žonglica, smijeh... Povedite svoje kućne ljubimce, partnere i ino... I prepustite se užicima.

...vidimo se na jutarnjem suncu... možemo promatrati ptice zajedno... i dok ih gledamo, pokušavati letjeti s njima...

/ 23. 06. / četvrtak / OTVORENJE FESTIVALA / 12:00 – 23:00 / nasip, Močvara / Jaribu Sound System, Batis&Neno&Nino (dj set s perkusijama), žongleri, zmajarenje, selekcija Revije amaterskog filma 2005.

/ 24. 06. / petak / DNEVNO ZBIVANJE / 12.00 – 18.00 / park Zrinjevac / dj's: Jan Becele, Sergio (Fine Time), Nikos Lavdas (Grčka), izložba «Iznošenje prljavog veša», žongla

/ 24. 06. / petak / VEČERNJI PROGRAM / 22: 00 – 05:00 / Močvara / outdoors: Dubway, Verbal (Breaklicious) + MC Popeye + gost/šća iznenađenja, Phillipe (Confusion), visuals Onoxo & Liik; indoors: Juice&Gekko (Bass Invaders), Demonical supstance crew (Samobor), visuals by Exe; upad 25 kn.

/ 25. 06. / subota / VEČERNJI PROGRAM / 22:00 – 05:00 / Močvara / outdoors: Ganesh (Superheroes), Marino (Metamedia), visuals by MIR video project; indoors: D-gree, Zero, Bilk (Zg), visuals by Plax; upad 25 kn.

opširniji info: www.groovesanctuary.urk.hr
kontakt: groovesanctuary@gmail.com

*glavni medijski pokrovitelj: 04

ZALAŽEMO SE ZA 6 PRAVILA KOLPORTERA/KI

1. kolporteri/ke će od sada raditi na ljepšim mjestima, tamo gdje se skupljaju mladi, po mogućnosti festivalima ili otvaranjima događaja, na muzičkim heppeninzima.
2. kolporteri/ke neće nositi velike novine, nego mali časopis, kako ne bi istegnuli/e leđa.
3. kolporteri/ke će biti plaćeni kao i svi ostali/e, ni manje ni više.
4. kolporteri/ke neće morati vikati, ako baš ne žele, ali to im je plus.
5. kolporteri/ke ne moraju prodati časopis osobama kojima ne žele prodati časopis.
6. kolporteri/ke su sami odgovorni/e za svoj život i djela.

javi se na: sofija@mi2.hr
KOLPORTERIMA NUDIMO
50% OD PRODAJE!

PRODAJNA MJESTA

net.klub mama
Preradovićeva 18
Zagreb

Književni klub Booksa
Martićeva 14d
Zagreb

Moderna vremena
Teslina 16
Zagreb

Superheroes shop
Preradovićeva 32
Zagreb

Infoshop Škatula
Kružna 8/3
Rijeka

Udruga UKE
S. Radića 21
Križevci

Monteparadiso i
Metamedij
Ex Rojc
Gajeva 3
Pula

Glavni kiosci Tiska u Dubrovniku, Splitu, Zadru, Šibeniku, Rijeci, Puli, Poreču, Sisku, Karlovcu, Varaždinu, Bjelovaru, Požegi, Sl. Brodu, Osijeku i Zagrebu

POSTANITE KOLPORTERI/KE
M E G A Z I N A 0 4